KÖRDÜĞÜM

Erle Stanley Gardner

AKBA
POLİS
ROMANLARI
3

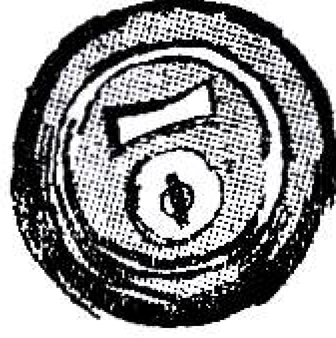
KURULUŞU: 1932

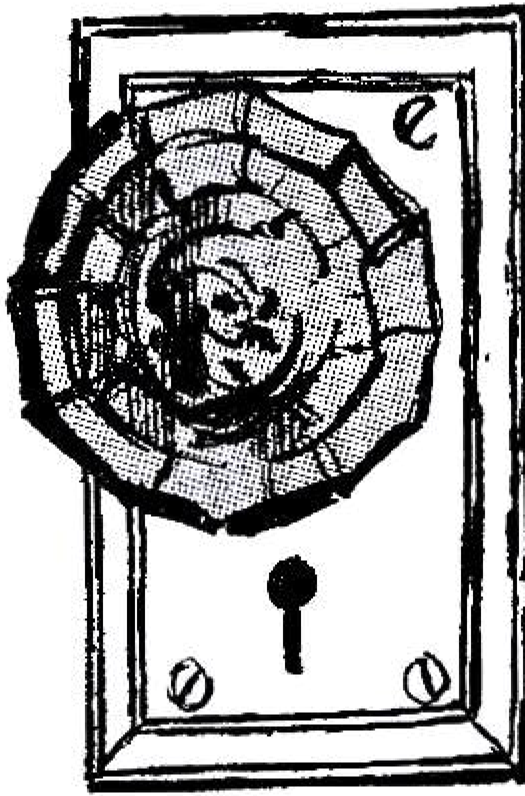
BU KİTAP AKBA YAYINEVİ TARAFINDAN
1962 SENESİNDE YAYINLANMIŞTIR

HAZIRLAYAN VE RESİM
O R A L   O R H

KÖRDÜĞÜM

Bu
Kitabın
Orijinal adı
"THE D. A
DRAW
A
CIRCLE,,

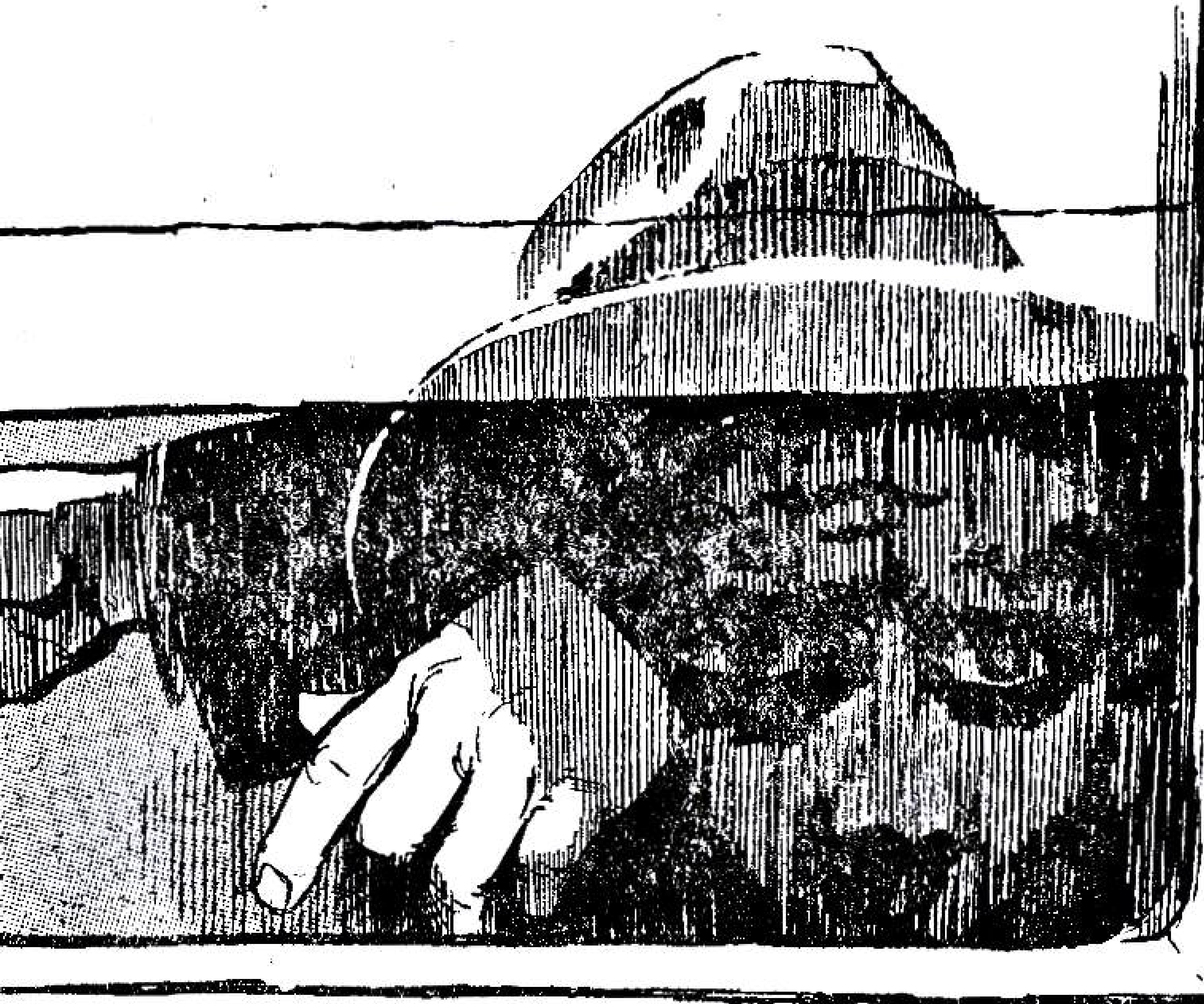

Erle Stanley Gardner

KÖRDÜĞÜM

Süheyli Açba

Doug Selby'nin karşısında oturan kadın, otuzunu henüz geçmişti. Uzun kirpikli, hafif makyajlı gözleri, genç savcının yüzünden ayrılmıyordu. Mat bir teni, zeki bakışları ve iştah veren kırmızı dudaklı, mânâlı bir ağzı vardı.

— Ona burada ihtiyacımız yok, diyordu heyecanla. O, düzenbazın biridir, hem de büyük çapta bir düzenbaz. Bize huzursuzluktan başka bir şey getiremez...

— Rica ederim misis Artrim, diye sözünü kesti Selby, istediği yerde yerleşmesine mâni olamam...

— Neden?

— Mâlikâne satılık olduğuna, o da talebedilen parayı verdiğine göre, diyecek bir şeyimiz kalmıyor.

— İyi amma, adam hilekâr. Her bakımdan uzak durulması lâzım gelen bir şahıs!

— Sizce belki öyle amma, bence değil. Henüz hiç bir hüküm giymemiş.

— Ceza avukatıdır.

— Yâni cinayet işlerinde ihtisas mı yapmış demek istiyorsunuz?

— Evet.

— Her maznun bir avukatın yardımını istiyebilir, diye cevap verdi, Selby. Alphonse Baker Carr da ekseriya tercih ediliyor, mesele bundan ibaret.

— Ne demek istediğimi pekâlâ anlıyorsunuz, diye itiraz etti misis Artrim gülümsüyerek. Böyle insanlarla komşuluğu kimse arzu etmez. İtiraf edin, sizin dahi hoşunuza gitmez.

— Haklısınız, fakat benim vaziyetimi takdir ediyorsunuz. Ben buranın savcısıyım. Eğer Carr kanuna karşı en ufak bir hareket yaparsa kat'iyen müsamaha etmem, amma bundan kaçınırsa ben bir şey yapamam.

— Ne yapalım, diye içini çekti misis Artrim. Sizden evvel Ticaret Odası reisini, Belediye reisini ve polis müdürünü gördüm. Her üçü de sizin bir şeyler yapabileceğinizi söylediler.

Selby gülümsemekten kendini alamadı.

— Bu bir nevi atlatmadır, dedi. Hakikatte kimse birşey yapamaz.

— Portakal Tepe hususî bir nizama tabî değilmi?

— Evet. Orada maliyeti asgari onbeşbin dolara gelmek ve ancak ikametgâh olarak kullanmak şartiyle bina inşa edilebilir. Dostumuz Carr tarafından satın alınan

evin kıymeti otuzbin, beşbin de arazisi için ilâve etmek lâzım. Alphonse Baker Carr peşin ödüyor! Bu malikâneyi neden siz almadınız misis Artrim? Ondan iki üç bin dolar fazla teklif edebilirdiniz...

— Geç haber aldım. Muamele tekemmül etmişti.

— Maalesef yapacak bir şey kalmıyor.

— Pekâlâ, orada müşteri kabul ederse konulan nizama karşı gelmiş olmaz mı?

— Savcı sıfatile bu sualinize cevap vermek selâhiyetini haiz değilim, diye izah etti Doug Selby.

Misis Artrim sandalyesini itti, ikisi de ayağa kalktılar. Kadın ona elini uzattı ve:

— Beni başkasına havale etmeye kalkışmadınız Mr. Selby, dedi, bu da bir şeydir.Mâruf sabıkalıların komşumu ziyaretlerini seyretmeğe alışmam lâzım gelecek galiba. Evimi muhafaza için bir bekçi tutmalıyım! Artık evi satmak ümidim de pek zayıfladı.

— Evi satmak mı istiyordunuz? diye sordu Selby.

— Evet. Annem ve babam benimle beraber otururlar diye bu büyük evi satın aldım, fakat... paramın bir sentine bile el sürmek istemiyorlar.

Misis Artrim sözüne devam edemedi. Başka tarafa baktı, tekrar söze başlamakta sanki güçlük çekiyordu. Fakat yüzünü döndüğü zaman Doug Selby, onun yine gülümsemeğe başladığını gördü.

— Şahsî dertlerimle başınızı ağrıtmak istemem, diye mırıldandı. Allahaısmarladık.

— Güle güle madam.

Selby'nin bakışları, misafirinin ince ve ahenkli silûetini takib etti. Sevdiği piposunu doldurdu, elini telefona uzatacağı zaman, sekreteri Amorette Standish odaya girdi ve kapıyı itina ile kapadı.

— Ne var Amorette? diye sordu Selby.

— Rita Artrim'in gidip gitmediğine baktım.

— Gitti. Neden baktın?

— Mr. Carr bekliyor. Sizinle görüşmek istiyor.

— Alphonse Baker Carr mı? diye hayretle sordu Selby.

— Bizzat kendisi.

— Ziyaretinin sebebini söyledi mi?

— Hayır. Hususî bir iş için geldiğini söyledi.

Selby bir kibrit çaktı.

— Buyursun, dedi.

Müşterileri tarafından «A. B. C.» diye daha çok tanınan Alphonse Baker Carr, takriben ellibeş yaşlarında uzun boylu zayıf bir adamdı. Odayı elini uzatmış vaziyette katederken derin buruşuklar taşıyan yüzünde geniş bir tebessüm vardı.

— Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, Mr. Selby, dedi. Ekseriyetle savcılarla aynı safta olmamakla beraber en yakın dostlarımın arasında birkaç tane bulunur.

Selby, onun elini sıktı ve bir sandalye gösterdi.

Bir sigaranın ucunu kesmek ve yakmak bahanesi ile avukat genç muhatabını iyice tetkik etti ve nihayet:

— Sizin bölgeye taşınacağım Mr. Selby, geçerken uğrayıp hatırınızı sormağı düşündüm, dedi.

— Teşekkür ederim..

— Portakal Tepe'de Pitman'ın malikânesini satın aldım.

— Duydum, dedi Selby.

— Bunu bir çok kişi duymuş...

Selby cevap vermedi. Carr sigarasını daima hareket halinde olan uzun parmakları arasında tutuyordu. Avukattan ziyade aktöre benziyordu ve tatlı sesinin mütenevvi hislerin bütün derinliklerini, en gizli taraflarını

ifade edebilecek kudrette olduğu anlaşılıyordu.

— Burada yerleşmemin bazı kimselerin pek hoşuna gitmediğini zannediyorum.

Selby sükûnetle piposunu çekmeğe devam ediyordu. Avukat, hiçbir yerde yabancılık hissetmiyen insanlara has bir tavırla bacaklarını bir birinin üzerine attı ve arkasına yaslandı. Gri renkteki mütecessis gözleri Doug Selby'nin yüzüne bakmaktan vaz geçti ve sigarasının yanan ucuna dikildi.

— Bazı komşularımın bana bir takım müşkülât çıkarmağa teşebbüs ettikleri kanaatindeyim, dedi.

— Bana resmen mi müracaat ediyorsunuz? diye sordu Selby.

Avukat ona şöyle bir baktı ve gülümsedi:

— Yok canım! dedi.

Selby de gülümsedi:

— Dostça gevezelik ediyoruz, diye sözünü tamamladı Alphonse Baker Carr.

— Bu büroda dostça gevezelik etmek için sizce bir sebep var mı?

Carr bir kahkaha fırlattı:

— Savcılar, mahalli seçmenler tarafından intihap edilirler, diye yumuşak bir tavırla izah etti. Bir yabancı kendisini muhite kabul ettirebilmek için hayli güçlük çeker. Fakat hür bir memleketin - yahut olduğunu iddia eden - fertlerinden biri olmam itibarile istediğim yerde yerleşmek hakkımdır, buna da kimse itiraz edemez.

— Kanun bunu böyle emrediyor, diye tasdik etti Doug Selby. Fakat şunu itiraf edeyim ki, buraya ileride yerleşmek niyeti olan bir vatandaşın gelip kanunî haklarından bahsetmesi ilk defa vâki oluyor.

Carr başını arkaya attı ve gülmeğe başladı

— Kazandınız! dedi.

Bir sükût hasıl oldu. Şık avukat sigaranın duma-

nını seyre daldı.

— İmalı konuşmağa ne hacet var Selby? dedi nihayet. Benim buraya yerleşmeme mâni olmanız için müracaatta bulunduklarını gayet iyi biliyorum. Ziyaretimin sebebi bu hususta düşündüklerinizi anlamak ve benim korkutulamıyacağımı anlatmaktır. Başkalarının fikri ile hareket etmektense kendi fikrimle hareket etmeği daha faydalı bulduğumu ve şunun, bunun kaprislerine boyun eğmiyeceğimi size izah etmeyi tasarlamıştım.

— Anlıyorum, dedi Selby.

— Hayır anlamadınız, diye itiraz etti Alphonse Baker Carr, tatlı bir gülümseme ile. Bütün bunları söylemek istiyordum, fakat vaz geçtim; çünkü hiç bir faydası yok. Karşımda, yapılan şikâyetleri sıralıyacak, bu kazanın gayet namuslu ve kanunlara hürmetkâr olduğunu ve her ne kadar burada yerleşmeme mâni olunamıyorsa da, büyük şehirlerde ahvali adiyeden sayılan hareketlerin hiç birine müsamaha edilemiyeceğini söyliyecek genç bir ukalâ bulacağımı zannetmiştim. Beni tesir altında bırakmağa çalışacağınızı ümit ediyor, buna mukabil ben de tesir altında kalmıyacağımı göstermeğe hazırlanıyordum. Fakat mademki bu türlü bir adam değilsiniz, bir kelime daha ilâve etmiyeceğim. Yalnız şunları söylemeden geçmiyeceğim. Sizinle tanıştığıma fevkalâde memnun oldum, Madison kazasında mesleki faaliyette bulunmıyacağım ve sizinle barikadın iki tarafında bulunacağımı hiç zannetmiyorum. Eğer günün birinde iddia makamını terk edip müdafaa tarafına geçerseniz ve büyük bir şehirde şansınızı denemeye karar verirseniz bana uğrayıverin. Yardımcı beyinlere ihtiyacım var, hem iyi para veririm.

— Teşekkür ederim, dedi Selby. Şimdilik kulübem bana kâfi.

Carr ayağa kalktı ve elini bir daha uzattı.

— Şehirle Tepe arasında gidip gelecekmisiniz? diye sordu Selby.

— Hayır. Burada yaşamak niyetindeyim. Mühim bir iş zuhur ettiği vakit şehirde kalacağım, arada yine buraya gelirim. Herkesle temas etmek istemiyorum. Genç meslekdaşlarım alelâde davaları pekâlâ beceriyorlar. Bana gelince, kafamı dinlemeğe çalışacağım.

Kapının eşiğinde döndü ve ilâve etti:

— Düşüncenizi çok iyi gizliyebiliyorsunuz, Mr. Selby. Misis Artrim'in büronuzdan çıktığını görmese idim sizi ziyarete geldiğini hiç bir zaman bilemiyecektim. Yine görüşelim Mr. Selby.

— Hayhay efendim.

Alphonse Baker Carr'ın ayak sesleri henüz koridorda kaybolmuştu ki, telefon çalmağa başladı. Selby, ahizeyi aldı ve şerif Rex Brandon'un sesini tanıdı.

— Meşgulmusunuz Doug?

— Hayır.

— O.K.! Hemen geliyorum.

Genç adam telefonu kapadı ve gitti arka kapıyı açtı.

Rex Brandon, Selby'den yirmi beş yaş büyüktü. Sürüleri muhafaza için eğer üstünde geçirdiği uzun seneler yüzüne bakır rengi bir esmerlik vermişti. Hareketlerinde yumuşak bir çeviklik vardı ve atını otomobille değiştirdiğinden bir türlü teselli bulamıyordu.

— Merhaba Doug.

— Merhaba Rex. Ne var ne yok?

Şerif oturdu, tabakasını çıkardı ve ustalıkla bir sigara sardı.

— Misafiriniz mi vardı? diye sordu.

Selby, başını eğdi.

— Demek size de geldi?

— Evet.

— Benden evvel mi, sonra mı?

— Evvel. Size de geleceğini söyledi, boşuna zahmet etmemesini söyledim.

— İyi ettiniz, dedi Selby.

Brandon gülümsedi.

— Misis Artrim henüz gitmişti ki, Alphonse Baker Carr ziyaretime geldi.

— Nasıl adam? diye sordu Brandon.

— Ellibeş yaşlarında, uzun boylu, kendini iyi muhafaza etmiş, şahsiyet sahibi. Jüri azasını istediği kalıba sokabilir, mükemmel bir aktör.

— Ne istiyor?

— Kazamız dahilinde meslekî faaliyette bulunmıyacağını, başkasının fikri ile hareket etmektense kendi fikri ile hareket etmeği tercih ettiğini, kendini beğenmiş bir ukâla ile karşılaşacağını zannettiğini, kabiliyetimi takdir ettiğini ve eğer iddia makamını bırakıp büyük bir şehirde avukatlık yapmak istersem bana cazip teklifler yapabileceğini anlattı.

Brandon'un gözleri yusyuvarlak açıldı:

— Amma da pişkinmiş ha! diye söylendi.

— Evet, dedi Selby. Hem de öyle bir tarzda söyledi ki, insan bir şey diyemez.

— Onun buraya yerleşmesi huzurumuzu kaçıracağa benzer.

— Biliyorum, fakat ne yapabilirim? Ne de olsa büyük bir avukattır, müvekkilleri belki ahlâksızdır, fakat hiç bir jüri meseleyi bu zaviyeden tetkik etmez. Bir çok esaslı kumarhanenin hukuk müşaviri olduğunu söylerler. Madison kazasında her hangi bir faaliyette bulunacağını zannetmiyorum.

— Öyle ise neden buraya yerleşmek istiyor?

Selby, omuzlarını silkti.

— Herhalde bana söylediği sebepten olacak. E-

hemmiyetli bir iş zuhur ettiği zaman hemen koşmak için şehre oldukça yakın ve kendisini rahatsız etmemeleri için kâfi uzaklıkta bir yer arıyor. Daha rahat bir hayat sürmek, boş zamanlarından istifade edip, dinlenmek istiyor.

— İyi yer seçmedi, diye homurdandı Brandon. Gayet kapalı bir mahalleye yerleşiyor, orada oturan bütün insanlar biri birini tanır. Komşuları onu afaroz edecek.

— Öyle şeylere aldıracak adama benzemiyor.

— Ben de aynı fikirdeyim, dedi Brandon. Bu işe Rita çok sinirlenmiş.

— Onu yakından tanırmısınız? diye sordu Selby.

— Hem de nasıl! Şu kadarcıktan tanırım.

— Bana malikânesini satmak istediğini söyledi, dedi Selby. Anası babası gelip onunla oturmak istemiyorlarmış.

— Tabii, dedi Brandon. O koca evi satın almadan evvel buna emindim. Artrim ile evlenmek için anasını babasını terk ettiği zaman onların kalbini kırdı. Artrim bir kumarbazdı, ciğeri on para etmez bir adamdı. Öldükten sonra Rita, Madison City'ye dönüp şık bir mahalleye yerleşince anası ile babasının gelip onunla oturacağını zannetti... Fakat, işte evdeki pazar çarşıya uymadı. Abner Hendrix'e göre kızının serveti, sigorta şirketi tarafından da verilmiş olsa, kumarda kazanılmıştır.

— Kadın yalnız mı yaşıyor?

— Hayır. Kayın pederi Frank Artrim ile beraber oturuyor. Oğul Artrim'in hayatına mal olan kaza, baba Artrim'i sakat bıraktı. Belkemiğinde eziklik veya buna benzer bir şeyler var... Peki amma, eğer Alphonse Baker Carr malikânesini gangsterlerin sayfiye evi haline sokarsa ona müsaade edecek miyiz?

— Bekleyelim, görürüz Rex, dedi Selby.

— Pekâlâ evlât, diye cevap verdi şerif.

Doug Selby ile Alphonse Baker Carr-ın görüşmesinden sekiz gün sonra, yeşil i ekli bir blûz ve zarif bir tayyör giymiş olan «Clarion» dan Sylvia Martin savcının bürosuna girdi. Amorette Standish sabah postasını Doug Selby'nin masasının üzerine bırakmıştı.

— Merhaba Doug, dedi Sylvia.

— Yine havadis peşinde mi? diye sordu Selby.

— Tabiî. Yazacak hiçbir şey yok. Mahallî, dinamit gibi havadis lâzım.

— Küçücük bir kestane fişeği bile verecek vaziyette değilim Sylvia.

— Şu sahtekârlık işi ne oluyor?

— Adam suçu kabul etti, mahkemenin merhametini bekliyor.

— Kim ikna etti?

— Rex Brandon onunla konuştu. Neticenin ne olacağını anlayınca avukat tutmaktan vaz geçti.

— Havadis olarak zayıf, diye mırıldandı Sylvia ve elindeki kâğıda not etti. Alphonse Baker Carr hakkında bana ne diyebilirsiniz Doug?

— Hiç, dedi Selby ve birinci zarfı açtı.

— Yalancı!

— Neden... Gazetelerin yazdığından fazla bir şey bilmiyorum.

— Kendisi ile görüştünüz değil mi?

— Evet. Bu sual neye?

— Bizi dava edecek... iftira davası.

— Ne münasebetle?

— Evvelki gün çıkan yazının sırf kendi şahsı için yazılmış olduğunu iddia ediyor.

Selby gülümsedi:

— Yanılmış mı? diye sordu.

— Orasını bilemem. Yazıyı yazan ben değilim.

— Patron ne diyor?

— Beni tekrarlamağa icbar etmeyin Doug. O sözler bir genç kızın ağzına yakışmaz.

— Adamı rahat bırakmak lâzım, dedi Selby.

— Neden Doug?

— Carr'ın da herkes gibi bir tarafa yerleşip oturması lâzım değil mi canım! Şehirde çok itibarı var, onu sevinçle kabul edecek çok yerler biliyorum ben. Şöhret sahibidir...

— Biliyorum Doug, fakat onun şöhreti fena, gangsterlerin ve halk düşmanlarınınki gibi.

— Kabul, fakat bir şey yapacak durumda değiliz. Durup dururken başımıza dert açmanın mânası var mı?

— Sizce «Clarion» çok zarara girer mi?

— Aramızda kalsın Sylvia, hakikaten dava açacağını hiç zannetmiyorum. Tazminat alabilmek için şöhretine indirilen darbeyi ispat etmesi lâzım. Oniki bitaraf vatandaş tarafından bu şöhretin didik didik edilmesi pek hoşuna gitmez kanaatindeyim. Kendisine dokunulduğu zaman ısıracağını anlatmak için dişlerini göstermekle iktifa edecektir.

— Evrakınızı okumanıza mâni olmak istemem Doug.

Selby ikinci zarfı açtı ve sür'atle yazıyı okudu. Ondan sonraki mektupta Los Angeles savcısının mühürü vardı. Zarftan çıkan dörde katlanmış kâğıttan bir fotoğraf fırladı ve Sylvia'nın ayağının dibine düştü. Genç kız fotoğrafı yerden aldı, baktı ve hayret dolu bakışları Selby Doug'un yüzüne çevrildi.

Mektup şöyle diyordu:

«Muhterem efendim,

Pete C. Ribber, nâmı diğerle Peter Drummick, nâmı diğerle Alvin Catone ismindeki şahsın izini bulmak için bizden yardımınızı esirgemiyeceğinizi ümit ediyoruz.

Eşkâli: 1.69 m., 66 kilo, otuz üç yaşında, saçlar koyu kestane, kısmen dökülmüş. Sol kolunda mavi yıldız dövme mevcut. Fotoğrafı ve parmak izleri ilişiktir.

Geçen 24 Şubatta hırsızlıktan maznunen tevkif edilen Ribber iki bin dolarlık kefâlet akçesi vermiş ve derakap serbest bırakılmıştır. 7 Martta cereyan eden mahkemede ispatı vücud etmemiş ve yatırdığı kefalet akçesi hazineye irat kaydedilmiştir.

Normal vaziyette mesele burada hitama erecekti. Fakat bazı vaziyetler Ribber'in tevkif edilmesini farz kılıyor. Gazetelerinizde Alphonse Baker Carr'ın kazanızda ikamet ettiğini okuduk. Pete Ribber'in evvelce Alphonse Baker Carr ile münasebette bulunduğuna ve tekrar temasa geçmek istiyeceğine kaniiz. Mumaileyhin, büroları kontrol altında ise de henüz bir netice alamadık. İkametgâhını da kontrol altına almağa kanunî selâhiyetimiz olmadığına göre, şerife ve polis müdürüne, mıntıkanız dahilinde gizlice Pete Ribber'i aramaları için talimat vermenizi rica ederiz.

Bu mesele ile alâkadar olduğumuzu, Alphonse Ba-

ker Carr'ın bilmediğini ve bilmemekte devam etmesinin her bakımdan faydalı olacağını ilâveye lüzum görmüyoruz.»

Selby, mektubu masasının üzerine bıraktı, Sylvia'nın uzattığı fotoğrafı aldı, antropometrik servisin çekmiş olduğu fas ve profilden fotoğrafları uzun uzun tetkik etti, fotoğrafı mektubun altına soktu ve müteakip zarfı aldı.

— Bu adam kim? diye sordu Sylvia lâkayıt bir tavırla.

— Bir sabıkalı daha, diye cevap verdi, Selby.

— Onu neden arıyorlar?

— Hırsızlıktan galiba.

— Kim arıyor?

— Kanûn.

— Neden saklıyorsunuz Doug?

— Mahrem de ondan.

— Doug, arzu ederseniz nerede olduğunu söyliyebilirim.

Selby, kaşlarını kaldırdı:

— Siz mi?

— Evet.

— Nerede imiş?

— Mahremdir. Her şey mütekabildir. Söylerim amma, siz de bana meseleyi anlatırsınız.

— İmkânı yok Sylvia. Neşredebileceğiniz hiç bir şey yok.

— Olsun, anlatın Doug, icabında dilimi tutmasını bilirim.

Selby «hayır» diye başını salladı.

— Bana itimadınız yok mu? diye sordu Sylvia, gücenmiş bir tavırla.

— Var amma, bu mesele başka bir kazayı ve başka bir savcıyı alâkadar ediyor.

— Doug Selby! dedi genç kız tane tane. Kampanyanın başından beri «Clarion» sizi desteklemekten bir an geri kalmamıştır. «Glaive» sizi ne kadar ısrarla yere vurmak istedi ise biz de o kadar inatla sizin tarafınızı tuttuk.

— Ben de havadisi evvelâ size veriyorum.

— Aksini iddia etmiyorum Doug. Bu meselede size hakikaten yardım edebileceğimi zannediyorum.

— Bu adamı hırsızlıktan arıyorlar, diye tekrar etti Selby. O kadar.

— Belki bunun için arıyorlar amma Doug, sizin bana söyleyeceğiniz bu kadar değil, bunu pekâlâ siz de biliyorsunuz. Bu alelâde bir iş olsa idi doğrudan doğruya şerif ve polis müdürüne iki satırla bildirirlerdi. Bana itimat ederseniz bu adamın nerede olduğunu size söylerim. Polis müdürü tarafından tevkif edildikten sonra zaten bütün mahremiyet ortadan kalkıyor demektir, nasıl olsa «Glaive» hemen bütün hikâyeyi neşredecek.

Selby bir an düşündü ve mektubu ona verdi. Sylvia Martin okudu ve hafif bir ıslık çaldı.

— Tamam mı? diye sordu Selby.

Genç kızın için için gülen elâ gözleri birden ciddileşti:

— Bunun altında neler var acaba, Doug?

— Bilmiyorum. Mektupla fotoğrafı gördünüz. Siz de şimdi benim kadar biliyorsunuz. Hatta fazla bile.

— Sözüm söz, dedi Sylvia. Polis dün gece bu adamı serseri diye tevkif etti.

— Eminmisiniz?

— Eminim. Bu sabah onu gözlerimle gördüm. Size gelmeden evvel hapishaneye uğramıştım.

Selby telefonu açtı:

— Bana Otto Larkin'i bulun, dedi sekreterine. Bekliyorum, aceledir.

Bir müddet sonra polis müdürünün sesini işitti.

— Allo? Ben Larkin.

— Ben Doug Selby. Dün gece aradığımız bir adamı tevkif ettiğinizi zannediyorum. Pete Ribber isminde biri, namı diğerle Peter Drummick, namı diğerle Alvin Catone. 1.69 m., 66 kilo, otuzüç yaşında, saçları koyu kestane, sol kolunda mavi yıldız dövme var.

Larkin bir an tereddüt etti, sonra:

— Neden arıyorlar Selby?

— Hırsızlıktan.

— Kim arıyor?

— Los Angeles.

— Dün gece tevkif ettik, dedi Larkin. Bir dakika.

Ahize kulağında olan Selby, ayak seslerinin acele acele uzaklaştığını farketti. Bir dakika daha geçti sonra Sylvia Martin'in alçak sesi duyuldu:

— Ne yapıyor Doug?

Selby elini ahizenin üzerine koydu ve fısıldadı:

— Zaman kazanmak istiyor. Dosyasını karıştırıyor... Bir tehlikeli mücrimi yakalamaktan her hangi bir menfaat hasıl olacaksa başkasına kaptırmamağa çalışıyor... Allo, evet?

— Onu serbest bıraktık Selby, dedi Larkin. Hiç bir suçu yoktu. Dün gece villalar mahallesinde bir adamın dolaştığını telefonla bildirdiler, adamlarım da onu sokakta yakaladılar. Şehre yabancı olduğunu, uykusuzluk çektiğini, otelde bir oda tutmadan evvel iyice yorulmak için dolaştığını söyledi. Üzerinde beşyüz dolar vardı. Adamlarım ihtiyaten onu sabaha kadar alıkoydular, kimsenin hırsızlık veya başka bir şeyden şikâyetçi olmadığını görünce serbest bıraktılar.

— Parmak izlerini aldınız mı? diye sordu Selby.

— Evet, neden?

— Los Angeles polisi onu arıyor. Hırsızlıktan tevkif edilmişti. Muhakeme edileceğine kefalet akçesini kaybetmeyi tercih etti. Oranın polisi ile temasa geçseniz iyi edersiniz Larkin.

— Adamı serbest bıraktığım için bir sürü lâf edecekler. Neden daha evvel haber vermediniz Selby?

— Çünkü o zaman bilmiyordum.

— Onu tevkif ettiğimizi nasıl öğrendiniz?

— Kâtiplerden biri Brandon'a bahsetmiş, o da telefonla tesadüfen bana söyledi. Bu adam hakkında bir yazı gördüğümü hatırladım, tetkik ettim ve size haber verdim. Onu nerede yakaladınız Larkin?

— Portakal Tepe'de.

— Anladım, dedi Selby. Los Angeles'e haber verin.

— Siz haber verin, diye itiraz etti Larkin. Şerif'in bürosu zamanında haber vermedi, mesuliyet ona ait dersiniz... Evet, evet ben telefon edeyim daha iyi.

— O.K.! dedi Selby.

— Aynı adam olduğunu nereden...

Larkin konuşurken Selby yavaşça ahizeyi yerine koydu ve sekreterin odasına açılan ara kapıya koştu.

— Şerif Brandon'u acele bulun, dedi. Amorette Standish'e Larkin'in beni birkaç dakika bulamaması için icabedeni yapın. Santral memuru «meşgul» işaretini versin ve Brandon'u bana bağlayın.

Henüz masasının başına dönmüştü ki, telefon çaldı. Ahizeyi eline aldı ve Brandon'un sesini duydu.

— Allo Doug? Ne oluyor?

— Dinleyin Rex. Adamlarınızdan biri tesadüfen hapishaneye kadar gitmiş ve size dün gece Portakal Tepe'de yakalanan bir serseriden bahsetmiş. Eşkâlini vermiş, ben de hırsızlıktan maznun ve mahkemede ispatı vücut etmeyen, Los Angeles polisi tarafından aranan Ribber

adında birine benzettim. Dosyalarınızda muhakkak bir malûmat bulacaksınız. Larkin'e anlatılmak üzere bir şeyler tasarlayın.

— İşin esası nedir Doug?

— Los Angeles savcısı bahsettiğim Ribber'i yakalamak istiyor. Zannedersem Ribber ile Alphonse Baker Carr arasında bir münasebet tesis etmek istiyorlar. Her halde kaçak bir maznunu evinde saklamak filân gibi bir suçla Carr'ı kıstırmak niyetindeler... İşin bütün teferruatına vâkıf değilim amma, Otto Larkin için fazla nazik bir mesele. Ehemmiyet vermiyormuş gibi davranın ve benim gibi konuşun. Larkin neden Portakal Tepe'de yakalanan bir serseri ile alâkadar olduğumuzu soracak. Onu işletin. İçerliyecek ve kendisinden bir takım şeyler gizlediğimize hükmedecek, bundan başka da yapabileceğimiz bir şey yok.

— O. K! Doug, dedi şerif Brandon. Yakında görüşürüz.

Telefonu kapadı. Selby de kapadı ve Sylvia Martin'e:

— On fıstığa karşı on dolar bahse girerim ki, şu Pete Ribber mühim bir işe karışmış. İtirafta bulunur diye korktular ve mahkemeye gitmesine mâni oldular. İşe karışmış bulunan büyük patronlar Carr'ı angaje edip kefalet akçesi ile serbest bıraktırdılar ve ortadan kaybolmasını temin etmek istediler.

— Ne yapmak niyetindesiniz? diye sordu Sylvia.

— Los Angeles savcısını bulup raporumu vermek.

Mektubu sekreterine verdi:

— Bu mektubu yazan savcıyı isteyin, dedi. Onunla konuşmadan beni başkası ararsa, dışarı çıktığımı söylersiniz.

Los Angeles hemen cevap verdi. Selby, mektubu yazan savcıya vaziyeti hülâsa etti ve mukabilinde Pete Ribber'in peşine iki radyolu araba gönderilmesi talebinden başka bir şey elde edemedi.

Selby, tekrar şerifi buldu ve bu talebi bildirdi.

— Oldu bile Doug, diye cevap verdi Brandon. Larkin telefon etti, biraz haşladım. İki polis arabasına şehri taramaları için emir verdi. Ribber onbeş, yirmi dakika evvel ayrıldığına göre pek uzaklara gitmiş olamaz. Her halde çabuk yakalanır.

— Neden olduğunu bilmiyorum amma,aynı kanaatte değilim Rex. Bu işde göründüğünden çok fazla ehemmiyetli meseleler var. Larkin'e her şeyi söylemedim, çünkü onun mantığına itimadım yok. Los Angeles savcısı da aynı sebepten bana söylemedi...

Selby telefonu kapadı ve Sylvia Martin'e döndü:

— Gördünüz ya Sylvia, neşredebileceğiniz bir şey yok.

— Ne demek! diye bağırdı Sylvia infialle, Polisler savcılıkça aranan bir adamı serbest bırakıyor da hâlâ neşredecek bir şey yok diyorsunuz!

Selby, başını salladı:

— Şimdi sırası değil, dedi. İştihanızı ilerisi için saklayın. Bu iş çatallaşacak.

— İyi amma Larkin bütün hikâyeyi «Glaive» in muhbirlerine anlatacak!

— Anlatsın...

— O. K! Doug, dedi Sylvia. Fakat bir şartla: İş çatallaşırsa sizinle beraber takip etmeme müsaade edeceksiniz.

— Ben müsaade etmedikçe bir şey neşretmiyeceğinize söz veriyormusunuz?

— Tabiî.

— Anlaştık öyle ise.

Genç kız ayağa kalktı.

— Evlenme dairesine uğrıyacağım, bakalım enteresan bir şey var mı?... Demek Alphonse Baker Carr'ın bizi dava edeceğine inanmıyorsunuz, öyle mi Doug?

Selby gülümsedi:

— Fikrim bu merkezde idi. Bu sabah gelen evrak arasında da bu fikrimi değiştirecek bir şeye rastlamadım.

— Anlaşıldı, diye cevap verdi Sylvia, kapıya doğru yürüyerek. Bir daha gelişimde tekrar edebileceğim bir şeyler söyleyin, olmaz mı Doug? Biraz değişiklik olur.

— Her şey mümkündür Sylvia.

KÖRDÜĞÜM

Cuma sabahı, Amorette Standish, elinde genç savcının dikte ettiği bir telgraf, çıkmağa hazırlanırken biri fırtına gibi Doug Selby'nin bürosuna daldı. Kısa boylu, düşük omuzlu bir adamdı. Koltuğunun altında ikiye bükülmüş bir kostüm vardı. Gayet sinirli bir halde idi ve nefes nefese kalmıştı.

— Ne var? diye sordu Selby.

— Siz beni tanımazsınız, dedi adam. Ben Bill Horton'um, «Asrî Temizleme Evi» inden. Nizamsız park yaptığımızdan polisle münakaşalar olmuştu, onlarla alış

verişim yok. Sizin ve Brandon'ın hakşinas insanlar olduğunuzu biliyorum. Brandon'u bulamayınca size geldim.

— Mesele nedir?

Horton kostümü açtı ve savcının masasının üstüne yaydı. Selby'nin gözleri açıldı. Açık kahve rengi zeminde kırmızı leke daha da korkunç görünüyordu. Kenarları hafifçe yanık bir delik lekenin merkezini teşkil ediyordu.

— Bunu nerede buldunuz? diye sordu Selby.

— Kamyonumda, diye cevap verdi Horton.

— Nasıl gelmiş oraya?

— Ben de bilmiyorum. Bu sabah temizlenecek elbiseleri toplamak için evleri dolaştım. Döndüm geldim, elbiseleri ayırırken bunu buldum!

— Bu elbiseyi ne zaman aldığınızı biliyor musunuz?

— Ben almadım, diye itiraz etti Horton. Biri kamyonuma sokmuş.

— Ne zaman?

— Ben de bilmek isterdim.

— Bu takımın nerede, ne zaman, nasıl kamyonunuza konulduğunu bilmiyormusunuz?

— Hayır.

Selby telefonu açtı:

— Bana Rex Brandon'u bulun. Nerede ise hemen gelsin. Mühimdir.

Telefonu kapadı ve Bill Horton'a döndü:

— Evlerden aldığınız elbiseleri nasıl işaretliyorsunuz? diye sordu.

— Daimi müşterilerin ceketlerinin iç ceplerinde sabit mürekkeple markamızın bulunması lâzımdır. Olup olmadığına bakarım o kadar. Yeni müşterininkine bir etiket iğnelerim. Başka temizleyicilerin markasını silip bizimkini koyarlar.

— Bu elbise için ne yaptınız?

— Hiç, ben almadımki. Onda yabancı bir marka var, yani bu şehrinkilerden değil.

— Nereden biliyorsunuz?

— Bir sistemimiz var. Alfabenin harflerini müesseseler arasında taksim ettik. Meselâ «Asrî Temizleme Evi» alfabenin ilk beş harfini kullanır. Her hangi bir kombinezonda ve her hangi bir numara ile kullanılabilir. «Acele Temizleme Evi» ise müteakip beş harfi kullanır, ilâh... Bu elbisenin numarası A. G. Ben'den başlıyor. A bize aittir, G de «Acele Temizleme Evi»ne. Bize ait olsa idi, AB veya AC işareti olacaktı, anladınız mı?

— Evet.

Telefon çaldı.

— Şerif Brandon, diye haber verdi Amorette Standish.

— Allo Rex, dedi Selby. Neredesiniz?

— Berberde, Doug. Saçlarım o kadar uzamıştı ki, ahali beni artist zannetmeğe başladı.

— Mümkün mertebe acele gelin Rex. Ya bir intihar, ya da bir cinayet karşısındayız.

— Ceset nerede? diye sordu şerif.

— Onu ben de bilmiyorum.

— Kendimi kırptırıp hemen gelirim.

Her ikisi telefonu kapadı. Selby, bir müddet lekeli ceketi seyre daldı.

— İntiharı şimdiden bertaraf edebiliriz, diye mırıldandı. Kurşun, adamın biraz gerisinde bulunan biri tarafından atılmışa benziyor.

— Tamam, ben de öyle düşünmüştüm, diye tasvip etti Horton.

— Bu takımı kamyona koydukları yer hakkında hiç bir fikriniz yokmu?

— Kat'iyen!

— Diğer elbiselere nazaran bunun duruşundan bir netice çıkaramaz mısınız?

— Sahi! Durun! diye bağırdı Horton sevinçle. Bunu düşünmemiştim... Evet galiba Onuncu Caddenin köşesinde bir yerde koymuş olacaklar. Portakal Tepe'den aldığım elbiseleri çıkardığımı hatırlıyorum...

— Portakal Tepe'de koymuş olmasınlar? diye sordu Selby.

— Hayır. Elbiseleri o vakit çıkarmıştım. Hepsinin listesi yapılır. Kontrol memuru tamam olup olmadığını tetkik eder ve bir şey kalmış olmasın diye ceplerini arar.

— Devam edin, dedi Selby.

— Portakal Tepe'den aldığım takımların işi bitmişti. Oradan daima Onuncu Cadde'ye inerim. Ben...

— Bunu bulmadan evvel, kimin elbisesini çıkarmıştınız? diye Horton'un sözünü kesti Selby.

— Kontrol memuruna da soralım amma, Arthur Peel'in elbisesi olduğuna eminim. Evet, evet onunki idi.

— Sonra nerede durdunuz? Hangi evin önünde?

— Sidney Trace'in evinin önünde.

— Bir şeyler verdiler mi?

— Vermez olurlar mı? İki entari, bir blûz ve iki kostüm verdiler.

— Elbiseleri hangi sıra ile arabadan çıkarıyorsunuz? Alırken koyduğunuz sıra ile mi, yoksa aksine mi?

— Anlamadım.

— Elbiseleri kamyona yerleştirirken son konan elbise ilk önce çıkacak şekilde arabanın ön tarafına itermisiniz?

— Ha! Anladım. Hayır. Böyle olmuyor. Hangi sıra ile kondu ise o sıra ile çıkarılır. Elbiseler, merdaneler üzerinde kayan bir sandığın içine konur. Bu sandık kontrol memurunun bürosuna sevk edilir, kontrola, arkadan

başlanacağına, önden başlanır...

— Bu kostümün ne Peel'in ne de Sidney Trace-in elbiseleri arasında bulunmadığına eminmisiniz?

— Eminim.

— Öyle ise Peel'in evinden ayrıldıktan sonra ve Trace'in elbiselerini almadan arabanıza bırakılmış olacak.

— Her halde.

— Arabada yalnız mı idiniz?

— Evet.

— Trace'in evinin önüne mi park ettiniz?

— Tamam.

— Ve temizlenecek bir şey varmı diye sormağa gittiniz?

— Evet.

— Evin içinde ne kadar kaldınız?

Horton başka tarafa baktı, mektep çocuğu gibi yüzünü ekşitti ve:

— Canım... bir iki saniye, diye mırıldandı.

Selby, onu dikkatle süzdü ve:

— Her zaman temizlenecek elbiseleri size kim verir?

— Bazen misis Trace bazen de hizmetçi kadın.

— Bu gün kim verdi?

— Hizmetçi.

— Ha evet... diye mırıldandı Selby. Orta yaşlı uzun, kupkuru bir kadın, gözleri de şaşı...

— Yok canım, yanlışınız var, diye itiraz etti Horton. Eve otuzundan fazla değildir, kurulukla da alâkası yok, onun öyle...

— Evet, evet, diye sözünü kesti Selby. Karıştırdım. Bu on dakika zarfında biri kamyonun arka kapısını açıp bu kostümü pekâlâ bırakabilir.

— On dakika kaldığımı size kim söyledi?

Selby kaşlarını çattı.

— Bu on dakikayı da nereden çıkardım? diye mırıldandı Selby. On dakika kaldığınızı siz söylemediniz mi?

— Hayır. Ben en çok beş dakika kaldım. Birkaç saniye fark edebilir.

— Eve ile ne konuştunuz?

— Son yarışlardan filân, sonra... biraz şakalaştık işte! Gün geçtikçe güzelleştiğini söyledim, o da cevaben ne bulursa toplayıp «Asri Temizleme Evi» ne vermek için elinden geleni yaptığını, fakat izinli olduğu akşam, onu sinemaya bile götürmediğimi söyledi ve sitem etti.

— Hepsi bu kadar mı? diye sordu Selby.

— Aşağı yukarı. Bir iki şaka işte!

— Bu şakalar ne kadar sürdü?

— Eh... bir iki dakika, tam kestiremem.

— Belki de on dakika ha?

— Kat'iyen.

— Pek alâ. Bu kostümle meşgul olacağız Horton. Belki size ihtiyacımız olur... Bu akşam için bir programınız var mı?

— Açık söylemek lâzım gelirse Mr. Selby, sinemaya gitmek niyetindeyim.

— Zararı yok. İcabında ben sizi bulurum. Yalnız mı gidiyorsunuz?

— Hayır... Şey... Eve de benimle beraber geliyor.

— Anlıyorum Horton. Biz on dakika diyelim ha? Sizin gibi açıkgöz bir delikanlı dahi, bu neticeyi iki, üç dakikada elde edemez!

Horton gülümsedi:

— Patrona söylemezsiniz değil mi Mr. Selby?

— Merak etmeyin, ben sır tutmasını bilirim. Bu

temizleyici markası hakkında ilâve edecek bir şeyiniz yok mu?

— Hayır. Fakat bana kalırsa Los Angeles'e ait bir marka olacak. Los Angeles'te alınmış hazır bir elbise.

— Madison City'de giyilen bir çok hazır elbiseler Los Angeles'te satın alınmıştır.

— Doğru.

— Peki Horton. Teşekkür ederim. Bir dakika, siz Eve ile konuşurken misis Trace nerede idi?

— Bilmiyorum...

— Evde olup olmadığını bilmiyormusunuz?

— Hayır.

— Siz orada iken evde kimsenin yürüdüğünü duymadınız mı?

— Hayır.

— Saat kaçtı?

— On vardı... mağazadan dokuzdan biraz evvel çıkmıştım.

— Teşekkür ederim Horton. Size ihtiyacım olursa haber veririm.

Horton gideli henüz bir dakika olmuştu ki, şerif Brandon savcının bürosunun kapısına vuruyordu. Selby, kapıyı açtı, kostümü gösterdi ve Bill Horton'un söyledikrini anlattı. Brandon bir sigara sardı ve yaktı.

— Oto Larkin'e haber vermek lâzım gelecek, dedi, nihayet.

— Zannederim, dedi Selby. Acaba bu kan lekeleri bize bir malûmat verecek mi? Ne kadar eski?

— Bana yeni gibi geliyor, Doug, dedi Brandon. Kan kurumuş, fakat bir kaç saatlik gibi geliyor bana. Bir iki günlük olsa idi daha koyu bir renk alırdı.

Selby piposunu doldurdu.

— Bu kostümü temizleyiciye göndermekte ne

manâ var? diye sordu. Her halde gidip almağa hiç niyeti yoktu.

— Buluştur yani! dedi Brandon.

— Bu elbiseyi giymiş olan adam sağ tarafına bir kurşun yemiş. Yüzde doksan dokuz ihtimalle hemen ölmüştür. Bu elbiseler temizleyicinin arabasına konulmuş. Bunu koyan şahsın gayet kısa bir zamanda farkına varılacağını ve hemen ilgili makama haber verileceğini bilmesi lâzımdı. Öyle ise neden koydu?

— Sahi Doug! diye tasdik etti Brandon. Kaatil, neden bu işi yaptı?

— Akla gelebilen iki sebep var, dedi Selby. Kaatil, cinayetin meydana çıkmasını arzu etmiş ve ilgili makama haber vermek için bu usulü tercih etmiş.

— Bir cinayeti haber vermek için fazla karışık bir usul, diye mırıldandı şerif. Bu tarzda hareket etmenin mânâsı ne?

— Bilmiyorum, dedi Selby. Şimdilik başka sebep bulamıyorum. Larkin'e gidelim. Beraber olmazsak kızar. Bu hâdise her halde şehir dahilinde cereyan etmiştir. Sonra Trace'lerin hizmetçisile biraz gevezelik ederiz. Şu Bill Horton'a pek inanmıyorum. Bize yardımdan ziyade ihmalden suçlandırılmaması için çabalıyor.

— Onu tanırım, dedi Brandon. Yarışlara çok meraklıdır. Varını yoğunu bahsi müştereğe sarfeder.

Telefon çaldı...

— «Asri Temizleme Evi» dedi Amorette Standish.

— Allo? dedi Selby.

— Allo, Mr. Selby? diye sordu bir erkek sesi. Ben Bill Atwood, «Asri Temizleme Evi» müdürü.

— Merhaba Atwood, diye cevap verdi Selby. Şoförlerinizden biri ile görüştük.

— Size bunun için telefon ediyorum, dedi At-

wood. Sizi yanlış bir yola sevketmediğine emin değilim.

— Nasıl yani?

— O yokken kontrol memuru ile birlikte bu kostümün elbiselerin arasına nasıl girdiğini tesbite çalıştık. Horton size Onuncu Caddede alınan Peel ile Trace'in elbiseleri arasında olduğunu söylemiş, fakat yanıldığı muhakkak. Kontrol memuru, Portakal Tepe'den alınanların arasında olduğunu ve her halde Alphonse Baker Carr'inkilerden düşmüş bulunduğunu zannediyor.

— Listelerinizden tesbit edilemez mi? diye sordu Selby.

— Hayır, pek edilemez. Bu mahalleden gelen elbiseler askılardadır. Kontrol memuru, bu kostümün de onların arasında olduğunu ve arabayı boşaltırken yere düştüğünü tahmin ediyor. Hangi askıdan düştüğünü aramış, fakat bulamamış, hepsinde elbiseler varmış.

— Horton elbiselerin üzerindeki bütün markaları kontrol ettiğini... diye Selby söze başladı. fakat Atwood cümleyi bitirmesine vakit bırakmadı:

— Bunu yapması lâzım, fakat yapmıyor. Şoförlerimden hiç birinin bu kontrolu hakikaten yaptığına kani değilim. Tanınmış bir müşteriden elbise aldıkları zaman markayı kontrol etmeden kamyona koymakla iktifa ediyorlar. Bir taraftan da aksini iddia etmekten çekinmiyorlar.

— Teşekkür ederim Atwood, dedi Selby. Ben telefon edinceye kadar kimseye bir şey söylemeyin.

— Tabiî, dedi Atwood, fakat adamlarımdan emin değilim. Bir kaç saat söylemezler, sonra içlerinden biri gevezelik eder ve havadis bütün şehre yayılır.

— Ne yapalım, dedi Selby. Siz elinizden geleni esirgemeyin de.

— Hayhay, diye cevap verdi Atwood.

— Bill Horton da aklını başına toplasın. Mahke-

mede onunla, kontrol memurunun biri birine zıt ifade vermeleri hoş olmaz.

— Bill Horton'a nazaran kontrol memuru daha itimada şayandır, dedi Atwood.

— Siz Horton'a tenbih edin, sonra ben de görüşürüm. Kontrol memuru ile konuşsun, her ikisi de hafızalarını yoklayarak mutabık kalsınlar.

Selby, telefonu kapadı ve Brandon'a döndü:

— O.K! Rex. Haydi' Larkin'e gidelim.

KÖRDÜĞÜM

Hemen hemen aynı yaşta olmalarına rağmen atletik vücutlu Rex Brandon'un aksine, Oto Larkin'in göbeği vardı. Doug Selby'nin anlattıklarını büyük bir dikkatle dinledi:

— Patronuna nazaran Horton'a daha çok inanırım, dedi nihayet. Ne de olsa bu kostümü alan Horton'dur.

— Hayır,d edi Selby sabırla. Onu biri arabasına koymuş.

Susmak mı, yoksa konuşmak mı icabettiğini kestiremiyen insanlar gibi Larkin bir an tereddüt etti.

— Bu elbise ile alâkalı olduğunu zannediyorum amma, dedi nihayet, dün gece Portakal Tepe'de başka bir adamın dolaştığını haber verdiler, radyolu arabanın şoförü de bir tabanca sesi duymuş.

Brandon ile Selby bakıştılar:

— Alphonse Baker Carr'in evinin civarında mı? diye sordu şerif.

Larkin başını eğdi:

— İşte bunun için Atwood'un sözlerine pek inanmak istemiyorum, dedi. Bu kostüm meselesini anlattıklarımın arasına sokmağa çalışıyor.

— İyi amma, bunlardan haberi yokki, diye itiraz etti Selby.

— Var, dedi Larkin. Kayınbiraderi, vazifede olmadıkları zaman adamlarımın devam ettiği bilardo salonunu işletiyor.

— Benden fazla şansı varmış, dedi Brandon, manâlı bir ton ile. Ben henüz duymamıştım Larkin.

— Tabanca sesi olduğuna kâni değilim, dedi hemen Larkin. Herhalde av tüfeği olacak, tavşana veya bir kediye ateş etmiş olacaklar. Mühimsemediğim için sizi haberdar etmeğe lüzum görmedim.

— Öyle ise bizi şimdi haberdar edin Larkin, diye lâtife etti Selby.

Polis müdürü gözlerini mütemadiyen şerifin ve savcının gözlerinden kaçırıyordu.

— Misis Artrim yine telefon etti...

— Neden, yine dediniz? dedi Selby.

— İlk defasında oralarda dolaşan adamı o haber vermişti de... hani şu Los Angeles polisinin aradığı şahsı.

— Evet, devam edin.

— Saat ikiye doğru telefon etti ve yine birinin evinin civarında dolaştığını söyledi... Yani başka bir adam değil, aynı adammış. Los Angeles'in onu aradığını hatırladım ve kendi kendime yakalamak için tam fırsattır dedim. Radyo operatörü, o civarda devriye gezen arabaya talimat verdi, araba da hemen oraya gitti.

— Adamlarınız doğruca misis Artrim'e mi gittiler?

— Hayır. Böyle birini yakalamak için usulen bina bloku bir veya iki defa devredilir, sonra projektörler yakılır, etraf gözden geçirilir ve nihayet muhbirin evine gidilir. Ekseriya adam, arabanın geldiğini duyunca kaldırıma çıkar sağa sola bakmadan bir yere yetişmek istiyen bir adam gibi hızlı hızlı yürür. Geçen gece Ribber'i böyle yakaladılar.

— Devam edin, dedi Selby.

— Adamlarım, Misis Artrim'in evinin hizasına geldikleri zaman, yolun yakınında bir şimşek çakmış ve bir infilâk duymuşlar. Tabiî projektörlerini o tarafa çevirmişler ve bir arama yapmışlar. Hiç bir şey bulamamışlar.

— Bu silâh atma hâdisesi nerede olmuş? diye sordu Selby.

— Misis Artrim ile Carr'in evinin arasındaki büyük hendeğin kenarında. Neresi olduğunu anladınız mı? Tahtelarz bir dere toprağı kazmış ve tepenin bir kısmı çökmüş. Hendeği doldurmak istemişler, fakat Belediye mühendisi mâni olmuş. Orada biten bodur meşe ve fundalıkların çöküntünün fazlalaşmasına mâni olacağını, kazıntıların ise civardaki binaları tehlikeye düşüreceğini söylemiş. Dibini çimentolamakla iktifa ettiler...

— Evet, tarif ettiğiniz yeri biliyorum, dedi Selby.

— Hendeğin bu tarafından ateş etmişler.

— Bu taraftan ne kastediyorsunuz?

— Şimal tarafını, Carr'in evine yakın olan taraf.

— Bu hendeğin orada yirmi, yirmi beş metre derinliği vardır, dedi Selby.

— Doğrudur.

— Silâh sesini başka duyan var mı?

— Var. Artrim'ler duymuş. Misis Artrim korkudan ölü gibi idi. İhtiyar kötürümdür, biliyorsunuz, biraz da huysuzdur. Yanında daima bir hastabakıcı vardır. Silâh sesin duymuş, misis Artrim'in yanına koşan hastabakıcıyı çağırmış. Adamlarım etrafı aramağa başladığı zaman döşemeye vurmağa ve küfretmeğe başlamış. Sesi hendeğin öbür tarafından duyuluyormuş.

— Adamlarınız kimseyi bulamamış mı?

— Hayır, dedi Larkin, fakat bu netice tabiidir, Doug. Bir adam ateş edip hendeğe inse ve kurnazlık edip hiç kımıldamasa onu kimsenin bulamıyacağına bahse girerim. Tabii geceden bahsediyorum. Hendek bir çok çatlak ve kurumuş dereciklerle doludur.

Selby «evet» diye başını eğdi.

— Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, diye devam etti Larkin, memurlar hâdiseyi öğrenince bu şahsın bir deli olduğuna hükmetmişler... Misis Artrim adamın üzerinde elbise olmadığını söylüyor.

— Elbise yokmu imiş! dedi şerif Brandon hayretle.

— Anadan doğma çıplakmış. Mehtap yokmuş, amma, adamın silûetini görecek kadar gök aydınlıkmış..

Selby, Brandon'a baktı. Şerif başını eğdi:

— Haydi gidelim, dedi.

— O. K! diye cevap verdi Larkin. Fakat bu hâdisenin kostümünüzle her hangi bir alâkası olduğunu zannetmiyorum. Bu elbiseyi giyen adam daha o sırtında iken kurşunu yemiş, halbuki bahis mevzuu şahıs çırıl çıplak dolaşıyormuş.

— Biliyorum, dedi Selby, fakat şu silâh atma işi ile biraz meşgul olsak fena olmıyacak.

Larkin şapkasını aldı:

— Gidelim, öyle ise, dedi.

— Los Angeles'e telefon ettim, dedi Brandon. Te-

mizleyici markasının hangi müesseseye, kostümün de kime ait olduğunu tesbit etmeğe çalışacaklar.

— Arabanız var mı? diye sordu Larkin.

Brandon «evet» diye başını eğdi.

— Öyle ise benimkine hacet yok.

Daireden çıkacakları sırada radyo odasından bir memur onlara doğru koştu. Brandon ile Selby'yi başı ile selâmladı, fakat raporunu Otto Larkin'e verdi.

— Portakal Tepe'de oynıyan üç çocukb ir yarığa sıkışmış çıplak bir adam cesedi bulmuşlar. Radyolu arabayı hâdise yerine gönderdim. Avukatın satın aldığı evin hizasındaki yarık mevzuu bahistir.

— Alâkalılara haber verin, dedi Selby. Bütün ayak izleri çiğnenmeden gidelim.

— Adamlarım oradadır, diye hatırlattı Larkin. Vazifelerini bilrler.

— Evet, evet mâlûm... dedi şerif Brandon.

Üçü de kaldırımın kenarında duran arabaya koştular, Brandon canavar düdüğünü işletti. Otomobil Belediye meydanından fırladı, Main Street'e daldı ve hareketsiz duran arabaların aksine hızla ilerledi. Şehrin şark hududunda Main Street'i bıraktı ve en yeni ve en kibar bir mahalle olan Portakal Tepe'ye giden geniş virajlı otostrat'ı takibe başladılar.

Yolun seviyesi sür'atle yükseliyordu. Vadi arkalarında geniş bir panorama şeklinde açılıyordu. Ta dipte, Kalifornia'nın kuru ve şeffaf havası içinde, mesafenin maket kadar küçülttüğü Madison City'nin merkez mahalleleri yayılıyordu. Biraz sonra Portakal Tepe'de şehrin en pahalı ikâmetgâhları arasında yol aldılar; kırmızı kiremitli, beyaz mermer duvarlarla çevrili lüks avlulu İspanyol mimari tarzında inşa edilmiş binalar ve etraflarındaki güzel bahçeler...

Hendek, tepenin garp yamacında ve tepeye ya-

kın bir mesafede bulunuyordu. Bu bölgede evler, hakiki birer şato idi. Sol tarafta güneş misis Artrim'in bembeyaz duvarlarında aksediyordu. Ötede hendek vardı, öbür tarafında da Alphonse Baker Carr'in yeni satın aldığı muhteşem malikânesi. Bahçe duvarının dibinde, kapının yakınında bir polis arabası duruyordu. Biraz ileride üniformalı iki polis korkudan gözleri açılmış üç çocuğu sorguya çekiyorlardı. Bütün bakışlar fundalıkla örtülü bir yarıkta toplanıyordu.

Selby, Rex Brandon ve Otto Larkin, gruba yaklaştılar. Polislerden biri onlara yolu gösterdi. Üç adam yarığın kenarında durdular ve hiç ses çıkarmadan dipte iki kaya arasına sıkışmış çıplak cesedi seyrettiler.

— Pekâlâ, dedi Selby. Zemini tetkik edinceye kadar herkes geri çekilsin. Burada ayak izleri var, sağda ve...

— Benim ayak izlerimdir, dedi polislerden biri.

Selby kaşlarını çattı ve öbür tarafa baktı.

— Ben buradan indim, dedi acele acele ikinci polis...

— Biz şuradan indik, diye söze karıştı çocuklardan biri.. Hava tüfeklerimizi atacaktık, bu arkadaşım tam onun üzerine indi. Öyle korktuk ki!

Sesi hafifçe titriyordu.

— Ayak izlerinden bir netice çıkaramıyacağız, dedi Doug Selby. Buranın fotoğraflarını çekmek lâzım Rex.

— Koroner makinesini getirecekti, geç kalmamalı idi, dedi Brandon. Bob Terry'ye telefon edeyim de bizimkini getirsin.

— Şehir hudutları dahilindedir, dedi Larkin kastı mahsusla.

Brandon dik dik onun gözlerinin içine baktı:

— Evet, biliyorum, dedi ve uzaklaştı.

— Carr'in evinden telefon etmeyin Rex! diye bağırdı Selby. Rita Artrim'den edin.

Brandon «evet» diye başını salladı. Bir otomobil ikinci vitesle dik yokuşu tırmanıyordu. Larkin azametle yarığın dibine indi ve cesedin üzerine eğildi:

— Haydi çocuklar, dedi adamlarına. Gelin çıkaralım şunu...

— Koroner gelmeden cesede dokunmayın, dedi Selby.

Larkin'in gözlerinde bir hiddet şimşeği çaktı. Bir şeyler söylemek için ağzını açtı, fakat konuşmadan kapadı. Gergin bir hava içinde kımıldamadan sessiz beklediler.

Bir müddet sonra Koroner'in arabası şerifinkinin arkasında durdu. Uzun boylu, zayıf, iri kemikli Harry Perkins sükûnetle arabadan indi. Yarığın kenarına yaklaştı ve:

— Bu sefer kimi öldürdünüz bakayım? dedi.

Rex Brandon, Rita Artrim'in evinden çıktı ve geri geldi. Koroner yarığın dibine Larkin'in yanına indi ve cesedin üzerine eğildi.

— Fotoğraf makineniz yanınızda mı? diye sordu Selby.

Perkins «evet» diye başını salladı. Selby yarığın kenarında biten sık otların arasını itina ile yoklamağa başladı, bir müddet sonra:

— İşte bir tabanca, dedi.

Göbekli Larkin acele acele yukarı çıktı ve Doug Selby'nin gösterdiği 38 kalibre Colt'u almak için eğildi. Savcı ona mâni oldu.

— Bir dakika, dedi. Belki bu silâhın üzerinde parmak izleri vardır. Tedbirli olmak lâzım.

Onun arkasında Brandon kuru bir dal kırdı.

— Şehir hududu dahilindedir, dedi Larkin. Ben

icabına bakarım.

— Hayır, icabına ben bakacağım Larkin, dedi Brandon.

Larkin'in gözlerinde şimşekler çakti. Bu sefer kendini tutamadı:

— Ne münasebet, diye homurdandı, şehir hududu içindedir.

— Öyle de olsa icabına ben bakacağım Larkin, diye tekrar etti şerif.

— Burası bana ait sahadır! Beni alâkadar eder!

Brandon elindeki dalı tetikle korkuluğun arasına soktu ve tabancayı yavaşça kaldırdı ve:

— Sizin sahanızmış veya değilmiş, vız gelir bana, dedi.

— Sinirlenmeyin Larkin, diye ilâve etti Selby. Bir cinayet mevzuubahis. Kaatili takibetmem lâzım. Bu sebepten delillere ihtiyaç var.

Brandon tabancayı tetkik ediyordu.

— Bob Terry yolda, dedi. Fotoğraf makinesini ve parmak izlerini tespit için alât ve edevatını getirecek.

— Benimki arabamda, dedi Koroner Perkins. İkimiz de resim çekeriz.

Larkin hırsla sigarasının ucunu ısırdı, parçasını tükürdü ve homurdandı:

— Ben işimi bilirim. Ters işler yaparsanız mes'uliyeti size ait.

— Yaptığımız hareketlerin mes'uliyetini yüklenecek kadar büyüdük artık, dedi Brandon tatlı bir tonla.

Koroner fotoğraf makinası ile geldi, muhtelif zaviyelerden bir kaç resim aldı. Bob Terry de geldi o da resim aldı, sonra tabancaya ince beyaz bir toz serpti.

— Bob nasıl? diye sordu şerif.

— Bir kaç tane var, diye cevap verdi Terry. Çok yok, iki üç tane. Hemen fotoğraflarını çekeceğim, sonra

silâhı kutuya koyabilirsiniz.

— Topuna dokunmadan görebildiğim kadar atılmış yalnız bir mermi var.

— Parmak izlerinin fotoğrafını çekeceğim, diye tekrar etti Terry. Sonra istediğiniz gibi ellersiniz.

Larkin, Alphonse Baker Carr'ın bahçesinin etrafındaki iki buçuk metre yüksekliğindeki duvarı gösterdi:

— Bu adamın hemen hemen burnunun dibinde, dedi.

Brandon başını salladı:

— Gidip şununla konuşayım, dedi Larkin.

— Cesedi yukarı çıkartsınlar da hep beraber gideriz, dedi Selby. Belki daha esaslı sualler sorarız.

— Ben şimdi gideceğim, diye homurdandı Larkin.

Arkasını döndü ve evin yolunu tuttu.

Brandon, Selby'nin omuzuna dokundu:

— Beraber gitseniz iyi olur Doug, dedi. Ben burada kalırım.

Selby, kabul etti ve Larkin'i takib etti.

— Kıyamet kopacak, dedi Larkin arkasına bakmadan. Bütün gazetelerde koca koca manşetler çıkacak. Carr'ın evinin onbeş metre ötesinde bir ceset bulunsun... İşte havadis buna derler. İşin kaymağını size yedirmek niyetinde değilim.

— Zaten adetimiz değildir, diye cevap verdi Selby.

İkisi de konuşmadan evin etrafını dolaştılar. Larkin, sahanlığın merdivenlerini çıktı ve zile bastı. Bir kaç dakika sonra elli yaşlarında iri yarı bir kadın kapıyı açtı:

— Kimsiniz? diye sordu Larkin.

Kadın, kılı kıpırdamadan muhatabını süzdü:

— Ya siz? diye cevap verdi.

Larkin paltosunu açtı ve plâkasını gösterdi:

— Polis müdürü, dedi azametle.

— Ya!...

Larkin bir adım attı:

— Carr nerede?

Kadın bir santim bile yerinden kımıldamadı.

— Şöyle bir göz atacağız, dedi Larkin.

— Sebep?

— İki adım ileride hendeğin içinde bir ceset bulduk.

— Ne yapalım yani? Her halde Carr'inki değildir!

— Müsaade edin de girelim.

Kadın kımıldamadı:

— İş yok, dedi. Mr. Carr bana, eğer polis eve burnunu sokmak isterse arama müzekkeresi olup olmadığını sormamı tenbih etti. Arama müzekkeresi varsa içeri girilmesine müsaade ederim, aksi halde yapacak bir şey yok.

— Ya!... Demek bir arama bekliyordu ha? dedi Larkin.

— Her halde, tenbih ettiğine göre.

— Pek akıllıca bir hareket değil. Bir cinayet işlendiğinden haberdar olduğunu gösteriyor.

— Size bunu ne zaman söyledi madam? diye sordu Selby.

Kadın Selby'ye döndü:

— Bir hafta evvel, beni angaje ettiği zaman. Siz savcı Mr. Selby değilmisiniz?

— Evet.

— Beni hatırlamıyor musunuz? Ben misis Fermal'im. Bir sene oluyor, oğlum kendini fena bir vaziyete düşürmüştü, kurtulması için yardım etmiştiniz.

— Roy Fermal mi?

— Evet.

— Hatırlıyorum. Şimdi nasıl?

— Gayet iyi. Güzel bir işi var, o serseri grubu ile de alâkasını kesti.

— Çok iyi, onun hesabına memnun oldum... sizinkine de.

— İçeri girmenize müsaade edemediğim için özür dilerim Mr. Selby. Size yardım etmek isterdim, fakat emir emirdir. Zamanımızda da iş pek az.

— Anlıyorum, dedi Selby.

Larkin kaşlarını çattı:

— Hareket hattımı entrikacı bir avukat tâyin edecek değil dedi, hiddetle. İçeri gireceğim dedim, gireceğim, emir olsun olmasın!

— Beni kapıdan çekebilirseniz girebilirsiniz, dedi sükûnetle misis Fermal. Ve arama müzekkeresi olmadan girmeğe kalkarsanız patırdı olacak. Öyle emir aldım.

— Budalalık etmeyin Larkin. Biliyorsunuz ki, müsaadesi olmadan içeri girmeğe hakkınız yok, dedi Selby.

Larkin, sigarasını çiğnedi ve homurdandı:

— Bu iş hoşuma gitmiyor, hiç hoşuma gitmiyor!

— Benim de, dedi Selby.

— Bana böyle emir verdi, diye tekrar etti misis Fermal. Hakkı olup olmadığını bilmem, fakat burada çalıştığım müddetçe onun emirlerini yerine getireceğim.

— Gelin gidelim Larkin, dedi Selby. Cesedi çukurdan çıkarmışlardır artık.

Larkin, evvelâ tereddüt etti, sonra döndü ve onu takibetti. Misis Fermal kapıyı bir hayli gürültü ile kapadı.

— Bunu onun yanında bırakmam, diye homurdandı Otto Larkin, fena halde içerlemişti. Onu makamıma çağırıp ifadesini alacağım.

— Alphonse Baker Carr'in hukuk bilgisinin ne de-

recede olduğunu her halde unutmadınız Larkin, diye hatırlattı Selby.

— Böyle dalaveralar büyük şehirlerde belki söker amma, diye geveledi Larkin, burada yürümez.

Doug Selby, görüştükleri zaman Alphonse Baker Carr'in sözlerini hatırladı ve gülümsedi.

Cesedin etrafındaki küçük gruba yaklaştıkları zaman, Rex Brandon onları karşıladı, Selby'nin koluna girdi ve kimseye hissettirmeden kenara çekti, Larkin ise göbeğini çıkara çıkara ta cesedin yanına kadar geldi.

— Garip şey Doug, dedi Brandon. Adamın çorapları, çorap bağları ve ayakkabıları yerinde duruyor, üzerinde bunlardan başka bir iplik dahi yok. Yan tarafından iki kurşun yemiş, ikisi de yakından atılmış, işin tuhafı iki mermi de aynı delikten girmiş.

— Aynı delikten mi! diye hayret etti Selby.

— Evet öyle...

— Fakat buna nasıl imkân hasıl olur?... Birinci kurşunu yedikten sonra yere yığılmıştır. Kaatilin eğilip ikinci kurşunu birincinin deliğine sıkmak zahmetine katlanacağını, mantığım kabul etmiyor!

— Bundan başka Doug, bulduğumuz tabanca ile bir tek mermi atılmış. Bu işin bizi bir hayli uğraştıracağını zannediyorum.

— Cesedin kime ait olduğunu tesbite yarayacak bir delil var mı? diye sordu Selby.

— Parmak izlerini aldık. Bir şey daha var Doug. Sol kolunda mavi yıldız bir dövme var.

— Los Angeles polisinin aradığı şahsın alâmeti farikası, Pete Ribber'in...

— Biliyorum, dedi Brandon.

— Sakın o olmasın?

— İmkânı yok, dedi şerif. Bu adam muhakkak uyuşturucu madde kullanırmış. Ancak elli kilo gelir. Ya-

pısı kuvvetli değil, derisi de kemiğine yapışmış.

— İki kurşundan biri delip geçmiş mi? diye sordu Selby.

— Hayır, ikisi de vücutta kalmış.

— O. K!. dedi Selby. Otopsi yaparız.

— Otto Larkin'e dikkat edin, diye ihtar etti Brandon. Kendini reklâm etmek için, elinden geleni yapacaktır.

— Biliyorum, dedi Selby, kaatilin kaçmasına bir şans vermesin de istediğini yapsın.

Larkin, olduğu yerde döndü ve onlara doğru geldi:

— Bir hesaplaşma işi bu, dedi. Kaçamasın diye, soydular ve bir tur yapmak için arabaya attılar. Araba yürürken atladı. Kovaladılar. Misis Artrim çırıl çıplak dolaşırken onu görmüş, bize telefon etti. Tam adamlarım buraya yaklaşırken ötekiler onu buldu. İki kurşun sıktılar, cesedi hendeğe attılar, sonra gidip saklandılar. Polisin aramalara son vermesini beklediler ve kaçtılar.

— Mademki bir delik var, dedi Selby, iki kurşun yediğine nereden hükmediyorsunuz Rex?.

— Bence kurşunun birini elbiseli iken yemiş. Bunu bildiğimiz meseleden ve derisindeki yanıklardan dolayı söylüyorum.

— İnanın bana, diye israr etti Larkin. Onu bir tur yapmak için götürdüler. Arabadan atladı. Hemen bir kurşun sıktılar. Sonra elbiselerini çıkardılar. Daha sonra da aynı yere bir kurşun daha sıktılar.

— İyi amma, Rita Artrim'in bahçesinde çıplak dolaşıyormuş, diye itiraz etti Brandon.

— Ne derseniz deyin, bu bir hesaplaşmadır, diye israr etti Larkin. Neye isterseniz bahse girerim ki, bu adamın muhakkak bir kabahati vardı.

KÖRDÜĞÜM

Sylvia Martin, koltuğunda «Glaive»in bir nüshası, Selby Doug'un bürosuna girdiği zaman, saat beşi biraz geçiyordu.

— Bunu okudunuz mu Doug? diye sordu.

Savcı «hayır» diye başını salladı.

— Okursanız anlıyacaksınız ki, böyle bir polis müdürüne sahip olduğu için Madison City bahtiyardır. Öyle ustalıklı tedbirler alınmış ki, polislerin, bir hesaplaşma neticesinde arkadaşlarını öldüren gangsterleri yakalamasına ramak kalmış.

— ... ve atılan silâhın çıkardığı ışığın yardımı ile, diye devam etti Selby alay ederek, hendeğin içindeki fundalıkların arasına gizlenmiş olması lâzım gelen gangsterleri ve ne de cesedi bulamadılar.

Sylvia bir kahkaha attı:

— Aramada pek ileri gitmemişlerdir, Doug. Bir serseri yakalamak başka, karanlıkta, her an ateş etmeğe hazır gangsterleri fundalıkların arasında aramak başka şeydir.

— Doğru, dedi Selby. «Glaive» daha ne diyor?

— Bir sürü şey. Sütunun dibinde sizden de bahsediyor. Tahkikatı tam bir vukufla idare eden polis müdürü Otto Larkin, hâdise ile ilgili bütün evrak ve delilleri

savcı Doug Selby'ye devretmiş bulunmaktadır, diye yazmış.

Selby güldü. Sylvia Martin sinirleniyordu:

— Beni iyi dinleyin Doug Selby. Hoşunuza gitmiş gibi gülüp durmayın! İş ciddi. Otto Larkin sizi hiç tutmayan «Glaive» de bir kampanya açacak ve bütün muvaffakiyeti kendisine mal edecek. Sizi ortadan silecek ve iyi bir netice alındığı takdirde bu iş liyakatlı polis müdürünün sayesinde muvaffakiyetle bitmiş olacak. Fakat fena bir netice hasıl olursa o zaman «Glaive» budala bir savcının yersiz müdahaleleri ve dirayetli polis müdürünün verdiği delil ve malûmatı kullanmak hususundaki beceriksizliği dolayısile suçlular Larkin'in çevirdiği ve gittikçe kapanan ağın arasından kaçmışlardır, diye feryat edecek.

Selby, alaylı gülmesini bıraktı ve gülümsedi. Ağır hareketlerle piposunu dolduıdu, bir kibrit çaktı ve pipoyu zevkle içmeğe başladı:

— Hiddetlendiğiniz vakit bayılıyorum size, dedi.

— Bu budala sürüsünün yalan yanlış sizi tenkidine neden müsaade ediyorsunuz?

— Ne yapayım?

— Bize mühimmat verin. Karşı koyabilmek için kullanalım.

— Mühimmat mı?

— Keşfettiğiniz ve Larkin'in bilmediği hâdiselerden bize de malûmat verin.

— Yani şuna her şeyi bilmek istiyoruz desenize, diye hülâsa etti Selby.

— Ve bu malûmatı nereden aldığınızı da?

— Bende biraz fakirlik vardır, büyük annemde yaman bir falcı idi.

— Şakayı bırakın Doug. Anlatın artık.

Selby, bir çekmece açtı ve Sylvia'ya üç fotoğraf uzattı.

— Nedir bunlar? Parmak izleri mi?

— Evet, biraz silik amma, teşhis edilebiliyor. Tabancanın üzerinde bulundu.

— Kime ait olduğunu biliyormusunuz?

— Evet.

— Kime?

— Pete Ribber'e, Los Angeles'li dostumuza, dedi Selby. Bu parmak izlerini elde eder etmez Bob Terry'ye Ribber'inkilerle karşılaştırmasını söyledim.

— Demek tekrar buraya geldi?

— Tabiî...

— Larkin'in bundan malûmatı var mı? diye sordu genç kız heyecanla.

— Henüz yok. Bu parmak izlerini başkaları ile mukayese etmek aklına bile gelmedi. Zaten müdahale etmese idik mukayese edecek parmak izi de kalmayacaktı.

— Fevkalâde Doug. İşte mühimmat buna denir! Ribber hakkında başka malûmat?

— Yeni bir şey yok, fakat parmak izlerinin tabancanın üzerinde bulunduğu duyulunca her halde vaziyet inkişaf eder.

— Bütün bunları yazabilirmiyim Doug?

— Tabii... Bu parmak izleri hakkında ne kadar fazla yazabilirseniz, o kadar iyi olur.

— Emsalsiz bir insansınız Doug.

— Bundan başka maktulün de hüviyetini tesbit ettik.

— Kimmiş?

— Taleman adında biri.

— Nasıl keşfettiniz Doug?

— İki yoldan yürüdük. Parmak izleri Washington'daki antropometrik fişlerde bulundu, sonra elbisenin

üzerinde markası bulunan temizleyiciyi bulduk. Kostüm defterinde Mervin Sprague namına kayıtlı, eşkâl uyuyor, Sprague da Taleman'ın kullandığı sahte isimlerden biri olduğunu kat'iyetle tesbit ettik.

— İyi çalışılmış, hepsi bu kadar mı Doug?

— Hemen, hemen. Taleman ile Pete Ribber arasında bir münasebet arıyoruz. Her ikisinin sol kollarında dövmeden bir mavi yıldız var. Aynı zamanda aynı şahıs tarafından yapılmışa benziyor. Nasıl cereyan ettiğini biliyorsunuz. İki kişi bir ecnebi memlekette beraberce seyahat eder ve dövme yaptırmağa karar verir...

Sylvia Martin bir an düşündü ve:

— Bu hâdiseler Carr'ı gırtlağına kadar belâya sokacak galiba... diye mırıldandı.

— Her halde, dedi Selby.

— Henüz ifadesi alınmadı mı?

— Hayır. Los Angeles'teki bürosunda yoktu. Bütün gün görünmemiş. Guvermantı evde olmadığında israr ediyor. Ona bürosunda olacağını söylemiş.

— Otto Larkin mi isticvap edecek?

— Niyeti öyle.

— Buna mâni olmak lâzım Doug. Alphonse Baker Carr, onunla kedi fare ile oynar gibi oynayacak. Larkin, azametli budalanın biridir. A.B.C. gibi bir adam Larkin'i bir limon gibi sıkar, kafasındakilerin hepsini öğrenir ve kibarca kovar.

Selby, tasdik etti ve omuzlarını silkti:

— Ona nasıl mâni olabilirim? Carr ile görüşmek istediğini biliyorum, refakat etmem için bana teklif yapmadı.

— Neden kendiniz gidip konuşmuyorsunuz?

— Niyetim var.

— Larkin'den evvel konuşsanız daha iyi olmaz mı?

— Aceleye lüzum yok, dedi Selby. Aydınlatılması lâzım gelen iki üç şey daha var.

— Pekâlâ... Pete Ribber'in bu fotoğrafını bana verin. Yarın birinci sahifeye basarız.. Parmak izlerinin cinayette kullanılan silâhın üzerinde olduğunu yazacağız, mutabıkmıyız?

— Tabancanın üzerinde, diye tashih etti Selby. Fazla ileri gitmeyin.

— Neden?

— Cesette iki kurşunun mevcut olduğunu otopsi gösterdi. İki mermi de hemen hemen aynı yolu takibetmiş, yan yana yatıyorlar. Fakat aynı silâhla atılmış değiller.

— Yani?... diye sordu Sylvia.

— Bu mermiler aynı zamanda atılmamış. İki atış arasında zaman geçmiş. Birincisi de, ikincisi de anî ölümü tevlit edecek durumda.

— Yani?... diye tekrar etti genç kız.

— İki tabanca, iki kişinin mevcudiyetini ortaya koymaz mı dersiniz Sylvia?

— Nasıl?

— Birinci mermi onu ânide öldürdü, diye hatırlattı Selby.

— Devam edin.

— Tıbbı adlinin raporuna göre, adam ikinci kurşunu yediği zaman ölü imiş. Pete Ribber'in parmak izlerini taşıyan tabancanın birinci mermiyi mi, yoksa ikinci mermiyi mi, attığını bilmiyoruz.

— Fakat, her iki adamın da kastı, öldürmekmiş!

— Ne çıkar... diye güldü Selby. Yaşayan bir adama ateş etmek cinayettir, tabiî yara öldürücü ise. Fakat, pek akıllıca bir hareket olmamakla beraber, hiç bir kanun bir cesede, ateş etmeyi men etmez. Binaenaleyh Ribber belki kaatildir, fakat belki de ancak şehir hudutla-

rı içinde bir el silâh atmaktan başka bir kabahatı yoktur.

— İyi amma Doug, onu adam öldürmek kastı ile ateşli silâh kullanmaktan zan altına alamazmısınız? Mademki...

Selby, «hayır» diye başını salladı:

— Öldürmek kastı ile ateşli silâh kullanmaktan zan altına alabilmek için bu fiilin bir insana karşı işlenmiş olması lâzımdır. Halbuki bir adam ölünce insanlık vasfını kaybeder ve ceset haline inkilâb eder.

— Tuhaf şey! dedi Sylvia, pek kâni olmamıştı. Fakat bir şey unutuyorsunuz Doug. Elbiseyi delen mermi evvelâ atılmış oluyor ve öldüren mermi de bu...

— Bravo! dedi Selby. İki tabancadan hangisi bu mermiyi atmış?

— Şey... deliğin kutrundan anlamak...

— İki silâhın çapı aynı.

— Yani Doug, Ribber'in Sprague - Taleman'e ateş ettiğini ispat edebileceğinizi, fakat buna rağmen zan altına alamıyacağınızı mı söylemek istiyorsunuz?

— Hâdisenin inkişafına ve alacağı şekle bakar, dedi Selby. Size sadece meselenin ne kadar girift olduğunu anlatmak istiyorum.

— Beni dinleyin Doug. Bu işin Alphonse Baker Carr'ın başının altından çıktığını siz de benim kadar biliyorsunuz. Böyle karışık işleri kombine edecek ve neticesini evvelinden kestirebilecek kudrette yegâne insandır.

— Ben de aynı kanaatteyim, dedi Selby, fakat herkesin önünde böyle bir sual sorarsanız aksini söylerim.

— Ne yapmak niyetindesiniz Doug?

— Bırakacğım Larkin bocalasın dursun. Biraz daha malûmat sahibi olunca gidip Carr'i isticvap edeceğim.

— Şu parmak izi hikâyesi enfes, Doug. Kimse

bilmiyor, değil mi?

— Şerif, biliyor.

— Onun ziyanı yok... İki saat geçmeden Larkin'e hiç bir şeyden bahsetmezsiniz olmaz mı? Fırsatı bulunca «Glaive» hususî bir nüsha çıkarır ve yine bütün işi Larkin yapmış olur.

— İki üç saatten evvel bahsetmem.

— Bize kâfi. Teşekkür ederim Doug. Ben kaçıyorum.

Sylvia memnun ve mütebessim, bürodan sür'atle çıktı. Doug onun koridorda uzaklaştığını ve birden durduğunu duydu. Alçak sesle bir konuşma, sonra adımların büronun kapısına yaklaşması takib etti. Kapı vuruldu. Selby, genç kızın vuruş tarzını bildiği için gitti açtı. Sylvia'nın beraberindeki adam altmış yaşında kadar vardı. Kır saçları, beyaz kalın kaşları, sert bakışlı gözleri, derin buruşuklar taşıyan bir yüzü vardı.

— Bonsuvar Mr. Hendrix, dedi Selby. Hiç sizi beklemiyordum. Buyursanıza.

— Mesai saatinin bittiğini, fakat belki sizinle görüşmesini te'min edebileceğimi söyledim. Yeni havadis olursa telefon edersiniz Doug.

Selby, başı ile «evet» diye işaret etti sonra Hendrix'e dönerek:

— Buyurun Mr. Hendrix, oturmaz mısınız?

Rita Artrim'in babası Abner Hendrix, odayı ağır ağır katetti ve oturdu.

— Ne arzu ediyorsunuz? diye sordu Selby.

— Kızım mevzuubahis... diye söze başladı Hendrix.

Selby, hafifçe başını eğdi:

— Bilmiyorum, bizim ailenin dertlerinden haberdar mısınız? diye devam etti Hendrix.

— Biraz, dedi Selby.

— Rita, ültra modern fikirli bir kızdı... Ne tarzda bir insan olduğunu anlıyorsunuz. Annesine ve bana etmediğini bırakmadı. Yirmi iki yaşında evlendi. Bu izdivacı tasvip etmiyorduk, fakat onu uslandıracağını ümit ediyorduk... Fakat nafile Hollywood'da kötü ahbaplar peyda etti. Sarhoşlar, aşağı tabakadan insanlar...

— Boşanmadı mı idi? diye sordu Selby.

— Boşandı ve iki ay sonra elinden hiç bir ciddî iş gelmiyen, kumarbaz James Artrim ile evlendi...

— Bir otomobil kazasında öldü galiba?

— Evet. Arabayı babası Frank Artrim kullanıyordu. Benim anladığıma göre iyi kullanmasını bilmiyordu amma, oğlu sarhoş olduğu için mecbur kalmıştı. Otomobil devrildi ve ateş aldı. Baba dışarı fırladı, fakat James Artrim arabanın altında kaldı ve yandı. Frank Artrim, yüzünde bir kaç kesik, bacaklarını felce uğratan bel kemiğinde bir sakatlık ve hafızasını kaybetmekle kurtuldu.

— Hafızasını tamamiyle mi kaybetmiş? diye sordu Selby.

— Evet. Kazadan evvele ait hiç bir şey hatırlamıyor.

— Bütün bunlar çok enteresan Mr. Hendrix, dedi Selby, mühim olmasa idi buraya kadar gelmek zahmetine katlanmazdınız, fakat lütfen esas meseleyi izah etmenizi rica edeceğim.

— Benim için, diye sözüne devam etti ihtiyar, Rita'yı artık aileden saymıyorum - sesi hafifçe titredi - fakat ne de olsa kızımdır, yegâne evlâdım.

Selby bekliyordu.

— Servetini kumara borçludur, dedi Hendrix. Rita parayı sigorta şirketlerinin verdiğini söylüyor. Fakat benim noktai nazarıma göre sigortaya ödenen primler kumarda kazanılan paralar ile ödenmiştir. İyi kızdır, artık

uslandı. Annesinin ve benim kendisi ile kayın pederile birlikte otururuz ümidiyle Portokal Tepede'ki o büyük evi satın aldı...

— Bunları neden anlattığınızı hâlâ kavrıyamıyorum, dedi Selby.

— İhtiyarın zır deli olduğunu zannediyorum, diye cevap verdi Hendrix, bir nefeste.

— Kim?.

— Frank Artrim, kayın peder.

— Amnezi bir şok neticesinde sık sık vukua gelen bir hâldir. Hafıza kayıbının delilikle ilgisi yoktur.

— Onu demek istemiyorum, diye itiraz etti Hendrix. Kazadan sonra Frank Artrim ne kim olduğunu, ne de her hangi bir şey hatırlamıyordu. Rita'nın ona her şeyi anlatması icabetti. James - Rita'nın kocası - sarhoştu. Bilmem hangi kumarhanede bir takım kumarbazlarla randevusu vardı. Yol, nehrin kenarından tepeye çıkıyordu. Rita ona, araba kullanmak ve oyunda para riske etmek için fazla sarhoş olduğunu söylemişti, fakat James arabayı kullanması için babasını ikna etmiş. Onu bekliyenler gelmediğini görünce telefon etmişler. Rita merak etmiş ve yol boyunca arabayı aramış ise de bulamamış. Dönüşte burnuna yanık lâstik kokusu gelmiş ve otomobili dik bir yamacın dibinde görmüş. Oraya kadar inebilmiş. Kocası araba ile beraber yanmış, kayın pederi de ağır yaralanmış. Yardım istemiş ve kayın pederini doktora götürmüş. Frank Artrim ayıldığı zaman, oğlunun ölümüne sebep olan arabayı nasıl kullandığını, kendisinin kim olduğunu, oğlunun kim olduğunu velhasıl bütün faciayı anlatmak Rita'ya düşmüş... Zannedersem o zamandanberi Frank Artrim kızımdan nefret ediyor.

— İyi amma, dedi Selby biraz sabırsızlıkla, nefretle bu işin ne alâkası var?

— Rita'yı öldürmek istiyor, dedi sadece Hendrix.

Selby hayretle ihtiyara baktı:

— Fakat... kötürüm değil mi?

— Evet biliyorum amma, yine de tehlikelidir ve gittikçe de aklını kaybediyor.

— Yürüyebiliyor mu?

— Hayır, fakat vücudu ve kolları hâlâ kuvvetlidir. Bacakları tam manâsı ile mefluç değildir, kımıldatabiliyor. Fakat muvazenesini te'min edemiyor. Koordinasyon noksanlığı var.

— Onu neden tehlikeli addediyorsunuz? Rita bir şey mi söyledi?

— Hayır. Geçen pazar Rita bize gelmişti. Biz ona gitmeyiz amma, o bize gelir. Annesi ile görüşür. Ben, onunla hemen, hemen konuşmam...

— Sonra? dedi Selby, kat'î bir ifade ile, bu suretle muhatabına vakti olmadığını anlatmağa çalıştı. Geçen pazar ne oldu?

— Rita'nın boğazında mor lekeler vardı. Onu boğmak istemiş.

— Kim?

— Artrim...

— Rita mı söyledi?

— Hayır. Bu çürüklerin sebebinin bambaşka bir şey olduğunu iddia etti, fakat ne olduğunu söylemedi. İnsanın yanılmasına imkân yok. Elbisesinin yakası yüksek, fakat ön tarafı açıktı. Annesi lekeleri gördü ve kızını boğazını göstermeğe icbar etti.

— Artrim'in yaptığını nereden biliyorsunuz?

— Rita'nın ondan korktuğunu biliyorum. Bu işi yapacak ve şikâyet ettirmiyecek kadar korkutabilecek yegâne adam odur.

Selby, bir saniye düşündü:

— Ne yapmamı istiyorsunuz? diye sordu.

— Bu işle meşgul olmanızı, dedi Hendrix. Her şeye rağmen Rita kızımdır. Katledilmesine müsaade edemem.

— Evinin civarında bir cinayet işlendi, tahkikat açtım, dedi Selby. Geldiğinize memnun oldum Mr. Hendrix. Aynı zamanda bu Frank Artrim ile de meşgul olmağa çalışacağım.

Hendrix, ayağa kalktı:

— Size çok minnettar kalırım, dedi.

Sonra özür diler gibi ilâve etti:

— Yirmi dört saatten beri gözümü kırpmadım. Annesi berbat vaziyette... Annelerin halini bilirsiniz. Kadınlar da biri birini tutar. Ben olmasam Elizabeth - karımdır - hemen gidip Portokal Tepe'de Rita ile beraber oturacak. Kumarda parayı kazananın Rita olmadığını ve onu iade için çok geç kalındığını, parayı kaybedenlere iade etmeğe imkân olmadığını ve sigorta şirketine geri vermeğe teşebbüs etmenin gülünç olduğunu söylüyor...

— Karınızın gayet kuvvetli bir mantığı var Mr. Hendrix, dedi Selby. Düşüncesi her bakımdan doğru.

— Kumarda kazanılmış paraya elimi sürmem, diye tekrar etti Hendrix inatçı bir tavırla. Selby'nin elini, heyecanını gösteren bir kuvvetle sıktı.

— Elinizden geleni esirgemeyin olmaz mı? dedi. Rita yegâne evlâdımızdır.

Arkasını döndü ve büroyu terketti.

Selby, yarım saat kadar pipo içti ve düşündü. Akşam karanlığı bürosunu kaplamağa başladığı zaman piposunu boşalttı, ayağa kalktı ve koridora çıktı.

Henüz on adım atmıştı ki, karanlıkta bir gölge belirdi.

— Mr. Selby, diye mırıldandı bir ses.

Selby döndü ve korkudan gözleri dönmüş, ince,

uzun, genç bir kadınla burun buruna geldi.

— Ne işiniz var burada?

— Sizi bekliyordum, diye cevap verdi kadın. Büronuzda olduğunuzu biliyordum.

— Neden kapıya vurmadınız?

— Sizi yalnız görmek istiyordum. Buraya geldiğimi kimse bilmemeli.

— Kimsiniz? diye sordu savcı.

Kadın karanlık koridora bir göz attı ve:

— Ellen Saxe, dedi bir nefeste.

Selby, kaşlarını çattı:

— Bu ismi işittim. Siz... Ha! Anladım. İçeri buyurun.

Selby, geri döndü, bürosunun kapısını açtı, elini komütatöre uzattı.

— Hayır, dedi kadın. Yakmayın.

— Nasıl isterseniz. İsminize, şerif Brandon'un raporunda tesadüf ettim. Frank Artrim'in hastabakıcısı değilmisiniz?

— Evet...

— Arzunuz? diye sordu Selby.

— Nereden başlayacağımı bilemiyorum...

Selby gülümsedi:

— Başından, miss Saxe.

— Bildiğiniz gibi Artrim'lerde hastabakıcı olarak çalışıyorum... Diplomam yoktur. Lâzım gelen tahsili yapmak için hiç bir zaman fırsat bulamadım.

Selby başını eğdi:

— Zannediyorum ki... Düşüncem o merkezde... Öyle tahmin ediyorum ki, Mr. Selby, cinayetle ilgili her hangi bir şey keşfedince alâkalı makamlara haber vermek lâzımdır.

— Evet...

— Söylemesi güç... kat'î kanaatim yok... Bunu

iddia etmek için elimde...

Kadın, tereddüt etti:

— Sizi üzen hâdiseyi olduğu gibi anlatın, delil meselesini sonra düşünürüz miss Saxe, dedi Selby ona cesaret vermek için.

Ellen Saxe derin bir nefes aldı.

— Onu kadın öldürdü, dedi.

— Kadın kim?

— Misis Artrim.

— Hendekte bulunan çıplak adamı mı?

— Yok canım. Kocasını...

Büronun yarı karanlığında dikkatle hastabakıcıyı tetkik eden Selby, itiraz etti:

— Onun bir otomobil kazasında öldüğünü zannediyorum.

— Herkes öyle zannediyor amma, bu bir kaza değildi.

— Karısı onlarla beraber değildiki...

— Evet amma, otomobili sabote etti. Kocasının sarhoş olduğunu biliyordu. Arabayı o kullanacak zannediyordu. Sigorta primini almağı tasarlamıştı. Kimse yarım milyon doları hakir görmez değil mi? Direksiyonu bozmak için ne yapmak lâzım geldiğini biliyordu. Bir somun gevşetti. Arabanın ihtizazı işi tamamladı. Yol bir hendek boyunca uzanıyordu.

— Devam edin, dedi Selby.

— Direksiyona kocası geçmedi, sarhoş olmayan kayın pederi geçti. Kazanın tasavvur ettiği gibi olacağına emin olmak için misis Artrim onları takib etti. Belki de arabayı kendisi yakmıştır.

— Aman miss Saxe, dedi Selby. Aklı başında, zeki bir genç kadınsınız. Elinizde delil olmasa böyle ithamda bulunabileceğinizi tahmin etmiyorum...

— İşte güçlük burada. Söylediğim şeyleri ispat

edecek durumda değilim.

— Şüphenizi uyandıran şeyin ne olduğunu anlatın.

— Ehemmiyetsiz şeyler. Mr. Artrim - kayın peder - arabayı kullanıyordu. Ağır surette yaralandı. Kafa tası çatladı, yüzü kesildi ve bel kemiği sakatlandı.

Selby tasdik etti.

— Yürüyemiyor, dedi Ellen Saxe. Tamamiyle kötürüm de değil, ne olduğunu pek bilmiyorum. Bacaklarını oynatabiliyor, fakat ne ayakta durabiliyor, ne de muvazenesini te'min edebiliyor. Ayağa kalkabilen, fakat henüz yürümeği öğrenmemiş bir çocuğa benziyor.

— Hafızasını da tamamiyle kaybetmiş, değil mi? diye sordu, Selby.

— Evet. Kazadan hiçbir şey hatırlamıyor. Bu da misis Artrim'in lehine tabii.

— Onun sözleri mi, sizde şüphe uyandırdı?

— Kısmen... Beni dinleyin Mr. Selby. Mr, Artrim hafızasını tamamiyle kaybetmiş. Bel kemiği de sakatlanmış. Bence yavaş yavaş iyileşiyor, fakat bunu hissettirmiyecek kadar zeki.

— Neden?.

— Arabayı sabote edenin ve oğlunu öldürenin gelini olduğunu biliyor, fakat en ufak bir delile sahip değil. İşte bunun için onunla beraber oturuyor. Delil elde etmek için. Geçen gün odasına birdenbire girdim, yürümeğe çalışıyordu. Kapı aralık olduğu için beni duymadı. Bir aynanın önünde, ilk adımlarını atmağa hazırlanan bir bebek gibi kollarını ileri uzatmış bir vaziyette idi. Sendeledi, muvazenesini kaybetti ve karyolaya tutundu. Ona koştum; beynindeki kan pıhtısı eriyinceye kadar doktorların, yürümesini men ettiklerini söyledim. Onlara göre asgarî bir sene geçmesi lâzımmış.

— Sonra? dedi Selby

— Yatağına yatırmama müsaade etti; yastıklarını düzelttim, beni yanına oturttu ve alçak sesle: «Doktorların fikri nedir miss? Günün birinde yürüyebilecek miyim? Teselliye filân ihtiyacım yok! Hakikati istiyorum!» dedi.

— Hakikati söylediniz mi?

— Evet. Doktorla hiç konuşmadım. Fakat misis Artrim'in söylediklerini ona tekrar ettim. Hafızasına tekrar kavuştuğu zaman her halde yürüyebilecekmiş. Bana tuhaf bir bakışla baktı ve söylediklerimden emin olup olmadığımı sordu. Kaçamaklı cevabım üzerine bu hususu iyice tahkik etmemi istedi ve şunları ilâve etti: «Gayet mühimdir miss. Yürümeğe gayret ettiğimi gördüğünüzü gelinime söylemezseniz size ikramiye veririm. İyileşmeğe çalıştığımı bilmesini istemiyorum. Hayatımın sonuna kadar tekerlekli koltukta kalmağı kabul ettiğimi zannetmesini tercih ederim.»

Şaşırmıştım, fakat kendisini te'min ettim. O zaman gözlerimin içine baktı ve sözüne devam etti: «Zeki bir kıza benziyorsunuz miss. Oğlumun ölümünün sırf tesadüf eseri bir kazadan olamıyacağı hiç aklınıza gelmedi mi?» Beni alâkadar etmediği için böyle bir şeyi aklımdan geçirmediğimi söyledim. Bu mevzuda ısrar etmedi fakat yemeğini hazırlarken Artrim'in bazen mutfağa gelip gelmediğini sordu. Misis Artrim bazen gelirdi. Kendisine söyledim, bana yemeğine yaklaşmasına müsaade etmememi ve bilhassa yemek pişerken onu mutfakta kat'iyen yalnız bırakmamamı tenbih etti. Zehirlenmekten mi korktuğunu sordum. «Daha ziyade ilaçla uyutulmaktan korkuyorum, diye cevap verdi. Gece beni ilâçla uyutursa o ve...» birden sustu ve ne yaptımsa fazla söyletemedim.

— Hepsi bu kadar mı? diye sordu Selby.

— Evet.

— Ya gevşetilmiş somun meselesi?

— Oh!... Basit bir faraziye. Ahbaplarımdan biri

iyi bir otomobil makinistidir. Ehemmiyetsiz bir şey soruyormuşum gibi kaza olmasını te'min için bir arabayı sabote etmenin imkânı olup olmadığını sordum, bu izahatı o verdi. Kazaya sebebiyet vermek için hangi somunun gevşetilmesi lâzım geldiğini pek bilmem...

— Bu anlattıklarınız kâfi delil teşkil etmez, miss Saxe, dedi Selby.

— Biliyorum... fakat bu evdeki gergin havayı bir bilseniz... Mutlaka bir hâdise olacak, bunu hissediyorum.. Galiba niyeti adamı öldürmek.

— Bilâkis, adamın kadını öldürmek niyeti olduğunu hiç düşündünüz mü?

— Hayır. Frank Artrim çok iy bir adamdır. Bir sineğe fenalık edemez, gelini onu aptal zannetmekle hata ediyor. Eğer yürüyebilse, kuvvetli bir insan olur. Atlet gibi omuzları var, vücudunu görseniz, gelininden ihtiyar demezsiniz. Yaşı yüzünden belli oluyor, vücudu gayet genç kalmış.

— Anlattıklarınızı not ediyorum miss Saxe. Şüpheli bir şey görür veya işitirseniz hemen beni haberdar edin. Şimdi biraz şu çıplak dolaşan adamdan bahsedelim. Siz gördünüz mü onu?

— Evet.

— Nerede?.

— Evin on, onbeş metre ilerisinden pencerenin önünden geçti.

— İyice gördünüz mü?

— Gördüm, çırılçıplaktı.

— Dikkat edin miss Saxe, mühimdir. Onu takip mi ediyorlardı yoksa onunla beraber mi yürüyorlardı?.

— Ben ondan başka kimseyi görmedim.

— Ne yaptınız?.

— Polise telefon etmek istiyordum, amma misis

Artrim israrla zili çaldı. Bir sabahlık giydim ve odasına gittim. Uyuyamadığı için pencerenin önünde oturuyordu. Her halde o da benim gibi çıplak adamı görmüştür.

— Siz neden uyumuyordunuz? diye sordu Selby.

— Bilmiyorum. Herhalde evin içinde bir gürültü olmuştur. Birden bire uyandım ve bir daha uyuyamadım. Bir vak'a cereyan edeceği zaman kadınların hissettiği gibi bir sıkıntı vardı, içimde.

— Sizi uyandıran nasıl bir gürültü idi?

— Farkında değilim.

— Odanız zemin katında mı?

— Evet.

— Çıplak adamı gördüğünüz vakit misis Artrim zili çalıp polise haber vermenizi mi söyledi?

— Evet.

— O sırada Frank Artrim'in nerede olduğunu biliyor musunuz?

— Evet, odasında. Benimkine bitişiktir. Uyku ilâcı alır, fakat polis gelince uyandı ve bir taraftan zili çalmağa, diğer taraftan da daima karyolasının yanında bulundurduğu bastonla yere vurmağa başladı. Misis Artrim'e nerede ise sinir krizi gelecekti. Onu teskine çalıştım ve zemin katına indim, Mr. Artrim'e neden zil çaldığı zaman hemen gelemediğimi anlattım.

— Nasıl karşıladı?

— Çok fena. Gelini ile değil, kendisi ile meşgul olmam için angaje edildiğini, söyledi. Evin etrafında birinin dolaştığını, bir el ateş edildiğini, polisin etrafı aradığını ve misis Artrim'in bir sinir krizi atlattığını izah ettim.

— Ne dedi?.

— Şeytan götürsün,onu da sinirlerini de, dedi ve evin etrafında dolaşan adam hakkında sualler sormağa başladı. Adamın çıplak oluşu onu teskin eder gibi oldu.

Bir dakika düşündü ve tamamile sükûnet buldu. «Çırılçıplak olduğuna emin misinz?» diye sordu., müspet cevap verdim. Gülümsedi. «Pekâlâ, Rita'nın yanına çıkın ve kafasını soğuk su musluğunun altına sokun. Sinirleri yatıştırmak için bundan iyi çare yoktur.» dedi ve bütün gece artık onunla meşgul olmama lüzum kalmadı.

— Silâh sesini duydunuz mu?

— Gayet iyi duydum

— Polis gelmeden evvel mi?

— Silâh atıldığı zaman gelmekte idi, galiba.

— Nerede idiniz?

— Odamda. Misis Artrim beni tam silâh patladıktan sonra çağırdı. Yukarı çıktım ve onu kriz gelmiş vaziyette... hayır mübalağa ediyorum, gayet sinirli, hemen hemen krize tutulmağa yakın bir vaziyette buldum.

— Kayın peder o zaman mı uyandı?

— Evet, ve yere vurmağa başladı.

— Pekâlâ miss Saxe. Benim noktai nazarım şu. Verdiğiniz malûmatı küçümsemek istemiyorum, fakat akıl hastalarının bazen garip fikirleri vardır. Mr. Artrim'in kanaatleri hiç bir esasa istinat etmiyor.

Ellen Saxe, sükût ediyordu.

— Bunları bana anlatmakla vazifenizi yaptınız, dedi Selby. Fazla bir şey yapamazsınız. Ben meşgul olacağım, fakat bu arada bu meseleden kimseye bahsetmemeniz lâzım. Anlıyorsunuz değil mi?

— Tabiî...

— Cinayet isnadı ciddî bir meseledir, diye hatırlattı Selby.

— Gayet tabiî, fakat kanaatimin yerinde olduğuna o kadar inanıyorum ki... Hüküm süren gerginliği, düşmanlığı bir bilseniz...

— Anlıyorum, dedi Selby, meşgul olacağım. Şüphelendiğinizi anlatacak hiç bir harekette bulunmayın. Ba-

na söylediklerinizi unutun. İşinize dönün, şimdi içinizi döktünüz, vicdanınız rahattır, bırakın sinirleriniz de rahatlasın.

— İnsanların birbirini öldürmek istedikleri bir evin içinde bu kolay mı olur zannediyorsunuz! İnanın bana Mr. Selby, kadın onu öldürecek! Kocasını öldürdü, kayınpederini de öldürecek!

— En ufak bir teşebbüs sezerseniz hemen bana haber verin. Siz rahatınıza bakın, bu meseleyi tetkik edeceğiz.

Ellen Saxe gidince Selby, Rex Brandon'a telefon etti:

— Rex, Artrim'lerde ne buldunuz?

— Pek bir şey yok, diye cevap verdi Brandon. Hastabakıcı ve misis Artrim adamı evin etrafında dolaşırken görmüşler, Polise haber vermişler, telefon ettiklerinden on dakika sonra polis gelmiş.

— Polis geldiği zaman hastabakıcı nerede imiş?.

— Sinir buhranına tutulmak üzere olan, misis Artrim'in odasında.

— Artrim?.

— Odasında. Çağırdığı halde yanına kimse gitmediği için kızgınlıkla yere vuruyormuş. Hastabakıcının gelininin sinirlerini teskin için değil, kendisine bakmak için angaje edildiğini söylüyor.

— Düşünüyorum da, dedi Selby, acaba, çıplak dolaşan adamla, Rita Artrim ve Alphonse Baker Carr'ın bu malikâneyi satın alması arasında bir münasebet var mı?

— Rita Artrim ile Alphonse Baker Carr arasında ne münasebet olabilir? diye itiraz etti Brandon.

— Bilmiyorum. Maamafih, gözönünde tutulması lâzım gelen bir fikirdir.

— Otto Larkin, bu akşam Carr'in evine gitmiş,

dedi Brandon.

— Ne anlıyabilmiş?

— Geri döndüğü zaman hâli görülmeğe değerdi, diye güldü Brandon. İşin tuhafı, giderken, ateş püskürüyordu, önüne gelene, o büyük şehir avukatını nasıl susta durduracağını anlatıyordu. Döndüğü zaman kulakları düşmüştü.

Selby, bir an düşündü:

— Rex, bir müddet Carr'ı takip ettirebilir misiniz?.

— Neden? diye sordu Brandon.

— Çünkü, Pete Ribber denilen adamın onunla temasa geçmek istiyeceğini zannediyorum.

— Kolay Doug, lâzım gelen tertibatı alırım. Los Angeles'i de haberdar ederim, onlar da aynı şeyi yapsınlar.

— Mükemmel Rex. Ne kadar çabuk olursa, o kadar iyi.

— Hemen, Doug.

— O. K!. Elbiseleri cesede giydirdiniz mi?

— Evet. Koroner'in bürosunda giydirdik. Tıpatıp uyuyor. Delikle kan lekesi tam yaranın üzerine geliyor. Otopside, iki kurşundan hangisinin maktülü öldürdüğü anlaşılamadı. Mermilerin, etlerin arasında çizdikleri yol hemen hemen muvazi. Biri, diğeri gibi âni ölüme sebep olabilir, fakat hangisinin evvelâ atıldığını söylemek kabil değil.

— İşte bunun için misis Artrim ile hastabakıcısının şehadetleri ehemmiyet kesbediyor. Ateş edilmeden biraz evvel adamı çıplak dolaşırken görmüşler. Demek ki, öldüren mermi adam çıplak iken atılmış. Sonra cesedi giydirmişler, ikinci mermiyi yapıştırmışlar ve elbiseleri öyle bir yere bırakmışlar ki, hemen bulunsun ve ilgili makama teslim edilsin.

— Bunu da öldürücü kurşunun adam giyinik iken atıldığı zehabını uyandırmak için yapmışlardır. Fikrime göre bu işde böyle dalavereleri tertipleyebilecek kabiliyette bir tek kişi var. Kimden bahsettiğimi anladınız değil mi?

— Gayet iyi anladım, dedi Selby. Daha neler de göreceğiz. Carr'i isticvap etmeden biraz düşünmem lâzım.

— Ne kadar entrikacı olursa olsun böyle ahlâksız bir avukata pes edecek değiliz, dedi Brandon, kat'î bir lisanla. Elimizi, kolumuzu bağlıyacak hukukî bir takım komplikasyonlar hazırladı ise, bir hayli uğraşacağız.

— Bütün bunları etüd edeceğim Rex, dedi Selby. Yeni bir şey olursa bana telefon edin.

— Uyumağa gayret etseniz daha iyi edersiniz, Doug. Mâlûm, dostumuz tarafından önümüze serilecek olan kanunî açmazları çözebilmek için bütün zekânızı kullanmanız lâzım gelecek.

— Siz üzülmeyin Rex... Ha, bir şey daha söyliyeceğim... James Artrim'in ölümü hakkında imkân nispetinde mâlûmat toplamanızı istiyecektim. Belki lâzım olur. Rita Artrim ile Ellen Saxe'in şehadetlerine ihtiyacımız olacak, Carr'ın bir yolunu bulup onların ağızlarını kapamasına ne olursa olsun mâni olmamız icabeder.

— Anladım. Meşgul olacağım, uyumağa çalışın.

— Gayret edeceğim, dedi Selby ve telefonu kapadı...

KÖRDÜĞÜM

Otto Larkin ile «Glaive» in baş yazarı Grierson konuşuyorlardı. Grierson altmış yaşlarında şişman bir adamdı. Omuzları öyle bir hal almıştı ki, kocaman kır saçlı kafası sanki doğrudan doğruya geniş göğsüne yapışmış gibi duruyordu. Dikkatle polis müdürüne bakıyordu ve:

— Larkin sunturlu bir budalasınız! diyordu. Boğazındaki müzmin bir hastalık dolayısiyle kısılan sesi Grierson'un sözlerine kat'î bir otorite veriyordu.

Larkin kızardı ve cevap vermek için ağzını açtı.

Grierson, vaktini ve enerjisini yerinde sarfetmesini çoktan öğrenmiş kâmil bir insanın ağırlığı ile elini kaldırdı:

— Evvelâ beni dinleyin, dedi. Sonra konuşursunuz.

Larkin, hırsla bir sigara ısırdı ve ucunu tükürdü:

— Devam edin, dedi.

— Buranın bütün avukatlarının beyinlerini birleştirsen, Alphonse Baker Carr'in kafasının içinde onlarınkinden fazla beyin vardır, diye sözüne ağır ağır devam etti Grierson. Beynini, en fazla verenin emrine tahsis ediyor. Selby'de onunkinin yarısı mevcut olsa idi, büyük bir şehre gider para sahibi olurdu.

— Sonra?

— Carr, bu işin içinde, dedi gazeteci. Cesede ikinci mermiyi atmak ancak onun aklına gelebilir. Jüri âzasının kafasına mantıkî bir şüphe sokması suç isnadını çürütür.

— Sonra? diye tekrar etti Larkin. Bunlardan bana ne?

— Siz kendinizi reklâm etmek istiyorsunuz, dedi Grierson sükûnetle. Kabına sığamıyan, budala ve inatçı bir insansınız. Selby ile Rex pekâlâ işler başardılar. Gazetede tesadüf ve şanstan bahsettik amma, hiç de öyle değil Larkin, kendinizi aldatmağa çalışmayın. Zekâ ve gayretleri sayesinde muvaffak oldular. Şimdi şehir hudutları dahilinde bir cinayet işleniyor. Kendinizi göstermeğe o kadar heveslisiniz ki, sahnenin ortasına fırlıyorsunuz ve...

— Eh! diye bağırdı Larkin... Bir gazetecik idare ediyorsunuz diye böyle konuşmağa hakkınız yok! Kendinizi o kadar yüksekte görmeyin. Buralara nüfuz etmek istiyen bir gazete daha var, ben ona...

— Bırakın bu budalaca lâfları, dedi Grierson, sesini yükseltmeden. Sizi kurtarmağa çalışıyorum...

— Teşekkür ederim. Kendi işimi kendim görecek kadar büyüdüm artık!

— Yeni doğmuş bir bebeksiniz siz, dedi Grierson. Carr'in Selby ve Brandon'un birleşik beyinlerinden on misli fazla beyni var. Selby'nin ise sizinkinden on misli fazla beyni var. Beni dinlerseniz işler yoluna girer. Fakat böyle devam ederseniz kırk sekiz saat zarfında hapı yutarsınız.

— Her halde sizin de Alphonse Baker Carr'ınkinden on misli fazla beyniniz olsa gerek! diye alay etti Larkin.

— Merak etmeyin Larkin, kabiliyetimin hudu-

dunu bilirim ben. Bu da zekâyı gösterir. Siz kendi hududunuzu tâyinden acizsiniz. Sizi kimse aldatamaz zannediyorsunuz. Carr'a gittiniz, netice ne oldu?

— Pek bir şey olmadı amma, daha onunla işim bitmiş değildir.

— Beni dinleyin, dedi Grierson. Bu kazayı gerek doğrudan doğruya, gerekse bilvasıta onbeş sene idare etmiş bulunan siyasî bir teşkilâta sahibiz. Sonra savcı Sam Roper, bir takım ihtiyatsızlıklar yaptı. Şerif ise malın gözü idi ve bunu herkes biliyordu. Onları çağırdım, hattı hareketlerini düzeltmezlerse hapı yutacağımızı anlattım. Aldırmadılar. Ne oldu? Selby ile Brandon'un başına geçtikleri liste bizi perişan etti. Netice: İktidarı aldılar.

Fakat iktidarda kalmıyacaklar. Onlar politikacı değillerdir. Arkalarında bizimki gibi siyasî teşkilâtları yok. Bilgili ve namuslu hareket etmenin kâfi olduğunu zanediyorlar. Listelerindeki diğer âza onların çapında değil. Selby ile Brandon iktidarda kaldıkça ötekiler de arkalarından gider. Şerif ve savcı elimizde olmadıkça idare mevkilerinin bir kısmına sahip olmamız bir şey ifade etmez. Bunu bilmeniz lâzım. Politikanın alfabesidir.

— Sonra? diye homurdandı Larkin.

— Diplomatlık etmeğe gayret ediyorsunuz. Her iki tarafa da kendilerindenmiş gibi görünmek istiyorsunuz. Brandon ve Selby ile birlikte hareket ediyorsunuz, fakat, onlar aldanmıyor. Kimse aldanmıyor. Karşı taraftan olduğunuzu biliyorlar. Siz bizim cephedensiniz.

— Aksini iddia etmedim ki, diye mırıldandı Larkin. Fakat onlar iktidarda kaldıkça berabermiş hissini vereceğim.

— Güzel amma, dedi Grierson, onlar aldanmaz, dostları aldanmaz ve nihayet seçmenler aldanmaz!

— Peki, ne yapmamı istiyorsunuz? Onlarla işbirli-

ği etmeği reddetmek, her muvaffakiyetlerinde uzaktan seyirci kalmak ve bütün kredimi kaybetmek değil mi? Hayır, onlarla işbirliği yapacağım ve benimle beraber çalışmak istemedikleri gün sokak ortasında onları adaleti politikaya karıştırıyorlar diye itham edeceğim.

— Beni boşuna söyletmeyin Larkin, diye izah etti Grierson. Bu işin içinde Carr'ın bile bizzat değiştiremiyeceği bir şey var.

— Nedir o... Mademki o kadar zekidir? diye sordu, Larkin.

— Deminden beri size onu anlatmağa çalışıyorum. Kanundur. İddia makamının, bir adamın en ufak mâkûl bir şüpheye dahi mahal bırakmadan suçlu olduğunu ispat etmesi lâzımdır. Müdafaanın bu mâkul şüpheyi jüri âzasının kafasına sokması kâfi. Carr, bunu yaptı.

— İkinci kurşunla mı?

— İkinci kurşunla...

Uzun bir sükût oldu. Polis müdürü gittikçe artan bir asabiyetle sigarasını içiyordu. Tütün içmesi yasak olan Grierson dikkatle Larkin'e bakıyordu.

— Ne yapmamı istiyorsunuz? diye sordu nihayet Larkin.

— Lokmayı ağızlarından alacağız, diye cevap verdi Grierson. Siz kaatili yakalayıp savcıya teslim edeceksiniz. Yakalamak şerefi size ait olacak, sonra kenara çekileceksiniz, onu mahkûm etmek savcıya kalacak. Bize gelince savcının aleyhinde yazmaktan vazgeçeceğiz, onu destekliyeceğiz. Davanın güçlüklerini küçümseyeceğiz. Liyakatinden ve becerikliliğinden bahsedeceğiz ve evvelce onun için yazdıklarımızı kısmen geri alacağız.

— O zaman vaziyet aleyhimize inkişaf edecek! diye bağırdı Larkin.

Grierson, hain hain gülümsedi:

— Bu propagandadan maksat, diye izaha devam

etti Grierson, efkârı umumiyenin dikkatini, kaatil sizin tarafınızdan tevkif edildiğine göre, geri kalanın Selby'yi alâkadar ettiği noktasında teksif etmektir. Caniyi mahkûm ettirmek ona, sırf ona aittir. Mahkûm ettirdiği taktirde, vaziyeti tamamiyle normal olarak kabul edeceğiz, delillerin titizlikle tespit edildiğini, Selby'ye de tekemmül etmiş dosyayı mahkemeye ibraz etmekten başka bir iş kalmadığını yazacağız. Eğer mahkûm ettiremezse...

— Anladım, dedi Larkin gözleri parlayarak. Onu didik didik edeceksiniz...

— Hayır anlamadınız Larkin, diye içini çekti Grierson. O zaman da desteklemeye devam edeceğiz. Öyle mazeretler bulacağız ki, okuyucuların en aptalı bile yutmayacak. Selby, bizim siyasî partiye mensup değildir. Onun aleyhinde yazılar yazdık. Binaenaleyh - A.B.C. nin ta kendisi bile olsa - bir yabancının kazamızın itibarını düşürecek hareketlerde bulunması karşısında, dahilî anlaşmazlıklar ve siyasî görüş ayrılıklarına rağmen yek vücut olarak çalışmasını bildiğimizi anlatacağız.

» Ve Selby muvaffakiyetsizliğe uğradığı taktirde — bu işde uğrıyacağı muhakkak, size ben söylüyorum — şu tarzda neşriyat yapacağız: «Carr'ın müvekkilinin, Madison kazasının genç savcısı Doug Selby'nin tecrübesizliği yüzünden beraat ettiğini iddia edenleri en azından vatan seversizlikle itham etmek lâzımdır. Evet, gençtir, fakat dürüstlüğü kat'iyen şüphe götürmez. Senelerin bahşettiği tecrübe ve fikir olgunluğundan mahrum olmasına rağmen, iddia makamındaki vazifesini bütün gayreti ile yapmış bulunmaktadır. Ceza hukukunda ün salmış ve kanunların en ince teferrüatından faydalanmasını bilen bir avukat olan Alphonse Baker Carr'ın şüphe unsurunu ileri süreceğini nasıl tahmin edebilirdi? Nasıl tahmin edebilirdi ki, Carr'ın sualleri üzerine adlî tabibin hangi merminin ölümü tevhit ettiğini bilemediğini kabul edecek? Şim-

di işi kavradınız mı Larkin?

Otto Larkin, derin bir nefes aldı:

— Evet.

— Pekâlâ, dedi Grierson. Anlaştık demektir. Katili yakalıyorsunuz, Selby'ye devrediyorsunuz ve kenara çekiliyorsunuz. Müphem bir şey kaldı mı?

— Kalmadı. Mesele basit. Kaatili yakalıyorum ve Selby'ye teslim ediyorum. İşte o kadar...

— Beni dinleyin, dedi Grierson. Aranan adam, tabancanın üzerinde parmak izleri olan adamdır, değil mi?.

— Evet, ne olacak?

— Bu adam Pete Ribber'den başkası değil. Hani sizin tarafınızdan tevkif edilip serbest bırakılan adam.

— Ben falcı değilim, diye homurdandı Larkin. Serserilikten yakalandı ve dolayısiyle parmak izlerini aldılar, yoksa hakkında her hangi bir şikâyetçi yoktu.

— Pekâlâ, pekâlâ, diye Larkin'in sözünü kesti Grierson. Tenkit etmiyorum, size vaziyeti anlatıyorum. Aranılan bu Ribber'dir. Carr, bir davada onun müdafaasını yapmıştı. Yine de yapacaktır. Pete Ribber başka avukat istemiyecektir.

— Bu demek değildir ki, Carr kabul edecek, diye itiraz etti Larkin.

Grierson, hüzünlü bir tavırla başını salladı:

— Carr'ın zekâ ve kabiliyetini lâyık olduğu derece takdir etmiyorsunuz, dedi.

— Anlamadım.

— Bu işde Carr'ın parmağı var. Sıyrılmak istiyecektir. Ribber çıkış kapısıdır. Şunu iyice aklınızda tutun. Bir adamı aynı cinayet için iki defa muhakeme edemezler. Bir defa muhakeme olup beraat ederse ortık ona dokunamazlar.

— Münasebeti anlıyamıyorsun... dedi Larkin.

— Carr'ı tanımıyorsunuz da ondan, diye cevap verdi Grierson. Ribber'i arıyorlar değil mi? Neye isterseniz bahse girerim ki, Carr, onu yirmi dört saat geçmeden onların kolları arasına atacaktır. Tevkif edilir edilmez Carr, duruşmanın biran evvel yapılmasını istiyecek. Davanın mevzuu iyice anlaşılmadan Carr hukukî bir formül bulup müvekkilini beraat ettirecek. Ribber de ortadan kaybolacak. Bilâhâre Carr müvekkilinin suçlu olduğuna dair yeni deliller bulacakv e gülmekten katılacak. Beraat ettiği için Ribber'i bir daha muhakeme edemezler. Ribber'in bir itirafname dahi imza etmesi beklenebilir.

— Alphonse Baker Carr'ı göklere çıkarıyorsunuz.

— Öyledir.

Tekrar bir sükût hasıl oldu. Larkin muhatabının sözlerini hazmetmeğe çalışıyordu.

— Yani Alphonse Baker Carr, Ribber'in yakalanmasını kolaylaştıracak mı demek istiyorsunuz? diye sordu.

— Evet.

— Bütün bunların arasında benim rolüm nedir? diye sordu Larkin.

— Parmak izi meselesini gizli tutmak istediler, amma, ben hepsini öğrendim, diye izah etti Grierson. Hususî bir nüsha hazırlıyoruz, yazının başlığı şöyle olacak: «Otto Larkin, tabancanın üzerindeki parmak izlerinin sahibini tespit etti.» Bu hususî nüsha çıktıktan biraz sonra, Alphonse Baker Carr telefon edecek, arabasına atlıyacak ve dört nala şehre koşacak. Bürosuna veya Ribber'i görmeğe gidecek. Daha doğrusu bürosuna gidecek, Ribber de oraya onunla konuşmağa gelecek. Bu daha tabii görünür.

— Bütün bunları nereden biliyorsunuz? diye kekeledi Larkin.

— Biliyorum, çünkü orta bir zekâya sahibim, ay-

nı zamanda Carr'ın kabiliyetini biliyorum ve — Grierson güldü — bazen telefon hatlarında kaçak olur.

Larkin de güldü:

— Devam edin, dedi.

— B randon, Los Angeles polisine telefon etti. Carr'ın bürosunu kontrol altında bnlundurmalarını tenbih etti. Onlarda Pette Ribber'in fotoğrafı ve eşkâli var. Ribber görünür görünmez yakasına yapışacaklar.

— Orada tevkif ederlerse bunda benim ne menfaatim var? diye sordu Larkin.

— Hâlâ anlamadınız mı? dedi Grierson. Ribber'i hapse tıkacaklar. Onlarca hırsızlıktan maznun. Burası ise onu cinayetten arıyor. Şerife telefon edecekler. Şerif ile savcı Sylvia Martin'i beraber alacaklar doğru şehre gidip Ribber'i alıp getirecekler. Hâdiseyi «Clarion» da okuyacaksınız.

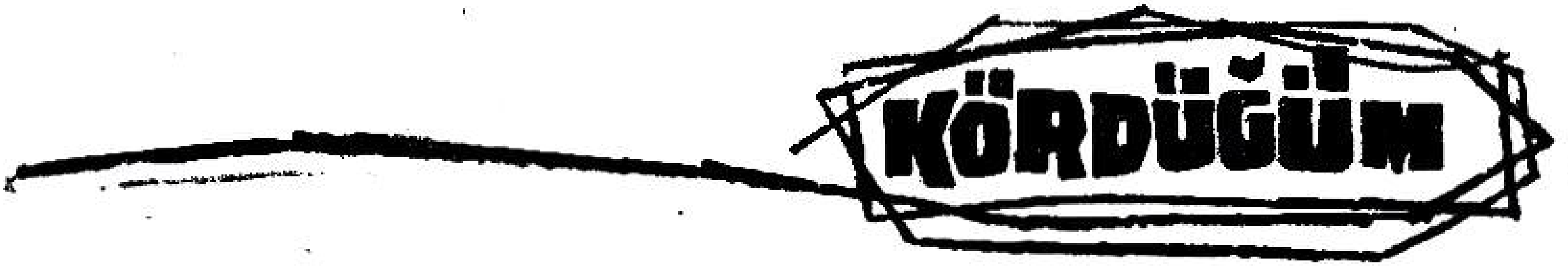
Larkin gözlerini kırpıştırdı, alnında derin bir çizgi vardı.

— Carr'ın evini göz hapsine alın, diye devam etti Grierson. Dikkat edin Brandon ile Selby şüphelenmesinler. Alphonse Baker Carr, arabasına atlayıp şehrin yolunu tutar tutmaz siz de aynı şeyi yapın. Polis müdüriyetine gidin, kendinizi tanıtın ve Carr'ın bürosuna gelecek olan bir kaatili yakalamak için yardım isteyin. Size cevaben talimat almış olduklarını ve Carr'ın bürosunun kontrol altında olduğunu söyliyecekler. Hâdisenin inkişafını bekliyeceksiniz. Ribber'i yakalar yakalamaz sizi haberdar edecekler. Onu Madison City'ye götürmek için geldiğinizi söyliyeceksiniz. Katil suçundan dolayı tevkif edip buraya getireceksiniz. «Glaive» yarın sabah hususî bir nüsha daha çıkaracak. Yazının başlığı «Otto Larkin, caniyi tevkif ediyor. Polis müdürü caniyi savcı Selby'ye teslim ediyor...» şeklinde olacak. Sonra evinize gidip istirahat edeceksiniz. Parmak izlerinin sahibini siz bulmuş

ve caniyi tevkif edip savcılığa siz teslim etmiş olacaksınız. Main Street'te piyasaya çıkıp herkesin tebriklerini kabul etmekten başka yapacak bir şeyiniz kalmayacak. Ribber'i mahkûm ettirmek size düşmez. Sizin vazifeniz kaatili yakalamaktır. Sizden fazla bir şey istiyemezler. Otuzaltı saatten az bir zaman zarfında bir kaatili bulup tevkif etmek! Daha ne istiyorsunuz?

Larkin bir müddet düşündü, sonra ayağa kalktı ve sigarasının külünü silkti:

— Hiç, dedi.

Selby, meseleyi ve onunla uzaktan alâkalı her şeyi inceden inceye tetkik ediyordu. Saat ona doğru telefon çaldı. Adliye Sarayında hususî bir santra vardı, fakat geceleri şerifin ve savcının büroları direkt bir hatta bağlanırdı. Şerifin bürosunda daima bir nöbetçi bulunurdu. Selby geceleri ekseriya telefona cevap vermezdi, mühim ve müstacel bir şey olduğu takdirde şerifin ona haber vermekte tereddüt etmiyeceğine emindi.

Selby, kaşlarını çattı, ne var der gibi telefona baktı, omuzunu silkti ve ahizeyi eline aldı:

— Allo?

— Savcı Mr. Selby mi? diye sordu bir kadın sesi.

— Kim konuşuyor?.

— Misis Fermal... Mr. Carr'ın guvernantı.

— Ya! Evet misis Fermal. Nereden telefon ediyorsunuz?

— Şehirde bir mağazadan. Eğer büronuzda iseniz, hemen gelip sizi görebilirim. Sizi bulmak için birkaç yere telefon ettim, büronuzda olduğunuzu söylediler...

— Sizi bekliyorum misis Fermal. Adalet Sarayının kapısını kapalı bulacaksınız amma, ben sizi orada bekliyeceğim.

Selby ahizeyi yerine koydu. İhtiyat tedbiri olarak perdeleri kapadı ve aşağı indi, camlı ferforje kapının arkasında misis Fermal'i beklemeğe başladı.

Biraz sonra misis Fermal eski model bir otomobil ile geldi. Selby, kadının arabasını park etmesini, vazifesini yaptığına kani insanlara has emin adımlarla caddeyi geçişini seyretti. Misis Fermal merdivenleri çıktı, Selby de kapıyı açtı:

— Bonsuar misis Fermal.

Kadın biraz nefeslenmişti:

— Burada konuşabilir miyiz? diye sordu.

— Büromda konuşuruz, diye cevap verdi Selby.

Savcı adımlarını kadınınkilere uydurdu ve mermer merdivenleri çıktılar.

— Sizi dinliyorum misis Fermal, dedi Selby, kadın karşısına oturunca. Biraz dinlenin, vaktimiz çok.

Misis Fermal gülümsedi:

— Bu... merdiven... beni yordu, diye cevap verdi nefes nefese. Şimdi rahatladım... Siz beni hatırlamamıştınız amma, ben sizi unutmadım.

Selby bekledi.

Kadın bir müddet sükût etti:

— Saat kaç? dedi nihayet.

Selby saatine baktı.

— Onu çeyrek geçiyor.

— Acele etmeliyim, dedi kadın. Siz namuslu bir insansınız. Ciddisiniz... Bana ve bilhassa oğluma karşı çok iyi davrandınız... Birgün elime fırsat geçerse size yardım etmeğe kendi kendime söz vermiştim...

— Haksızlık etmemeğe gayret ediyorum misis Fermal, dedi Selby. Elimden geleni yapıyorum.

— Çok iyi hareket ediyorsunuz, dedi kadın. Netice ortada. Fakat böyle hareket edecek insan nerede bulursunuz?

— Bana ne diyecektiniz misis Fermal? diye sordu, yavaşça Selby.

— Patronum buraya geldiğimi öğrenirse yerimden olurum, dedi kadın.

— Öğrenmiyeck, diye te'min etti Selby.

— Carr, evinde birini sakladı.

— Hapishane kaçağını?.

— Zannetmem...

— Nereden biliyorsunuz?

— Çalışma odasına kimsenin girmeğe hakkı yoktur, bazen yemeğini oraya ister. Fakat bunu etrafı kandırmak için yapıyor galiba.

— Nasıl yani? diye sordu Selby.

— Son günlerde bütün yemeklerini oraya getirtti. Çok iştahalı olduğunu söylüyordu. Ne derse desin, o yemeklerle iki kişi bol bol doyardı.

— Temizlik yapmak için çalışma odasına hiç girmezmisiniz? diye hayretle sordu, Selby.

— Fena izah ettim. İçeri girilmesi yasak olan kısım esasında üç odadan ibarettir. Ben iki odayı temizlerim, fakat banyonun öbür tarafındaki üçüncü oda daima kapalıdır. Oraya girmeği bana yasak etmişti, fakat bir iki defa tabakları almak için yukarı çıktığım zaman içerde gürültü duydum.

— Adam hâlâ orada mı? diye sordu Selby.

— Hayır. Kapısı açık.

— Açık mı?...

— Evet... Yani artık kilitli değil demek istiyorum. Polis müdürü bu akşam geldi. Carr onun burnuna güldü ve gidip bir arama müzekkeresi getirmesini söyledi. Çok ihtiyatlı olmasını, aksi taktirde haysiyetini kırdığı için hakkında dâvâ açacağını ilâve etti.

— Müdür ne yaptı?

— Blöf yapmak istedi amma, sökmedi. Carr ona arsız bir çocukmuş gibi muamele yaptı, müdür de sessiz sedasız gitti.

— O gittikten sonra Carr yukarı çıkıp kapıyı mı açtı?.

— Hayır, öyle değil. İşi olduğunu söyledi. Biraz sonra telefon çaldı. Hemen hemen konuşmadan uzun müddet dinledi. Sonra telefonu kapadı, bana şehre ineceğini ve gece yarısından evvel dönmiyeceğini, belki de hiç gelmiyeceğini söyledi.

— Şimdi kapı açık mı?

— Evet. Sigara tablalarını boşaltmak ve temizlik yapmak için mesai odasına çıkmıştım.

— Bu kadar geç mi? diye sordu Selby.

— Ekseri vaktini orada geçirir, muayyen saatlerde temizlik yapamıyorum. Bazen sabahın bir veya ikisine kadar çalışır. Ekseriya beş veya altıda kalkar.

— Dün gece silâh sesini duydunuz mu?

— Hayır. Fakat bir şey ifade etmez, çünkü uykum gayet derindir.

— Carr duymuş mu?

— Duymadığını söylüyor.

— İnanıyor musunuz?

— Söylediğini tekrar ediyorum.

— Mesai odasını temizlemek için çıktınız ve kapıyı açık buldunuz, öyle mi?

— Evet.

— Odaya girdiniz mi?

— Bir göz attım. Birisi bu odada kalmıştı. Bir divan ve dolapda battaniyeler vardır. Hiç pencere açmadan yatılıp kalkılan bir oda nasıl kokarsa öyle kokuyordu. Kâğıt sepetinde de üç dört tane traş bıçağı vardı.

— Sigara tablaları nasıldı?

— Temizdi. Mr. Carr sigar içer, fakat son günlerde mesai odasının tablalarında sigara imzaritleri gördüm. Üzerlerinde dudak ruju yoktu. Bir erkek olduğu neticesine vardım.

— Onu hiç görmediniz mi?

— Hayır...

— Hep bu odada mı kaldı?

— Evet.

— Bu odanın banyo ile irtibatı var mı?

— Evet. Ben temizlik yaparken oda ile banyo arasındaki kapı daima kilitli idi, fakat bu demek değildir ki her zaman kilitli kalır.

— Bir şeye el sürdünüz mü? diye sordu Selby.

— Hayır...

— Traş bıçaklarına da mı sürmediniz?

— Hayır. Onları kâğıt sepetinde bıraktım.

— Carr traş makinesi mi kullanır?

— Evet amma, bu tip değildir. Bıçakları çift ağızlıdır. Bunlar hem daha ağır, hem de tek ağızlı.

— Çok enteresan, dedi Selby. Carr'ı gece yarısından evvel beklemiyor musunuz?

— Hayır...

— Bu odaya girmemi kolaylaştırabilir misiniz?

— Evet, fakat duyulmasını istemem.

— Duyulmıyacaktır.

— İstifade edebileceğiniz bir şey bulursanız?

Selby, kaşlarını çattı:

— Hakkınız var. Bir arama müzekkeresi ile gelirim.

Selby telefonu açtı ve şerifin bürosunu aradı. Nöbetçi, Brandon'un yarım saat evvel evine gittiğini söyledi. Selby, bu sefer evini aradı.

— Henüz yatmadınız mı Rex?

— Yatmak üzere idim.

— Büroma acele gelin Rex, dedi Selby. Sulh hakimini de yatağından kaldırıp beraber getirin. Bir şeyi imzalaması lâzım.

İkisi de telefonu kapadı.

— Geri döndüğü zaman, bütün bunların bitmiş olmasını tercih ederim, dedi misis Fernal üzüntü ile. Bana bir suret bırakırsınız değil mi?

Selby «evet» diye başını eğdi. Kadın iki eline dayanarak, ayağa kalktı.

— Oğlum için yaptıklarınıza ne kadar minnettar olduğumu târif edemem, dedi mahçup bir tavırla.

— Bu hareketinizden dolayı ben de size minettarım, diye cevap verdi Selby.

— Şimdilik Allahaısmarladık. Sizi bekliyeceğim.

Selby, koridorda uzaklaşan ayak seslerini dinledi.

Şerifle sulh hâkimi geldikleri zaman, Selby, iki parmakla, lâzım gelen evrakı yazmıştı.

— Bob Terry'yi rüyalarından ayırmak lâzım gelecek, dedi şerife. Carr'ın evinde bir arama yapacağız.

— Bu dinamitle oynamak değil midir oğul? dedi şerif endişe ile.

— Evet, diye kabul etti Selby. Fakat yine de yapacağız.

Sulh hâkimi lüzumlu evrakı imzalarken Rex Brandon, Bob Terry'yi uyandırdı ve Adalet Sarayına çağırdı. Sonra, arama müzekkeresini yanlarında olduğu halde

Carr'ın malikânesi önünde durdular, kapıyı çaldılar. Kapı hemen açıldı.

— Ne arzu ediyorsunuz? diye sordu misis Fermal.

— Ben Madison'un savcısıyım, dedi Selby.

— Sizi tanıyorum.

— Bu zat şerif Brandon.

— Evvelce görmüştüm.

— Ve Bob Terry, şerifin bürosundan.

— Arzunuz nedir?

— Arama yapacağız.

Kadın kapıyı kapatır gibi yaptı.

— Müzekkereniz var mı? diye sordu.

— Evet, dedi Selby. Yalnız mısınız?

— Mr. Carr şehre indi.

— Müzekkerenin aslı bu. Bu da sizde kalacak olan sureti.

— Ne bulmak ümidindesiniz?

— Hırsızlıktan maznun Pete Ribber adında birini.

— Görürüz bakalım.

Misis Fermal arama müzekkeresine bir göz attı.

— Mademki kanun böyle emrediyor... diye mırıldandı ve üç adamın geçmesi için geri çekildi.

— Evvelâ, Mr. Carr'ın çalışma odasını görmek istiyoruz, dedi Selby.

— Bu muamele Mr. Carr'ın hiç hoşuna gitmiyecek, dedi misis Fermal.

— Şüpheliyim, diye cevap verdi Selby.

Guvernantın arkasından, bir salon geçtiler, ferforje trabzanlı bir merdiven çıktılar ve bir koridoru takip ettiler.

— Burası, dedi kadın.

Üçü de etrafına bakındı.

— Bu oda nedir? diye sordu Selby.

— Bilmiyorum. Mr. Carr'ın hususî odalarından biridir.

Selby, Brandon'a işaret etti. Odaya girdiler, genç savcı Bob Terry'ye:

— Bana parmak izleri bulmağa çalışın Bob, dedi. Kapı tokmağını tecrübe edin. Banyodaki el aynasına, kâğıt sepetindeki şu kullanılmış traş bıçaklarına bakın. Enteresan ne görürseniz fotoğrafını alın. Biz Brandon'la beraber evi gezeceğiz. Yol gösterin misis...

— Fermal, dedi kadın.

— Evet misis Fermal. Gidelim.

Oda oda guvernantı tabip ettiler ve nihayet Alphonse Baker Carr'ın yatak odasına geldiler. Selby, balkondaki koca bir teleskopun önünde durdu.

— Bu da ne? diye sordu hayretle.

— Yıldızlara bakmak için dürbün, dedi misis Fermal.

Selby, sağlam üç ayaklı bir sehpanın üzerine monte edilmiş, uzun prizmatik dürbünü bir müddet tetkik etti.

— Bununla ne yapıyor? diye sordu.

— Astronomi, diye cevap verdi kadın ciddiyetle.

— Başka optik âleti var mı?

— Bir de el dürbünü var, eğer onu demek istiyorsanız. Yazı masasının çekmecesindedir. Her yeri arayacakmısınız?

— Hayır. Sadece evi dolaşıyorum.

— Öyle ise bitti. Dolaştınız.

Bob'un makinesini hazırladığı odaya döndüler.

— Bir şey buldunuz mu? diye sordu Brandon yavaşça.

— Evet, dedi Terry. Yarım düzine mükemmel parmak izi.

— Size verdiğim fiştekilere uyuyormu? diye sordu Sleby.

— Evet.

Terry geniş bir nefes aldı.

— Şu paslı traş bıçağının üzerinde güzel bir sağ el şehadet parmağı izi var, diye izah etti Terry. Öbür tarafta da bozuk bir iz var.Her halde baş parmağın olacak.

— Traş bıçağını bir zarfa koyun, zarfı yapıştırın, yapışan yere imza edin ve Brandon'a verin, dedi Selby.

Terry söyleneni yaptı sonra objektifi ikinci traş bıçağına çevirdi, elektrikli küçük bir projektör yaktı ve kronometre ile poz verdi.

— Bu tarafa gelin Bob, dedi Selby o iş bitince. Şuraya...

Sustu. Evin önünde bir otomobil durmuştu.

— Muhakkak Mr. Carr'dır, dedi misis Fermal korku ile.

— Devam edin Bob, diye emir verdi Selby.

Terry tekrar makinesini ayarladı. Şerif Brandon asabî bir halde bir sigara sardı ve yaktı. Biraz zaman geçti. Sonra merdivende ayak sesleri duyuldu, bir kapı açıldı, kapandı, adımlar sıklaştı ve Alphonse Baker Carr, yüz hatları gergin, bakışları sert oda kapısının eşiğinde göründü.

— Ne yapıyorsunuz burada? diye sordu.

— Parmak izlerinin fotoğrafını alıyoruz, dedi Selby.

— Bunu yapmağa cesaret ettiniz ha?

— Öyle görünüyor, diye cevap verdi Selby.

— İçeri nasıl girdiler? diye sordu Carr, misis Fermal'a.

— Bunu gösterdiler, dedi misis Fermal ve arama müzekkeresinin suretini uzattı.

Carr hemen ona bakmadı. Hiddet saçan gözleri

üç adamdan ayrılmıyordu. Sonra yazı masasına oturdu ve müzekkereyi iyice tetkik etti. Birkaç dakika sonra tekrar katladı, cebine soktu, yeleğinin cebinden bir sigar çıkardı, ucunu kesti, yaktı ve Selby'ye döndü. Birden yüzünde geniş bir gülümseme belirdi. Koltuğunun arkasına dayandı, uzun bacaklarını biri birinin üzerine attı ve:

— Benim için rahatsız olmayın dostlarım, dedi. Devam edin. İstediğiniz gibi hareket edin.

— Hemen hemen bitirdik, diye cevap verdi Selby.

— Bir şey buldunuz mu?

— Bir kaç parmak izi.

Bob Terry projektörünü söndürdü, aletlerini toplamağa başladı ve Selby'ye:

— Tamam, dedi.

— Bundan ne fayda umuyorsunuz Selby? diye sordu Carr.

— Henüz bilmiyorum, dedi Selby.

— Tabii farkındasınız, aleyhinizde tazminat dâvası açmak mevkiindeyim.

Selby omuzlarını silkti.

— Ah bu köy amatörleri! diye içini çekti Carr. Bunu tahmin etmeli idim.

Rex Brandon birkaç adım ilerledi.

— Ne olmuş yani, dedi. Anlaşıldı, köylüyüz, amatörüz amma namusluyuz. Daha iyi entrika çevirebilmek için bizi yıldıracağınızı zannetmeyin. Nasıl oluyor da bu odada hırsızlıktan maznun ve aranan bir adamın parmak izleri bulunuyor?

— Kat'iyen malûmatım yok şerif, dedi Carr.

— Pete Ribber, namı diğer Peter Drummick, namı diğerle de Alvin Catone'u, son defa ne zaman gördüğünüzü söylermisiniz lütfen? diye sordu Selby.

— Ya!... dedi Carr nâzik bir tavırla.

— Lütfen söyler misiniz? diye tekrar etti Selby.

— Bu suali bana zamanında ve yerinde sorduğunuz taktirde memnuniyetle cevap vermeğe hazırım, dedi Carr ve sükûnetle sigarasından bir nefes çekti.

— Pekâlâ Mr. Carr, dedi Selby. Öyle ise polisçe arandığını bildiğiniz halde, Pete Ribber isminde bir şahsı, bizce meçhul bulunan bir müddetle evinizde sakladığınız için hakkınızda takibat yapmak mecburiyetindeyim.

Carr esnedi.

— Bu ithamı red mi ediyorsunuz? diye sordu Selby.

— Kanuna karşı geldiğimi reddediyorum. Memnun oldunuz mu?

— Hayır.

— Siz bilirsiniz.

— Sizi bu gece deliğe tıkmak için elimizde kâfi delil var, dedi şerif Brandon hissiyatına kapılarak. Bu işe ne buyurulur?

— İstiyeceğim tazminatı arttırmak mecburiyetinde kalacağım demektir... diye söze başladı Carr.

Brandon elini avukatın omuzuna doğru uzattı.

— Size bir şans verdik, diye homurdandı.

— Yavaş Rex, diye onun sözünü kesti Selby. Bırakın ben konuşayım.

Brandon tereddüt etti, sonra kolunu esefle indirdi ve geri çekildi.

Carr bir kahkaha koyuverdi.

— Operet polisi tavırlarınıza rağmen biraz aklı selime sahip gibi görünüyorsunuz, dedi. Şimdi işi hülâsa edelim ve resmî tavırları artık bırakalım. Evime - her halde makbul olmıyan bir sebebe istinaden tanzim edilmiş - bir arama müzekkeresi ile girdiniz. Beni bir suçla itham edebileceğinizi zannediyorsunuz. Ben de ikametgâha tecavüz, yersiz itham ve meslekî haysiyetimi kırmak gibi suç-

larla hakkınızda dâvâ açabileceğimi zannediyorum. Vaziyetlerimizi korumak için karşılıklı ne lâzımsa yaptık. Bir şèy içsek ne dersiniz?

— Hayır, teşekkür ederim. Vazifedeyiz, dedi Se lby.

— Vazifeşinaslık ha? diye güldü Carr.

— Tamam, dedi Selby gülümsiyerek.

— Ben memur olmadığıma göre bu mükellefiyetlere tâbi değilim, bir şey içeceğim, dedi avukat.

Gülümsedi, yazı masasının bir çekmecesini açtı, bir şişe Napoleon markalı konyak çıkardı, kadehe doldurdu, zevkle kokladı ve dudaklarına götürdü.

— Fevkalâde, dedi.

— Şüphe etmem, dedi nezaketle Selby.

— Otursanıza.

Brandon hayır diye başını sallıyacaktı, fakat Selby önledi.

— Hayhay, dedi.

— Bir sigara?

— Ben sigaramı içiyorum zaten, dedi Brandon.

— Ben pipomu tercih ederim, diye cevap verdi Selby.

— Ben kullanmıyorum, dedi Bob Terry.

Selby, cebinden piposunu çıkardı dikkatle doldurdu.

— Dostlarım, biribirimize dişlerimizi göstermeğe hacet yok, dedi Carr babayani bir tavırla. Evim hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Çok güzel, dedi Selby. Hem de büyük bir zevkle döşenmiş.

— Teşekkür ederim. İdeal bir ikliminiz var, sema da gayet berrak.

— Teleskopunuzu gördüm, dedi Selby. Astronomiye bayılırım, fazla bir bilgim de yoktur. Bu mevzuda

bize biraz mâlûmat vermek sizi yormaz mı?

Carr güldü ve:

— Bu talepte beni müşkül mevkie sokacağınızı zannediyorsunuz değil mi Selby?... Öyle ise beni takibedin, size birkaç yıldız göstereyim.

Onları odasının balkonuna götürdü, teleskopu Büyük Ayı'nın kuyruğundaki yıldızların birine çevirdi ve:

— İşte. Şuna bir göz atın, diye mırıldandı, sonra izahat vereyim.

Selby, gözünü teleskopa yapıştırdı.

— Birbirinin üstünde iki yıldız görüyorsunuz, üstteki yıldız, alttakinden çok daha sönük. İkisinin arasında da biraz yana doğru üçüncü bir yıldız görüyorsunuz.

— Evet görüyorum, dedi Selby.

— Büyük Ayı'nın kuyruğundaki bu yıldız göze çift görünür, diye izah etti Carr, kendisinden memnun bir vaziyette. Eski adamlar ona Mizar ve Alcor diye isim takmışlardı, yani at ve süvari. Arada bulunan küçük yıldızı uzun müddet bir seyyare zannetmişlerdi. Dikkatle tetkik ederseniz göreceksiniz ki, parlak görünen yıldız çiftdir. Birbirine o kadar yakındır ki, birleşik gibi görünür.

— Evet görüyorum, diye tekrar etti Selby.

— Enteresan, değil mi?

— Çok.

— İzahat kâfi mi? diye sordu Carr.

— Pek değil dedi Selby. Astronomiye karşı olan alâkamı tatmin etmiyor.

— Bir jüriyi tatmin eder kanaatindeyim, diye cevap verdi avukat. Bu gün hayli yoruldum beyler, astronomi hakkında konferans vermeğe hiç niyetim yok. Size daha fazla bir şeyler göstermek isterdim amma hakikaten yorgunum.

— Yatmanıza mâni olmuyoruz her halde, dedi Selby.

— Maalesef, diye cevap verdi Alphonse Baker Carr.

— Öyle ise hayırlı geceler temenni ederiz, dedi savcı nazikâne bir tonla.

Carr birden ona elini uzattı. Gözlerinde hiddetten eser kalmamıştı.

— Geceniz hayırlı olsun Selby, dedi. Siz... gûya beni te'sir altında bırakmak istiyen o garip polis müdürüne benzemiyorsunuz.

Selby, avukatın elini sıktı.

— Geceniz hayırlı olsun şerif, diye devam etti avukat.

Brandon bir an tereddüt etti, sonra onun elini sıktı.

— Adınız ne delikanlı? diye sordu Carr.

— Bob Terry.

Carr, onun da elini sıktı.

— Çok memnun oldum, dedi. Akıllı ve işine sahip bir gence benziyorsunuz.

Terry kızardı ve cevap vermedi.

— Gitmeden evvel cinayet hakkında iki üç sual sormak istiyorum, dedi Selby.

— Size yorgun olduğumu söylemiştim galiba!

— Silâh sesini duydunuz mu?

— Hiç bir şey duymadım, görmedim, bilmiyorum. Size bir şey söyliyemem.

— Pete Ribber'i tanıyor musunuz?

Carr kaşlarını çattı.

— Bu suale nasıl cevap vereceğimi bilemiyorum beyler. Bahsettiğiniz adamla mesleki temaslarım olmuştur.

— Hâlen nerede saklandığını biliyor musunuz?

— Hayır.

— Onu son defa ne zaman gördünüz?

— Bu meseleyi münakaşa edemiyecek kadar yorgun olduğumu zanediyorum Mr. Selby.

— Bu suale cevap vermekten imtina mı ediyorsunuz?.

— Şimdi münakaşa edemiyecek kadar yorgun olduğumu söyledim. Fakat ileride münasip bir zemin ve zamanda sizinle bu hususta görüşmekten büyük bir haz duyacağım. Şimdi beyler müsaade ederseniz konyağıma dönmek istiyorum. Sizlerin de hiç olmazsa tatmadığınıza müteessirim. Hakikaten enfestir. Haydi geceniz hayırlı olsun beyler. Başka bir arama müzekkeresi tedarik ettiğiniz zaman geçerken uğramağı ihmal etmeyin.

— Teşekkürler, dedi Selby alaylı bir tonla. İhmal etmiyeceğimize emin olabilirsiniz.

Carr, yaklaşması için misis Fermal'a işaret etti:

— Beylere yol gösterin, diye emretti.

Guvernant kapının dışına kadar onlara refakat etti ve arkalarından kapıyı hızla kapadı.

— Kerata herif... diye homurdandı Brandon.

— Yavaş Rex, dedi Selby.

— Şimdi ne yapıyoruz? diye sordu şerif.

— Harekete o geçecek kanaatindeyim, diye mırıldandı Selby düşünceli bir tavırla.

— Ne yapabilir ki? diye hiddetlendi Brandon. Onu suç üstünde yakaladık. Ribber'i hırsızlıktan dolayı arıyorlar. Adamı odasında sakladı. Bunu ispat edecek durumdayız.

— Carr gayet zeki ve beceriklidir, diye mırıldandı Selby. O gelmeden parmak izlerinin fotoğrafını alıp gitmeği tercih ederdim.

— Elimizden kurtulamaz, diye ısrar etti Brandon. Ne yapabilmek ihtimali vardır?

— Bilmiyorum, fakat taarruza geçmekte gecikmiyeceği fikrindeyim... Büroya dönelim ve Los Angeles'e telefon edelim. Yazıhanesi kontrol altında idi ise belki bize yeni haberler verirler.

— Belki de yazıhanesine uğramamıştır, dedi Brandon.

— Mümkündür, diye kabul etti Selby. Ne ise anlarız.

Adalet Sarayına döndüler. Şerif, Los Angeles'in merkez komiserliğini aradı.

— Ben Brandon, Madison City'den. Alphonse Baker Carr bu akşam bürosuna gitti. Siz...

Sustu, uzun uzun dinledi sonra mırıldandı:

— Pekâlâ... teşekkür ederim... Hayır, hayır, işler yolunda... tabiî... demek tamam...

Brandon telefonu kapadı ve sözüne devamla:

— Pete Ribber, Alphonse Baker Carr'ı yazıhanesinde görmeğe gelmiş. İçeri girmesine müsaade etmişler, dışarı çıktığı zaman patırdısız gürültüsüz enselemişler. Onların fikrince Carr'ın bu tevkiften haberi yok.

— Ne kadar zaman olmuş? diye sordu Selby.

— Bir saatten fazla.

— Ne diye bize haber vermemişler?

Brandon bezgin bir tavırla gülümsedi.

— Çünkü Madison City'nin mâruf polis müdürü Otto Larkin, Los Angeles polisi maznunu yakalar yakalamaz teslim almak için merkez Komiserliğinde bekliyormuş. Teslim etmişler, Otto Larkin de Madison City'ye yollanmış.

— İyi amma... ona bu mâlûmatı veren kim? diye kekeledi Selby hayretle.

Brandon omuzlarını silkti.

Selby bir müddet şerifin profilini seyretti sonra telefona sarıldı ve «Clarion»u aradı.

— Misis Martin lütfen, dedi.

Sylvia'nın sesini duyunca:

— Allo, Sylvia? Ben Doug. Otto Larkin'in Los Angeles'te Pete Ribber'i yakaladığını her halde bilmek istersiniz. Bütün teferruatı yarın sabah muhakkak çıkacak olan hususî sayıda okursunuz.

— Doug! diye haykırdı genç kız.

— Evet böyle.

— Nasıl oldu bu iş?

— Bilmiyorum. Şüphelerim var amma henüz kat'î değil.

— Şimdi neredeler?

— Yanılmıyorsam, Larkin'in arabası dönüşte bozulacak ve tevkifhaneye ancak yarın sabah gelebilecek. Tabiî «Glaive» in bir muhabiri röportaj için onu orada bekliyecek. «Glaive» tarafından atlatılmak hoşunuza gitmez diye düşündüm.

— Ah! Doug, dedi Sylvia heyecanlı bir sesle, sizin hesabınıza o kadar üzüldüm ki...

— Yok canım üzülecek bir şey yok. Sylvia... bir ricam var, yapar mısınız?

— Tabiî.

— Bu tevkif hâdisesinden dolayı Larkin'i bol bol methedin. Onu konuşturun ve söylediklerini şişirin. Mübalağa etmekten korkmayın.

— İyi amma Doug...

— Yapılacak en iyi şey budur.

— Neden Doug?

— Ben de bilmiyorum... Bir fikir...

— Muhakkak istiyorsanız...

— Muhakkak, Sylvia... Yarın görüşürüz.

— Yarına. Havadis için teşekkürler.

— Allahaısmarladık Sylvia.

Selby telefonu kapadı, Brandon'a gülümsedi, esnedi ve:

— Yarın sabaha kadar hiçbir şey yapamayız Rex. Gidip yatalım.

KÖRDÜĞÜM

Sabah, Selby'yi uyku ile uyanıklık arasında, hoş bir dalgınlık içinde buldu. Gölgesi ta penceresine kadar uzanan ökaliptüsün dalları arasında kuşlar cıvıldaşıyordu. Kalifornia semasının derin maviliğini bir tek bulut dahi lekelemiyordu. Uzun palmiyelerin arasına kakılmış bir mücevher gibi Madison City, Doug Selby'nin yatağına kadar uzanan sabah güneşinin altında pırıl pırıl parıldıyordu. İnsanlar tarafından, ahenkli kuşlar ve hışırtılı yaprakların dünyasına sokulan cürüm, sanki korkunç bir kâbusu andırıyordu. Selby'yi tatlı dalgınlığından uyandırıp tekrar hakikat dünyasına iade eden telefonun zili oldu.

Selby ahizeyi eline aldı. Şerif Brandon'un daimi neşesini kaybetmiş sesini duyunca iyiden iyiye uyandı ve dinledi.

— Doug, diyordu şerif. Artrim'lerde bir şeyler cereyan ediyor. Misis Artrim büroya telefon etti, hemen gelmemi istedi. Müthiş bir hâdise ile karşı karşıya imiş. Kendisi berbat bir halde. Giyinmeniz için ne kadar zaman lâzım?.

— Bu kadar mühimse üç dakika kâfi, diye cevap verdi Selby.

— Konuşmasına bakılırsa acele etmek gerek. Ben arabayı alıp dört beş dakika sonra sizdeyim. Gelince klâkson çalarım o zaman inersiniz, biraz zaman kazanırsınız.

— O, K!, dedi Selby.

Ahizeyi yerine koydu, yataktan atladı, pijamasını çıkardı, elbisesini giydi, dişlerini fırçaladı, saçlarını taradı, kravatını bağlarken şerifin klâksonunu duydu. Selby merdivenleri indi ve sabahın insana can veren serinliğinde dışarı çıktı.

— Hâdisenin mahiyeti hakkında bir şey söyledi mi Rex? diye sordu şerifin yanına otururken.

— Müthiş bir şey oldu, diyip duruyordu. Bundan fazla bir şey söyletemedim. Hem ağlıyor, hem gülüyor, hem de bağırıyordu.

— Polise haber vermişler mi?

— Zannetmem.

— Polis müdürüne müracaat edeceğine size müracaat etmesi biraz tuhaf değilmi?

— Bilmem, dedi Brandon. Her hangi bir sebeple polis müdürü ortaya çıkınca bir müddet için herkes bana müracaat ediyor. Anlaşılır şey değil... Mesele ciddî ise onu da haberdar etmek lâzım gelecek galiba. Usulen hemen haber vermeli idik amma, hâlihazır şartlar muvacehesinde...

— Tevkif hâdisesi hakkında yeni bir havadis var mı? diye sordu Selby.

— Hayır. Fakat nerede ise kendisi mâlûmat verecektir. Bizi atlattığını hissettirmemek için ne masal uyduracağını tasarlıyordur.

— Reklâm edilmek hususunda emeline nail olduktan sonra bizim düşündüklerimize aldırmaz... Maamafih iki tarafı da kollamak adetidir amma...

Şerif arabayı, Portakal Tepe'ye çıkan geniş bulvarda sür'atle sürüyor, Selby de zevkle panoramayı seyrediyordu. Otomobil durunca ikisi birlikte Artrim'lerin malikânesinin kapısına koştular. Kapıyı açan Ellen Saxe-ın gözlerinde bir dehşet ifâdesi vardı.

— Misis Artrim sizi bekliyor, dedi yüksek sesle. Sonra Selby'ye doğru eğilerek fısıldadı:

— Tamam, nihayet becerdi.

— Becerdiği nedir? diye sordu Selby aynı tonla.

— Adamı yok etti...

Sonra yine sesini yükselterek:

— Bu taraftan beyler. Misis Artrim sizi salonda bekliyor, dedi.

Holü geçtiler ve kadının gösterdiği salona girdiler.

Rita Artrim onları şöminenin önünde bekliyordu:

— Ah!... nihayet... dedi.

— Bundan çabuk gelemezdik, dedi şerif. Ne oldu?

— Kayınpederim!... diye kekeledi misis Artrim ve sustu.

— Nerede? diye sordu Selby.

— Bilmiyorum.

— Kötürüm değil midir?

— Evet.

— Öyle ise evden çıkamaz.

Kadın başını salladı.

— Konuşsanıza misis Artrim. Bildiklerinizi söyleyin.

Misis Artrim hoşa gitmiyen bir vazife yapmıya hazırlanıyormuş gibi derin bir nefes aldı. Nefesi alkol kokuyordu. Selby şerife baktı, onun da farkına vardığını anladı.

— Gitti, dedi. Bu gece evin içinde şüpheli sesler duydum, fakat üçüncü defa polise telefon etmek isteme-

dim. Gülünç mevkie düşmek istemiyordum. Kapım kilitli idi. Kafamı yorganın altına soktum. Bu sabah her şeyin yolunda olup olmadığını sormak için kayınpederimin yanına gitmeği düşündüm...

— Duyduğunuz sesler nasıl seslerdi? diye sordu Selby

— Eşyanın yerlerini değiştiriyorlarmış gibi... Evin içinde dolaşıyorlarmış gibi seslerdi.

— Saat kaçtı?

— Bilmiyorum. Sabahın ikisi veya üçü idi belki.

— Kayın pederinizi görmek için kaçta indiniz?

— Şerife telefon etmeden evvel. Beş veya on dakika evvel...

— Ne gördünüz? diye sormağa devam etti Selby.

— Yatağında yatılmış olduğunu, fakat odasında olmadığını gördüm. Banyoda da yoktu. O zaman miss Saxe'ı kaldırdım. Uyandırıncıya kadar akla karayı seçtim..

— Tabiî, ilâçla uyutulmuştum, dedi Ellen Saxe, herkesin işitebileceği şekilde.

— Ne? dedi Selby.

— İlâçla uyutulmuştum, diye tekrar etti miss Saxe. Arâzını bilirim.

— Saçma, diye söze karıştı misis Artrim.

— Ben söylediğimi biliyorum, dedi Ellen Saxe, kupkuru bir tonla.

— Bu fikre neden zahip oluyorsunuz? diye sordu Selby.

— Fevkalâde teheyyüç zamanlarında Mr. Artrim'e verilmek üzere doktor kuvvetli bir uyku ilâcı vermişt· Bir tane daha var, çok daha hafif, her gün alabilir. Ben de günde üç defa alıyorum, vitaminli kapsüller...

— Evet, sonra? diye sordu Selby.

— Kapsüllerimin bir tanesinin içini kuvvetli uyku ilâcı ile değiştirmişler... Bu kapsulleri içtikten biraz

sonra gözlerim kapanmağa başladı. Mr. Artrim'e bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sordum, olmadığını söyledi. Tekerlekli koltuğundan yatağına nakledilmişti zaten ve kitap okuyordu. Odama çekildim, uzandım ve derin bir uykuya daldım. Dalmak üzere iken bu kadar uyku ihtiyacı duymamı garip bulduğumu hatırlıyorum. Uykum da derin değildir. Yirmi dört saatte yirmi dört saat vazifeliyim. Mr. Artrim'in bana ne zaman ihtiyacı olursa hemen kalkmam lâzım. Bu gece bir takım gürültüler duydum, fakat...

— Nasıl gürültü? diye sordu Selby.

— Benim duyduklarımı, dedi hemen misis Artrim.

— Bir dakika lütfen, dedi Selby. Miss Saxe kendisi anlatsın.

— Anlatması güç, diye mırıldandı Ellen Saxe. Hafif gürültülerdi, sanki biri ayaklarının ucunda yürüyor gibi. Sonra şeyler de duydum...

— Ne duydunuz? diye israr etti Selby.

— Bir takım gürültüler... diye cevap verdi Ellen.

— Kalktınız mı?

— Hayır. Kalkmayı düşündüm fakat yine dalmışım. Bu hâl, gece birkaç defa vâki oldu. Şuurumun altında Mr. Artrim'in yere vurarak beni çağırmasını bekliyordum, fakat sonunda beni misis Artrim uyandırdı.

— Çok güçlükle uyandırdım, dedi misis Artrim, fakat ilâçla uyutulduğunu zannetmiyorum. Sadece uykusu vardı.

Ellen Saxe, inatla dudaklarını büzdü.

— İlâçla uyutuldum, diye tekrar etti.

— Duyduğunuz gürültülerin mahiyetini bana anlatabilir misiniz? diye sordu Selby misis Artrim'e.

— Ellen'den fazla bir şey diyemem ...

— Evin içinde yürüyorlarmış gibimi geldi size?

— Evet.

— Bağırma, konuşma gibi sesler duydunuz mu?

— Hayır.

— Darbe, silâh sesi, boğuşma gibi bir şey duydunuz mu?

— Hayır... yalnız..

— Yalnız? diye ısrar etti Selby.

— Yerde bir şey sürüklüyorlarmış gibi bir his geldi bana, diye haykırdı misis Artrim. Feci bir şeydi!

Selby, hastabakıcıya döndü:

— Siz böyle bir gürültü duydunuz mu? diye sordu.

— Hayır... Zannedersem...

— Ne? diye homurdandı Selby. Müphem cevaplar artık onu kızdırmağa başlamıştı.

— Bir hışırtı, dedi nihayet. Kadın elbisesi hışırtısı.

— Tamam, dedi acele ile Rita Artrim. Yerde sürüklenen bir vücudun çıkardığı ses. Mademki ilâçla uyutulmuştu iyice duymamıştır.

— Evi aradınız mı? diye sordu Selby.

— Yukarıdan aşağı kadar, dedi Ellen Saxe, bir şey bulamadık.

— Bir daha arayacağız. Mr. Artrim'in elbiseleri nerede?

— Dolapta asılı. Onu soyduğum zaman koyduğum yerde duruyor.

— Mr. Artrim yürüyemez mi?

— Hayır.

— Öyle ise evi terk etti ise, ya başkası onu taşıdı yahut tekerlekli koltuğunu kullandı. Yalnız başına oturabilir mi idi?

— Oturabilirdi. Yalnız bacaklarını kullanamazdı. Kolları ve gövdesi tamamile normaldi. Yardımsız koltuğuna hem oturabilrdi hem de kalkabilirdi. Onun için koltu-

ğu daima yatağın yanında bırakırım... hâlâ da orada duruyor.

— Tam bıraktığınız yerde mi?

— Hayır... Yerini değiştirmişler.

— Haydi bakalım, dedi Selby

Evvelâ zemin katındaki odaları aradılar. İki kadın, sanki bulunacak şeyden ürküyorlarmış gibi biraz geriden yürüyorlardı. Ellen Saxe dimdik duruyor ve misis Artrim'e hitap etmekten kaçınıyordu. Misis Artrim'e gelince, ufacık bir gürültü duyar duymaz, arkasını dönüp kaçacakmış gibi bir hâli vardı.

— Bu kapı nereye açılıyor? diye birden sordu Selby.

— Garaja, diye cevap verdi misis Artrim.

— Kaç araba var?

— Bir tek. Yalnız ben kullanırım.

— Hizmetkârlar evde mi yatarlar?

— Hayır. Her gün gelen bir guvernantımız var amma burada yatmaz. Kayın pederim çok meraklı idi. Yemeklerini hastabakıcısının bizzat hazırlamasını isterdi.

— Farkındamısınız misis Artrim, ondan bahsederken mazi sigasını kullandınız? dedi Selby sükûnetle.

Rita Artrim mendilini gözlerine götürdü ve sesli bir ağlama tutturdu. Ellen Saxe, Selby'nin kulağına eğildi ve fısıldadı:

— Elbiselerini sorun.

— Ne diyorsunuz? diye sordu hiddetle Rita Artrim.

Mendilini aşağı indirmişti. Gözlerinde yaştan eser yoktu.

— Hastabakıcı olduğuma göre sinir buhranına tutulmak üzere olduğunuzu haber vermek istedim, diye bir yalan uydurdu Ellen Saxe.

Rita Artrim'in gözlerinde bir hiddet ışığı belirdi.

Sonra mendili ile gözlerini tekrar silmeğe koyuldu.

— Garaja bir göz atalım, dedi Selby.

Bir merdivenden indiler, ikinci bir kapı açtılar ve garaja girdiler.

— Burası karanlık, dedi Brandon.

Kimse cevap vermedi.

Selby, şerife baktı, garaja geçti, arabanın içine baktı, geri döndü, sağ kolunu uzattı ve düşünceli bir tavırla arabnın motör kapağına dayandı.

— Asabınızın bozukluğuna rağmen sizi daha fazla rahatsız etmek istemezdim amma misis Artrim, bodrumu da bir defa gözden geçirmek istiyorum. Bodrum var değil mi?

— Evet.

— Bu arabayı yalnız ben kullanırım demiştiniz değil mi?.

— Evet.

— Kontak anahtarı arabada mı yoksa sizde mi durur?

— Anahtarı kendisi alır, dedi Ellen Saxe.

— Evet, dedi Rita Artrim, arabanın anahtarları bende durur.

— Şimdi nerede?

— Her halde odamda.

— Gidip bakmanızı rica edeceğim.

— Odamda olduğuna eminim... çantamda. Dün Madison garajından gelip arabayı revizyon ve yağlamak için almışlardı. Saat beşe doğru geri getirdiler, garaja koydular ve anahtarları bana verdiler. O zamandan beri dışarı çıkmadım.

Selby, Ellen Saxe'a döndü:

— Otomobil kullanmasını bilir misiniz? diye sordu gayet tabiî bir tonla.

— Evet.

— Bu arabayı hiç kullandınız mı?

— Bazen. Misis Artrim beni bir iş için gönderdiği zaman.

— Siz lütfen gidip arabanın anahtarlarını alın misis Artrim, şerifle beraber biz de bodruma bir göz atalım. Miss Saxe bize yolu gösterir.

— Anormal bir şey bulamıyacaksınız, dedi misis Artrim.

— Siz bodruma baktınız mı?

— Hayır.

— Öyle ise nereden biliyorsunuz?

— Gürültüler bodrumdan gelmiyordu.

Rita Artrim anahtarları aramağa gitti, Selby hastabakıcıya döndü.

— Şimdiye kadar zor kullanıldığına dair bir emareye tesadüf edemedik, dedi.

— Koltuğunun yeri değişmiş. Mr. Artrim'i götürmek için onu kullanmışlar.

— Gece sizi çağırmadı mı?

— Zannetmiyorum... Fakat unutmayın ki ilâçla uyutulmuştum. Bana bir kapsül verdiler. Ona iki tane vermiş olabilirler.

— Niçin «ler» diyorsunuz?

— Bilmem. Misis Artrim yalnız başına bu işi beceremez de. Burada durup konuşmıyalım. Aşağı inelim.

— Yolu gösterin, dedi Selby.

Ellen Saxe onları tekrar giriş holüne götürdü, bir kapı açtı ve önlerinden döner bir merdivenden inmeğe başladı. Zemini çimento bir bodruma indiler. Bodrum temizdi. Bulunması tabiî olan eski eşyadan başka bir gaz sobası ve bir marangoz tezgâhı vardı.

— Bu tezgâhta kim çalışıyor? diye sordu Selby.

— Mr. Artrim.

Merdivende telâşlı adımlar duyuldu ve Rita Art-

rim yanlarına geldi:

— Anahtarlar çantamda idi dedi. Emindim.

— Çantanız odanızda yanınızda mı idi

— Evet.

— Bu arabayı kimse kullanamamıştır öyle ise, değil mi?

— Muhakkak. Bu sualleri neden soruyorsunuz Mr. Selby?

— Kayın pederiniz yürüyemiyordu, diye izah etti Selby. Evi nasıl terkedebilirdi? Bu otomobilden başka kullanacak vasıta yok.

— Anlıyorum, dedi Rita Artrim. Birinin... yan gözle Ellen Saxe'a baktı... arabayı kullanmak ihtimali üzerinde duruyorsunuz.

— Tamam, dedi Selby.

— Hayır, kullanamazdı, anahtarlar çantamda.

— Çantanız da odanızda idi.

— Evet

— Hep odanızda mı idi?

— Evet.

Şerif Brandon tezgâhı gösterdi.

— Miss Saxe'a bu tezgâhı kimin kullandığını soruyorduk, dedi.

— Kayın pederim el işlerini sever, dedi misis Artrim.

— Buraya nasıl iniyordu? Koltuğu ile mi?

— Arka kapıdan girilebilir, bir rampa vardır.

— Bu kapı nereye açılır? diye sordu Selby.

— Mahzene. Evvelki sahipleri içki şişelerini saklarmış. Bu ev içki yasağı zamanında inşa edilmiş, içkilerin çalınmaması için sıkı tedbir alınırmış. Kapı gayet kalındır, zemin de çimentodur.

— Şimdi kullanıyor musunuz?

— Kullanmıyoruz. Pencereleri yoktur. Evi satın

almak için gezdiğimden beri kapısının açıldığını zannetmiyorum.

— Usulen bir bakalım, dedi Brandon.

Kapının tokmağını çevirdi.

— Kapı kilitli, dedi. Anahtar sizde mi?

— Evet, bende olacak... Ellen, odamda küçük mücevher kutusunda duruyor. Uzun saplı büyük bir anahtardır. Gidip getirir misiniz?

Ellen Saxe anahtarı getirmek için merdivenleri çıktı.

— Nedir bu başımıza gelen, diye iç çekti misis Artrim. Bir türlü inanamıyorum. Bir şey içmek ihtiyacındayım. Siz de bana iştirâk edersiniz her halde...

— Daha çok erken, teşekkür ederim, dedi Selby.

— Teşekkür ederim, dedi Brandon başını sallayarak.

— Viski yukarıda, diye devam etti misis Artrim. Çıkalım. Kapının kilitli olduğunu görüyorsunuz. Daima kilitlidir. Ellen anahtarı odamda bulursa kimsenin girmediğine delâlet eder.

— Miss Sax, bazen gece kalkıp hastasını yoklar değil mi?

— Evet, tabiî.

— Bu esnada gürültü olur her halde?

— Evet.

— Nasıl oluyor da gece duyduğunuz gürültülerin kayın pederinizle miss Saxe tarafından yapıldığını düşünmediniz?

— Bilmem... Her halde başka türlü gürültü olduğu için olacak... Yukarı çıkalım lütfen Mr. Selby. Muhakkak bir şey içmeliyim.

Merdiveni çıktılar ve giriş holünün ortasında Ellen Saxe'a rast geldiler.

— İşte anahtar, dedi.

— Görüyorsunuz ya, dedi misis Artrim. Anahtar bu, başka da yoktur... Şimdi de bir şey içmeliyim, kendimi iyi hissetmiyorum.

Rita Artrim yemek salonuna doğru yürüdü. Ellen Saxe, savcının kolunu tuttu ve kuvvetle salladı. Selby dönüp bakınca hastabakıcı gözleri ile misis Artrim'i gösterdi ve garip bir pandomimaya başladı. Evvelâ elleri ile kendi vücudunu sıvazladı sonra sanki göğsünü göstermek istiyormuş gibi baş ve şehadet parmakları ile yakasını iki tarafa çekti, daha sonra entarisinin eteğinden tuttu ve hafifçe kaldırdı. Brandon şaşkın bir halde kaşlarını çattı, fakat Selby başını öne doğru eğdi. Ellen Saxe'ın garip işaretlerinin mânasını anlamıştı.

Yemek salonunda misis Artrim bir dolap açtı, bir şişe viski çıkardı ve bolca içti.

— Ekseriya kaçta kalkarsınız misis Artrim? diye sordu Selby.

— Yedi buçuk, sekizden evvel kalkmam.

— Bu sabah erken kalkmanıza sebep gece duyduğunuz gürültüler mi?

— Evet.

— Ne olduğunu anlamak için acele aşağı mı indiniz?

— Evet.

— Yatağı boş bulunca hemen miss Saxe'ı uyandırmağa mı gittiniz?

— Evet.

— Üzerinizde nasıl bir elbise vardı?

— Şimdiki elbisem vardı.

— Beni mazur görün misis Artrim, diye devam etti Selby. Mütecessis değilim, kadınların giyimi hakkında da pek bilgim yoktur amma... bu sokak elbiselerinin yerine bir sabahlık ve terlik giyse idiniz daha normal olmaz mı idi?

Rita Artrim elindeki boş bardağı bıraktı. Selby'nin suali onu fena halde bozmuştu.

— Size nasıl anlatayım Mr. Selby... dedi. Belki arabaya atlayıp hemen şehre inmek icab eder diye düşündüm de... onun için... giyindim...

Hiddetle Ellen Saxe'a döndü.

— Bu suali sormasını siz söylediniz! diye haykırdı. Biraz evvel sizi «elbise» lâfını söylerken duydum. Fakat sizinle biraz meşgul olmak fena olmıyacak galiba! Yok kapsülmüş, yok ilâçla uyutulmuşmuş! Daha başka? Bu gece olan hâdise ile muhakkak ilginiz var! Masumiyetinizi iddia edebilmek için bu kapsülü aşırdınız!

— Misis Artrim, beni çamura bulamakla kendinizi temize çıkaramazsınız, dedi Ellen Saxe sükûnetle.

Rita Artrim, hastabakıcıya doğru iki adım attı ve durdu:

— Sizinle kavga edecek değilim, dedi. Valizinizi toplayın ve defolun.

— Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi olur, diye cevap verdi Ellen Saxe salondan çıkarken.

Rita Artrim, Selby'ye döndü:

— Çok müteessirim, dedi. Normal halde değilim. Bu kadını göz hapsine almak her halde fena olmıyacak.

— İkinci kattaki odalara da baksak, dedi Brandon.

— Siz bakın Rex, dedi Selby. Ben telefon etmek istiyorum. Nereden telefon edebilirim misis Artrim?

Rita Artrim, Selby'ye telefonu gösterdi, şerif Brandon'u da ikinci kata çıkardı. Selby, Madison City garajının numarasını buldu ve kadranı çevirdi.

— Allo! Ben savcı. Dün Misis Artrim'in arabasının revizyonunu yaptıktan sonra yağladınız ve Portakal Tepe'ye getirdiniz, değil mi?

— Kayıtlara bakayım, dedi ustabaşı.

— Bir dakika. Bir arabanın revizyonunu yapıp yağladığınız zaman kaç kilometrede olduğunu not eder misiniz?

— Evet, daima.

— Misis Artrim'in arabasının kaç kilometrede olduğunu söyler misiniz?

Bir dakika geçti. Sonra adam cevap verdi:

— İşte. Defter önümde Mr. Selby. Kilometre: 32.394.

— Teşekkür ederim.

Selby telefonu kapadı, cebinden bir kurşun kalem çıkardı ve eski bir zarfın arkasına rakkamlar yazdı. Biraz sonra merdivende hafif ayak sesleri duyuldu ve misis Artrim onun yanına geldi.

— Şerif ikinci katta odaları geziyor, dedi. Belki size bir faydam dokunur diye geldim, Mr. Selby.

— Beni dinleyin misis Artrim. Otomobiliniz henüz sıcak. Madison City garajından dün akşam getirdiler. O zaman 32.394 kilometrede idi. Biraz evvel kilometre saatına baktım, şimdi 32.542 kilometreyi gösteriyor.

Misis Artrim şaşkın bir vaziyette Selby'ye baktı.

— Ellen Saxe, kayın pederimi bir yere götürmüş olacak, diye mırıldandı. Dün akşamdan beri bu arabaya dokunmadım.

— Yalnız sizde anahtar var, değil mi?

— Öyle biliyorum.

Şerif Brandon da aşağı indi.

— Yukarıda nazarı dikkati celbedecek bir şey yok, dedi.

— Bob Terry'ye telefon edin Rex, dedi Selby. Söyleyin hemen buraya gelsin. Biri bu gece misisArt rim-in arabasına yüz elli kilometreye yakın yol katettirmiş. Direksiyondaki parmak izlerini tespit etmesini istiyorum.

Bu gece arabayı kullanan şahsı bulmamız lâzım.

Brandon bürosunu aradı ve adamlarına, Bob Terry'yi acele bulup göndermeleri için talimat verdi. Telefon kapanınca Selby, misis Artrim'e:

— Şimdi bütün evi aradık, dedi.

— Evet.

— Bodrumdaki mahzen müstesna. Düşünüyorum da, muhakkak oraya da bir göz atmamız lâzım.

— Nasıl isterseniz Mr. Selby. Haydi gidelim.

Konuşmadan aşağı indiler. Selby anahtarı kilide soktu, iki defa çevirdi ve kapıyı açtı:

— Kapının yanında bir komütatör olacak, dedi misis Artrim.

Selby, komütatörü buldu, çevirdi ve eşikte mıhlandı kaldı. Duvarlara sıçramış korkunç lekelere ve mahzenin ortasındaki kan birikintisine bakıyordu.

Arkasında Rita Artrim'in haykırdığını duydu.

KÖRDÜĞÜM

Otto Larkin, onları şerifin bürosunda bekliyordu. Mutadı olmıyan bir güler yüzle karşıladı.

— Siz ne zaman uyursunuz canım? dedi. Yarım saattir telefonla sizi arıyorum.

— Hayırola Larkin, havadis var mı? diye sordu Brandon.

Larkin öksürdü.

— Şey... Ribber'in gidip Carr'ı bulması ihtimalini göz önünde tutarak avukatın bürosunu kontrol altına almaları için Los Angeles'e talimat verdiğinizi bilmiyordum. Ribber'i avucumun içinde iken serbest bıraktığıma çok üzülüyordum. Bana bir kabahat yükliyemiyeceklerini biliyordum amma ne de olsa...

— Olur böyle şeyler, dedi Selby.

— Los Angeles'e başka bir iş için gitmiştim, diye sözüne devam etti Larkin, orada kimi bulduğumu tahmin edersiniz? Bizzat Ribber'i. Los Angeles polisi yakalamış. Ben de onu aldım buraya getirdim.

— Saat kaçta teslim aldınız? diye sordu Selby.

— Gece yarısından biraz evvel... Formaliteler yüzünden biraz geciktik. Ribber'i arabaya bindirdim ve yola çıktık. Yolda araba eziyet etti, mühim bir şey değil amma, bir garajcıyı yatağından kaldırmak mecburiyetinde kaldım. Tenha bir yolda bozuk bir araba içinde bir kaatil ile beraber sabahı etmek istemedim doğrusu.

— Onu beraberinizde mi getirdiniz? diye sordu Brandon.

— Evet.

— Şimdi nerede?

— Nezarethanede. Sizi görünceye kadar bir yere kapatmam lâzımdı.

— Bir kaatil için emin bir yer değil, dedi Selby.

— Biliyorum. Doğrudan doğruya hapishaneye götürmek isterdim amma, belki bu işle siz meşgul olmak istersiniz diye düşündüm. Size teslim edeyim de hapishaneye nakledersiniz.

— Ne söylüyor? diye sordu Selby.

— Hiç. Havadan sudan bahsediyor. Omuzlarına bir suç yüklemeğe çalıştığımı fakat buna muvaffak olamıyacağımı söylüyor. Bu işlerde pişmiş birine benzer.

— Gidip görelim şu adamı, dedi Selby. Artrimlerde bir hâdise oldu. Kimseyi tevkif etmedik, fakat evi kapadık. Bob Terry'yi nöbetçi bıraktık, misis Artrim'e de evi terk etmesini söyledik. Yapılacak iş bizim kudretimizin haricinde kalıyor. Bir mütahassısa ve lüzumlu alât ve edevata ihtiyaç var. Los Angeles'ten cinayet masasından bir mütehassıs göndermelerini istiyeceğim.

— Hâdise nedir? diye sordu Larkin.

— Görünüşe göre Frank Artrim katledilmişe benzer, diye izah etti Selby. Fakat cesedini bulamadık.

— Kaatilin hüviyeti hakkında bir fikir var mı?

— Yok.

— Misis Artrim'i neden evinden çıkardınız?

— Otelde bir oda tuttu. Bir kaç saatlik işdir. Gayet sinirli bir vaziyette. Kaçmağa teşebbüs edeceğini zannetmiyorum. Evin içinde bulunan delilleri kimsenin yok etmiyeceğine emin olmak istiyorum.

— Gidip bir göz atayım, dedi Larkin.

— Mütehassıs gelinciye kadar eve girmemek daha muvafık olur, dedi Selby. Tahlil edilecek kan lekeleri, tetkik edilecek bir sürü şey var... Bana kalırsa...

— Benim de bakmam lâzım, diye fikrinde ısrar etti Larkin.

— Delilleri yok etmek tehlikesi zail olduktan sonra hepimiz gideriz, diye kesti attı Selby.

Larkin bir müddet sükût etti, tereddüt etti ve nihayet kararını verdi.

— Los Angeles havadisi «Glaive»e vermiş, dedi.

— Hangi havadisi?

— Ribber meselesini.

— Ne münasebet?

— «Glaive»in muhabirlerinden biri gelmemi bekliyordu.

— Kendisine izahat verdiniz mi?

— Konuşmamazlık edemezdim ya!...

— Öteki gazete? diye sordu Selby.

— Sylvia Martin nezarethanede idi, fakat maznunu görmesine müsaade edemezdim.

— «Glaive» in adamı gördü mü?

— O beni nezarethanede beklemiyordu, diye izah etti Larkin ağlamaklı bir sesle. Şehrin bir iki kilometre dışında idi. Arabamı tanıdı ve durmam için işaret etti. Sizin tarafınızdan bir haber getirdi zannettim, durdum ve ne istediğini sordum. Bana ve maznuna bir kaç sual sordu. Fikrini anlayınca, sizin müsaadeniz olmadan kendisine izahat veremiyeceğimi bildirdim ve arabamı sürdüm.

Selby ile Brandon bakıştılar.

— Ne yapmak fikrindesiniz Larkin? diye sordu Selby.

— Hiç, diye cevap verdi Larkin. Tesadüfen orada bulunuyordum, polis müdürü sıfatile maznunu alıp getirmem icabediyordu. Ribber sizindir. Elimden gelen yardımı sizden esirgemem, plânlarınızı bozacak hiç bir şeye teşebbüs etmem.

— Çok lütufkârsınız, diye alay etti Brandon.

— Gidelim Rex, dedi Selby. Şu adamı bir an evvel hapishaneye nakledelim.

— Ben de sizinle beraber geliyorum, dedi Larkin.

Nezarethaneye gittiler.

— Ribber'i mi almağa geldiniz? diye sordu nöbetçi gardiyan.

— Evet, dedi Brandon.

— Avukatı ile konuşuyor, dedi gardiyan.

— Avukatı mı?

— Evet.

— Hangi avukat?

— Alphonse Baker Carr.

— Nasıl girdi içeri?

Gardiyan biraz endişeli görünüyordu.

— Ribberi nezarethaneye aldıktan biraz sonra Carr geldi ve müvekkili ile görüşmek istedi. Amirim gelsin de izin alırsınız dedim. Kimseyi beklemek niyetinde olmadığını söyledi ve bana ceza kanununun, avukatların müvekkilleri ile görüşmelerine mâni olan gardiyanlara verilecek para cezasını bildiren maddesini gösterdi, o zaman ben...

— Anlaşıldı, dedi Brandon, anlaşıldı. Fakat bu tatlı sohbete nihayet vereceğiz. Neredeler?

— Yan odada.

Üçü birden nezarethanenin bürosunu geçtiler ve şerif kapıyı itti. Carr başını çevirdi ve onları gülümsüyerek karşıladı.

— Merhaba beyler, dedi. Bu memlekette herkes erkenci.

— Ribber'i sorguya çekeceğiz, dedi Selby.

— Çekin, dedi avukat.

— Teşekkür ederim. Hani siz olmasanız da olur...

— Ben onun avukatıyım. Sorgusunda bulunmak istiyorum.

— Mahkemede bulunursunuz, diye cevap verdi Selby.

Carr içini çekti.

— Can sıkıcı olmağa başladınız, dedi. Şunu bilmeniz faydalı olur. Benim önümde Ribber sorulan bütün suallere cevap verecektir. Ben yokken hiç bir suale cevap vermiyecektir. Benim gaybubetimde onu sorguya çekmek hakkınızdır. Cevap vermemek de onun hakkıdır. Vaziyet bu suretle hülâsa edildiğine göre hâlâ gitmemi arzu ediyor musunuz?

— Evet, dedi Selby sükûnetle.

— Nasıl isterseniz. Bir sigara?

Selby, kapıyı açtı:

— Hayır, dedi.

— Ya siz müdür bey? diye sordu Carr, Larkin'e. Aramızda fikir ihtilâfı oldu vakıa, fakat her karşılaşmamızda biri birimizin gırtlağına atılmamız için bir sebep teşkil etmez. Bu sigar'ı bir tecrübe edin. Ismarlama yaptırıyorum, tanesi elli sente mal oluyor.

Larkin tereddütle elini uzattı ve sigar'ı aldı.

— Allahaısmarladık, dedi Carr. Söylediklerimi unutmayın.

— Ribber'i hapishaneye nakledeceğiz, dedi Selby. Onu yine ziyaret etmek isterseniz şeriften müsaade almanız icab edecek.

Carr, gülümsedi.

— İhtiyaç hasıl olacağı ı zannetmiyorum, dedi. Fakat mutlaka lâzım olursa otelinizin nizamlarına riayet benim için bir zevk olacaktır şerif. Şimdilik Allahaısmarladık.

Ribber'in yüz hatları biraz gergindi, fakat gözleri, daima kovalanmağa alışık insanlara ve hayvanlara has bir kurnazlıkla parlıyordu.

— İsmim Pete Ribber. Otuzüç yaşındayım ve Amerika Birleşik Devletleri vatandaşıyım. Nokta. Hepsi bu kadar dostlarım.

— Size bir tabanca göstereceğim ve onun hakkında birkaç sual soracağım Ribber, dedi Selby.

— Hiç yorulmayın, diye cevap verdi Ribber.

— Siz bundan evvel bu nezarethaneye girdiniz ve ertesi gün serbest bırakıldınız, diye hatırlattı Selby. O zamandan beri neredesiniz?

— Yorulmayın, dedi Ribber.

— Carr sizi evinde saklamadı mı?

— Hayır.

— Dikkat edin Ribber. Orada parmak izlerinizi bulduk.

Ribber bir kahkaha koyuverdi.

— Size olup biteni anlatmamda Carr her halde mahzur görmez, dedi. İlk defa tevkif edildikten sonra yine tevkif etmek istiyecekler diye düşündüm. Carr'ın bürosuna gittim, bulamadım. Fakat Madison City'de oturduğunu öğrendim. İlk defa buraya geldiğim zaman bunu bilmiyordum. Dün akşam tekrar geldim ve Carr'ı bulmağa çalıştım. Hayli zamandan beri traş olmamıştım, bir banyoya da ihtiyacım vardı. Kapıyı çaldım, kimse cevap vermedi. Carr bana, eğer onu görmek istersem ve evde yoksa içeri girip o gelinciye kadar beklememi tenbih etmişti.

— Kapı kapalı değildi demek? diye homurdandı, Brandon.

— Değildi. Şansım varmış değil mi? Kanat örtülü idi amma, kilidin dili yuvasına girmemişti. İtince açıldı. Girdikten sonra kapadım.

— Devam edin, dedi Selby.

— Sonra, diye devam etti Ribber neşeli bir tavırla. Evi dolaştım ve Carr'ın çalışma odasını buldum. Patronu beklerken banyoya kadar uzandım. Carr'ın kızmıyacağını biliyordum, çünkü evde bulamazsan kendi evimde imiş gibi hareket etmemi söylemişti. Mükemmel bir banyo yaptım ve bir traş makinası buldum. İhtiyacım vardı doğrusu. Hakiki bir hayduda benziyordum.

— Traş oldunuz mu? diye sordu Selby.

— Evet.

— Traş makinası ne biçimdi?

— Biçakları kalın ve tek taraflı olan makinalardandı.

— Kaç defa traş oldunuz?

— Bir defa.

— Kaç bıçak kullandınız?

Ribber tatlı tatlı gülümsedi:

— Bunu tam söyliyemem doğrusu. Üç veya dört tane, belki de fazla. Öyle bir sakalım vardı ki! Hakkından gelecek bir traş bıçağı bulamıyordum. Boyuna değiştirdim.

— Her tarafa parmak izlerinizi bırakmışsınız.

— Ne olur yani? Carr avukatımdır. Sonra beni davet etmişti. Sizi davet edenin evinde parmak izi bırakmak yasak mı?

— Evde ne kadar zaman kaldınız? diye sordu Selby.

— Tam söyliyemem. Saatim yoktu. Carr'ın evi de rahat olmasına rahat. Evvelâ aldırmadım.

— Bu sabah, seni nezarethaneye alırken saatin vardı, diye itiraz etti Larkin.

— Evet doğru, dedi Ribber. Fakat o saatı Carr bana sonradan verdi. İkide bir sözümü keserseniz olup biteni nasıl anlatmamı istiyorsunuz?

— Devam edin, dedi Selby.

— Sonra, belki çalışmak için Los Angeles'e dönmüş olabileceğini düşündüm. Olur bazen, bütün geceyi bürosunda geçirir. İndim garaja baktım, arabası yoktu. Los Angeles'e kadar oto stop ile gittim ve Carr'ı bürosunda buldum. Başıma gelenleri anlattım, gelip kendisini gördüğüme iyi ettiğimi, fakat polisçe arandığımı ve ancak gidip teslim olduğum zaman beni müdafaa edebileceğini söyledi. Şimdi gidip teslim olurum dedim fakat bürodan çıkar çıkmaz iki polis yakama yapıştı!

— Onlara teslim olmak istediğinizi söylediniz mi?

— Bu adamlarla münakaşa edilmez. İki lâkırdı için bir araba odun yiyenleri bilirim ben.

— Demek Alphonse Baker Carr'ın bize anlatmanızı tenbih ettiği hikâye bundan ibaret, dedi Brandon.

— Hey! Ne demek istiyorsunuz? dedi Ribber. Siz istediniz ben de anlattım.

— Peki, peki, dedi Selby. Sizi hapishaneye nakledeceğiz. Orası daha hoşunuza gidecek.

— Burası pek konforlu değil, dedi Ribber.

— Dün, gece yarısından sabahın altısına kadar nerede idiniz?

— Yorulmayın nafile.

— O. K!. Rex. Götürelim.

— Katil suçu ile mi zan altında?d iye sordu Larkin.

— Evet, dedi Selby.

— Aleyhimde bir şey tutturamazsınız dostlarım, dedi Ribber alay ederek. Ben kimseyi öldürmedim.

— Masum olduğunuza bizi ikna edebilirseniz sizi hemen serbest bırakırız, diye cevap verdi Selby.

— Çok hoşsunuz doğrusu, dedi Ribber. Hem ben kefalet akçesi ile tahliyemi istiyeceğim.

— Los Angeles'te de aynı şeyi yaptınız ve sonra mahkemede ispatı vücut etmediniz.

— Dalgınlık insanlar içindir, dedi önüne bakarak Ribber.

— Hapishaneye kadar sizinle beraber gelmeme hacet yok, dedi Larkin. Bundan sonra iş size düşüyor. Selby. Fakat size faydalı olabilecek her şeyi yapmağa hazırım.

— Teşekkür ederim, dedi Selby. Gidelim.

— Sulh hakimi ile görüşmek istiyorum, dedi Ribber. Kefalet akçesi meselesi için.

Brandon cevap vermedi.

— Kefalet akçesi meselesi ne olacak? diye israr etti Ribber.

Selby gülümsedi.

— Çok hoşsunuz dostum, dedi.

— Bana başka sual sormak için yorulmayın, diye sözüne devam etti Ribber. Fazla mâlûmat için Carr'a müracaat.

— Sorulacak bütün suallere cevap vermekten imtina mı ediyorsunuz?

— Hayır öyle değil. Benim durumumla ilgili sualler hariç, her türlü suale cevap vermeğe hazırım.

Şerif homurdandı:

— Larkin, üzerinden çıkan eşyayı da verin, size bir tesellüm makbuzu vereyim, onu götürelim artık.

Brandon ile Larkin dışarı çıktılar. Doug Selby ile Ribber başbaşa kaldılar.

— Zeki bir adama benziyorsunuz, diye mırıldandı Ribber.

— Nafile yorulmayın, dedi Selby.

— Biraz ihtisasınız olsa siz de papel sahibi olursunuz, dedi Ribber. Sizin yerinizde olsam buralarda bir hafta daha kalmam.

— Bana bak hergele, dedi Selby, bu numaraları ben de bilyorum. Fakat satılık değilim. Sen şimdi deliktesin, çıkman da pek yakın değil. Mademki avukatın o kadar kurnazdır, ona söyle de seni çıkartsın.

Ribber'in gözleri bulandı.

— Kızmayın patron. A.B.C. beni kurtaracak. Memlekette ondan iyi avukat bulamazsınız. Büyük paralar kazanıyor fakat kaç parça olsun. Genç bir ortak arıyor...

Selby arkasını döndü ve kapıdan çıktı. Birkaç dakika sonra şerif ve Otto Larkin ile beraber geldi.

— Bileklerinizi uzatın, dedi Larkin.

— Ne! dedi Ribber, fena halde bozulmuştu. Bana bu zırıltıları mı takacaksınız?

— Uzat bileklerini, diye emretti Brandon. Aklın sıra kurnazlık yapma.

Ribber'in yüzü takallüs etti.

— Ne isterseniz yapın bakalım şimdi, dedi. Son sözün kimin söyliyeceğini sonra göreceğiz.

KÖRDÜĞÜM

Sylvia Martin, Selby'yi bürosunda Cenubî Kalifornia'nın bir haritası önünde buldu. Üzerine tahminen yirmibeş santimetre nısıf kutrunda bir daire çizmişti.

— Yeni bir oyun mu Doug? diye sordu Sylvia.

— Bilmece, dedi Selby gülümsüyerek.

Genç kız Selby'nin omuzu üzerinden eğildi. Madison City dairenin merkezini teşkil ediyordu.

— Siz çok iyi adamsınız Doug. Kendi halinde bir kızın merakını tatmin edin, ne olur...

— Kendi halinde kız kalmadı artık, dedi savcı komik bir ciddiyetle.

— Peki öyle ise bir dost için yapın...

Doug düşünür gibi yaptı.

— ... bir dost, bir hemşeri hem de seçmen olan bir hemşeri, diye sözünü bitirdi Sylvia.

— Lâzım olan kelimeyi söylediniz, dedi Selby. Seçmenlerimin beni desteklemelerine ihtiyacım olacak.

Sylvia, masanın üzerinde duran «Glaive» in hususî nüshasını gösterdi.

— Böyle devam ederse uzun sürmeyeck, diye Selby'nin sözünü tasdik etti.

Selby gülümsemekten kendini alamadı.

— Bir tesadüften ibaretmiş. Otto Larkin bana

hepsini anlattı. Her şey tesadüfen olmuş. Ribber yakalandığı zaman tesadüfen orada bulunmuş ve onu alıp getirmiş, yolda şehir dışında tesadüfen «Glaive» in bir muhabirine rast gelmiş... ve üstelik A.B.C. nin maznunla görüşmesine müsaade etmişler.

— Netice?

— Hiç. Ribber ile Carr havadan sudan konuştular, fakat bu görüşmeden sonra Ribber öyle bir hikâye anlattı ki Carr'ın aleyhinde tespit ettiğimiz ne varsa hepsi suya düşüyor.

— Bu hikâye, Ribber'inkileri de suya düşürüyor mu Doug?

— Hayır. Ribber henüz hâdisenin bu cephesine ait hiç bir şeye temas etmedi, fakat münasip göreceği zamanda Carr ona bir ziyaret daha yapar ve Ribber, hâdisenin bütün faktörlerini içine alan ikinci hikâyesini anlatır. Kanaatime göre bu hikâyeyi mahkemede dinliyeceğiz.

— İlk duruşmada mı, Doug?

— Hayır. Carr kullanacağı taktiği belli etmiyecektir. Benimkini anlamak için beni zorluyacak ve müdafaa sistemini ancak jürinin önünde açıklıyacaktır.

— Bu dairenin manâsı nedir, Doug?

— Bu dairenin içinde bir yere bir ceset gömüldü veya otombilden dışarı atıldı.

— Mr. Artrim mi?

— Evet.

— Bu neticeye nasıl vardınız Doug? Şimdilik mevzuubahis olan sadece bir kaybolma hâdisesidir zannediyordum.

— Mahzendeki kan lekelerini görse idiniz fikrinizi değiştirirdiniz. Mahzen değil mezbaha...

— Peki bu daire ne olacak Doug?

— Misis Artrim'in arabası dün gece yüzelli kilometre yapmış Sylvia.

— Nereden biliyorsunuz?

— Revizyon yapılmış ve yağlanmış. Garaj kilometre saatinin gösterdiği rakkamı tespit etmiş.

— Arabayı, Mr. Artrim'in cesedini taşımak için mi kullandılar demek istiyorsunuz?

— Evet.

— Ya bu yetmiş beş kilometre nısıf kutrundaki daire?

— Kuş bakışı yetmiş beş kilometre. Fakat yolların kavislerini hesaba katmak lâzım.

Sylvia Martin bir dakika düşündü.

— Bir cesedi yok etmek istesem, dedi, arabamı alır onu atabileceğim bir yer ararım. Şehirden yirmi kilometreden fazla uzaklaşmadan yüz elli kilometre yaparım. belki.

— Bu böyle bir cinayet değil, Sylvia. En küçük teferruatına kadar düşünülüp hazırlanmış. Meselâ hastabakıcıya uyku ilâcı verilmesi gibi.

— Hakikaten uyutulmuş mu?

— Zannediyorum.

Sylvia dirseklerini Selby'nin omuzuna dayadı ve bir müddet haritayı tetkik etti:

— Daireniz geniş bir araziyi içine alıyor, diye mırıldandı.

Selby kırmızı bir kalem aldı ve daireyi muhtelif kısımlara ayırdı.

— Dairenin şu kısmını nazarı itibare almayız, dedi. Çok köy var, El Bocano şehri var ve kâfi derecede gayri meskûn yer yok. Şu kısımda dağlık arazi var. İki yolu var. Şu son kısım da çöl.

— Bir cesedi dağa gömer misiniz Doug?

— Hayır. Dağlık arazi, otomobilin kapısını açıp cesedi dışarı atmağa yarar. Gömmek için çölü seçerim.

— Bir kadın her halde bir ceset gömmez, dedi Sylvia.

— Kadınına göre. Bu hâdisede cinayet itina ile hazırlanmış. Kaatil cesdin mümkün mertebe geç bulunmasını arzu ediyor. Onu bir uçuruma atmak, bulunmasını bir, iki, nihayet üç gün geciktirir. Halbuki çölün ortasında derince kazılmış bir çukura gömülürse belki de hiç bir zaman bulunmaz.

— Devam edin Doug.

— Bundan başka kaatil arabasını bir ana yolun kenarına çekip rahatça kurbanının mezarını kazamaz. Ekseriyet, güneşten ve sıcaktan kurtulmak için gece yolculuğunu tercih ediyor. Gece, trafik nispeten artıyor...

— Tali yollar var, Doug...

— Tamam, farzedelim ki kaatil, tenha olan tali bir yolda iki, üç kilometre yapsın. Dört beş kilometre fark eder. Kuş bakışı mesafe ile arabanın kat'ettiği mesafe arasındaki farkı tutar. Binaenaleyh bu kısımda arama yapmak lâzım.

Selby, kaleminin ucunu İndio ana yolu ile birleşen küçük bir yolun üzerine koydu.

— Doug diye haykırdı Sylvia heyecanlı bir sesle, onbeş yirmi kilometre dahilinde ana yoldan ayrılan yegâne küçük yol!

Selby, tasdik etti.

— Ne yapmak niyetindesiniz Doug?

— Bir arabaya binip orasını şöyle bir gözden geçirmek.

— Beni beraber alın Doug.

Selby, piposunu doldurdu ve genç kızın yüzüne dikkatle bakmağa başladı:

— Bizimle beraber bir kadın gazetecinin gelmesinden hoşlanmıyacaklar olacak, dedi Selby.

— Hoşlanmazlarsa hoşlanmasınlar, ne yapalım,

herkesi birden memnun etmeğe imkân var mı?

— Diğer taraftan, diye sözüne devam etti Selby, sükûnetle, bizimle beraber bitaraf bir şahidin — bilhassa şehadeti jüri üzerinde te'sir yapacak ve müspet bir netice alınmadığı taktirde susmasını bilen güzel bir kızın bulunması her bakımdan faydalı...

— Ne zaman yola çıkıyoruz Doug? diye Selby'nin sözünü kesti Sylvia sevinçle.

— Bir saata kadar. Eğer bir mezar bulur da içinden bir ceset çıkarmak icabederse hoş bir manzara olmıyacak.

— Ben daha nicelerini gördüm Doug!...

— Pekâlâ. Bir saat sonra hareket. «Clairon» dan geçip sizi almamızı ister misiniz?

— Tabiî, tabiî. Zaten bu hâdiseye ait son haberleri toplamak bana düşüyor.

— Yazıyor, «Glaive» yazıyor, son havidisleri okuyun... İlâve nüsha... diye bağırdı Selby.

Fakat Sylvia Martin gülümsemedi bile.

— Doug, dedi, size bunu yapmalarına neden müsaade ettiniz?

— Birşey yapamazdım.

— Beni hasta ediyorsunuz. Herkes size hücum ediyor hiç mukabele etmiyorsunuz. Otto Larkin tevkifin bütün şeref payını kendisi aldı, mesuliyet tarafını size devrediyor.

— Biliyorum, diye cevap verdi Selby.

— Carr'ın bürosunu kontrol altına almaları için Los Angeles'e siz telefon etmediniz mi?

— Hayır, şerif telefon etti.

— Siz mi emir verdiniz?

— Evet.

— Buna istinat ederek Larkin'in size nasıl pis bir oyun oynadığını ispat ederiz.

— Hiçbir şey ispat etmeyin Sylvia. Bırakın olduğu gibi kalsın.

— İyi amma Doug, buna müsaade etmemelisiniz. Larkin kaatili tevkif ediyor ve size teslim ediyor, yâni vazifesini yapmış oluyor. Şimdi Ribber'i mahkûm ettirmek size düşüyor. Eğer muvaffak olursanız Larkin'in müspet mesaisi sayesinde olacak. Muvaffak olamazsanız yine Larkin'in müspet mesaisine rağmen olamıyacaksınız. Bu vaziyet hiç hoşuma gitmiyor.

— Benim de gitmiyor amma, yapacak bir şey yok.

— Bu sizin iddianız!

— Aynı zamanda düşüncem. Ve ne derseniz deyin, yine böyle düşünmekte devam edeceğim.

— Öyle zamanlar oluyor ki, Doug Selby, sizi alelâde bir erik ağacı gibi sarsmak istiyorum.

— Pipomu kırarsınız. Bakın sizi alâkadar edecek bir şey var. Morton Taleman denilen ve cesedi çıplak olarak Portakal Tepe'de bulunan adam, Pete Ribber ile beraber San Quentin hapishanesinde hırsızlıktan yatmış. İkisi de eski gemici imiş, ikisi de senelerce evvel Shangaide kollarına birer mavi yıldız dövme yaptırmışlar. Bir senedenberi görüşmüyorlarmış, Los Angeles polisi aralarının çok açık olduğunu söylüyor.

— İyi amma Doug, bütün bunlar, böyle bir adamı tevkif ettiği için Larkin'in kredisini yükseltir.

— Hâdiseler böyle. Sizi alâkadar eden hâdiseler değilmi?

— Evet amma... herşeyi olduğu gibi neşretmek, Larkin'in kendisini olduğundan çok fazla gösterdiğini okuyucuya anlatmak istiyorum.

— Bütün bunlar okuyucuyu alâkadar etmez, dedi Selby. Onun arzusu kaatilin yakalanmasıdır. Yakalayanın hüviyeti ona vız gelir.

— Sizin fikriniz bu!...

— Ribber'in suçlu olduğunu ispat çok güç olacak.

— Neden?.

— Alphonse Baker Carr, dedi kısaca Selby.

— Nasıl yani?

— İki mermi, diye hatırlattı Selby. Bu hususu münakaşa etmiştik.

— Doug bir avukat böyle dalaverelerle bir suçluyu kurtarabilir mi?

— Daha beteri de vardır, dedi Selby... Bir adam bir defa katledilebilir. Şunu da unutmayın ki, savcı iddianamesini hâdisede en ufak karanlık ve şüpheli bir nokta bırakmıyacak şekilde hazırlamalıdır.

Sylvia'nın gözleri üzüntüsünü belli etti.

— Doug işi oluruna bırakmayın. Bu ikinci mermi dalaveresiyle sizi mağlûp etmelerine müsaade etmeyin.

— Şimdilik elim kolum bağlı. Nevi şahsına münhasır bir iş... üstelik bir de Frank Artrim'in ortadan yok oluşu var...

— Carr'ın bununla alâkası var mı?

— Böyle bir emare yok.

— Doug Selby, sizi gülünç mevkie sokmalarına müsaade etmeyin. Bunu hiçbir zaman affedemem.

— Emredersiniz efendim, dedi Selby.

— Demek bir saat sonra?...

— Evet. Şimdilik bir şey yazmayın, dönüşte belki uzun bir yazı yazarsınız.

Sylvia gittikten sonra Selby, Los Angeles polis laboratuarı ile temasa geçti:

— Mütehassıslarınızdan birine ihtiyacım var, dedi kendisini tanıttırdıktan sonra.

— Hudutlarımızda işlenmiş bir cürüm olmadıkça mütahassıslarımızın dışarı çıkmasına müsaade etmiyoruz. Arzunuz ne idi savcı bey?

— Kan lekeleri tahlil ettirmek ve parmak izlerini

tetkik ettirmek istiyorum. Her şeyden evvel bir otomobili muayene edip son defa ne türlü bir yolda seyrettiğini tâyin edebilecek birine ihtiyacım var.

— Size bir yardımcı gönderebilirim. Victor Hawlins isminde bir cinayet işleri müşaviri. İşini bilir efendi bir adamdır. Ne zaman gelsin?

— Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi. Lütfen kendisine söyleyin şerifin bürosuna gelsin.

— Pekâlâ. Ögle vakti orada olur.

Selby telefonu kapadı ve bu sefer Rex Brandon'u aradı.

— Rex, bir saat sonra arabanızla gelip beni alabilirmisiniz?

— Tabiî... Yeni bir şey mi var?

— Geldiğinizde anlatırım. Dört saat kadar şehirden uzaklaşacağız. Öğleye doğru Victor Hawlins isminde bir cinayet işleri müşaviri büronuza gelecek. Hemen Artrim'lere götürmeleri için talimat verin.

— İsmini bir daha söylermisiniz?

— Victor Hawlins.

— Tamam. Bir saate kadar oradayım.

Selby telefonu henüz kapamıştı ki sekreteri, Sam Roper'in ziyarete geldiğini haber verdi.

— O. K!. dedi Selby. Buyursun.

Madison City'nin eski savcısı olan Sam Roper, çetin bir seçim kampanyasından sonra yerini Selby'ye bırakmıştı. İki adam sevişmezdi. Sam Roper ve seçimi kaybeden listede isimleri bulunanlar Selby aleyhinde yapılan tenkitlerin yüzde doksan müsebbibi idiler.

Görüşmeye bir dostluk havası vermek için Sam Roper savcının elini sıktı, hatır sordu, birden bire mevzua girmiyerk şundan bundan bahsetti. Selby sabırla lâzım gelen cevapları veriyor ve asıl mevzua gelmesini bekliyordu.

— Biraz evvel, dedi nihayet Roper, misis James Artrim bana telefon etti ve görüşmek için beni oteline çağırdı.

— Öyle mi? dedi Selby.

— Sizinle aramızda görüş ve çalışma tarzı farkları olduğu inkâr edilemez. Ben bu makamı işgâl ettiğim zaman başka türlü çalışırdım, şimdi ise siz bam başka bir şekilde faaliyette bulunuyorsunuz. Bu da tamamile normaldir.

— Çok güzel söylüyorsunuz, dedi Selby.

— Fakat bir kadını evinden dışarı atmak, otomobiline el koymak, kendisini bir otelde hapsetmek ve bütün bunları hiç bir adlî karar mevcut olmadan yapmak garip değil mi?

— Evet, dedi Selby. Cinayetten maznun olarak tevkif kararı alınsa idi vaziyet tamamile kanunî olurdu, netice değişmezdi ve zannedersem misis Artrim'in durumu çok daha kötü olurdu.

— Bu bir tehdit mi? diye sordu Roper.

— Hayır. Bu bir izahtır... Üzerinde siz de düşünebilirsiniz.

— Ben bunu bir tehdit olarak kabul ediyorum!

Selby omuzlarını silkti.

— Misis Artrim'e vaziyetin kanunla kabili te'lif olmadığını söyledim, diye sözüne devam etti Roper. Müdahalede bulunmamı istedi.

— Siz de, beni daha sıkı tedbirler almağa mecbur etmemek için, mahkemeye müracaatla beni şikâyet edeceğinize buraya gelip benimle görüşmeyi tercih ettiniz.

— Harekete geçmeden evvel bu işi dostça halletmek için size bir fırsat vermeği düşündüm.

— Pekâlâ! Geldiniz ve bu fırsatı verdiniz. Şimdi arzu ettiğiniz şekilde hareket edin, diye cevap verdi Selby.

— Kararınızdan vazgeçmek niyetinde değil misiniz?

— Bu evde mühim saydığım deliller var. Bu deliller orada bir cinayet işlendiğini meydana koyuyor. Lâzım gelen tetkikatı yapmak için bir mütehassıs istedim. Tetkikat biter bitmez misis Artrim evine dönebilir. O zamana kadar dönmesi imkânsızdır.

— Hareket tarzınızı ve müvekkilime yapılan muameleyi hiç beğenmiyorum, dedi Roper.

— Hapishanede Ribber isminde biri yatıyor. Kaatilden maznun. O da hareket tarzımı beğenmiyor. Hem her halde misis Artrim'den de az beğeniyordur.

Sam Roper bir an Selby'nin gözlerinin içine baktı, sonra vaz geçti, daha sonra yine baktı ve:

— Otomobiline el koymağa hiç hakkınız yok, dedi.

— Ben böyle düşünmüyorum.

— Neden?

— Biraz evvel bahsettiğim cinayetin en mühim delillerinden biridir de ondan.

— Bu otomobil nasıl bir delil teşkil edebilir?

— Şimdi bunu münakaşa etmenin zamanı değil

Roper sandalyesinde kımıldadı.

— Yapmağı düşündüğünüz hareketlerin bir hudu du olsa gerek, dedi.

— Gayet tabiî.

— Bana bu hususta biraz daha sarih malûmat verirseniz, yani müvekkilime söyliyebileceğim bir şeyler, bu iş yine dostça halledilebilir...

— Mütahassıs öğleden sonra saat bir ile iki arasında gelecek, diye izah etti Selby. Tetkikatını her halde beş ile altı arasında bitirir. Varacağı netice beni hakkında daha şiddetli tedbirler almağa mecbur etmediği taktirde misis Artrim evine ve otomobiline kavuşabilir.

Roper bir müddet düşündü, sandalyesini itti ve:

— Pekâlâ. Mademki böyle... dedi.

Geldiği zaman gayet nazik hareket etmişti. Allahaısmarladık demeden büyük adımlarla çıktı ve arkasından kapının kanadını şiddetle çarptı. Selby evrakını intizama soktu, Amorette Standish'e tâlimat verdi ve çıkmağa hazırlanırken telefon çaldı. Ahizeyi eline aldı ve telefonun öbür ucunda Alphonse Baker Carr'ı buldu.

— Allo, Selby? dedi avukat tatlı bir sesle. Ribber meselesi hakkında... Müdafiin vakit geçirilmeden dinlenmesi iktiza eder. Duruşmaya bir an evvel başlanılmasını rica edecektim.

— Ne zaman başlamasını arzu ediyorsunuz?

— Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi.

— Pazartesi günü formaliteleri bitirip duruşma tarihini kararlaştırırız, dedi Selby.

— Kabul, diye cevap verdi Carr, yalnız ilk duruşmanın ertesi günü saat onda yapılması şartı ile.

— Çalışırım, dedi Selby.

— Bu gün Cumartesi, İngiliz haftası, diye hatırlattı Alphonse Baker Carr, fakat bu sabah mahkemeye uğrayıp duruşmanın saatini tespit edebiliriz.

— Bu gün biraz meşgulüm, dedi Selby. Pazartesi sabahı hepsini yaparız.

— Mükemmel. Müsaade ederseniz size bir şey söyliyeceğim Selby, bu işi takipten vaz geçin. Sizin için bir fiyasko ile neticelenecek.

— İlk defa vâki olmıyacak, diye cevap verdi Selby, alışığım ben.

Carr bir kahkaha koyuverdi. Dostça ve kendinden emin bir adamın kahkahası idi bu:

— Mesleğin icaplarındandır, dedi nihayet. Sırası gelmişken şunu da söyliyeyim Selby. Sizin ve şerifin aleyhinizde iftira, kanunun verdiği selâhiyeti kötüye kullan-

mak, kanunsuz arama ve yersiz suç isnadından davâ açmağa hazırlanıyorum. Niyetim ellibin dolar tazminat istemek.

— Müracaatınızı ne zaman yapacaksınız? diye sordu Selby.

— Gelecek haftanın başında. Bu hususta görüşürüz daha. Hiç istemezdim amma Selby, meslekî prestijimin tarafınızdan kırılmasına müsaade edemezdim. Mertçe hareket ettiğimi siz de tasdik edersiniz.

— Doğrudur, dedi Selby. Ben de sizin aleyhinizde yalancı şahit ikâmesinden takibata geçersem istemiye istemiye yaptığımı anlarsınız ve kızmağa hakkınız olmaz.

— Bu hususta tâkibat yapmağı düşünüyor musunuz? diye sordu Carr.

— Henüz kararımı vermiş değilim. Fakat karar verirsem sizin de benim vaziyetim hakkında anlayış göstermenizi istiyorum.

Carr'ın gülüşü gittikçe daha dostane bir eda alıyordu.

— Size bir şey söyliyeyim mi Selby. Büyük bir şehirde olmanızı çok arzu ederdim. Sık sık karşılaşmak fırsatı olurdu. Sizde tam bana göre bir rakip bulacağımı zannediyorum. Sıkı mücadeleyi severim. Ne ise... Pazartesi görüşürüz. İyi bir Pazar geçirmenizi temenni ederim.

Selby telefonu kapadı, Amorette Standish'e ancak akşama doğru döneceğini söyledi, Adalet Sarayı'nın arkasında arabada bekleyen Brandon'a gitti ve vaziyeti kısaca izah etti. Sonra «Clarion» gazetesine Sylvia Martin'i almağa gittiler ve kilometre saatinin gösterdiği rakkamı not ettikten sonra çölü kat'eden ana yola doğru hareket ettiler.

Hemen hemen hiç konuşmadan, Portakal bahçeleri, sonra elma bahçeleri mıntıkasını kat'ettiler ve tepeleri karlı dağların arasından geçerek verimli toprakların

birdenbire kuru çöl haline **inkilâb ettiği yere** indiler.

Doug Selby'nin haritada bulduğu tali yola geldikleri zaman kilometre saati hareketteki iş'ardan yetmiş beş kilometre fazla gösteriyordu.

— Adalet Sarayı ile Artrim'lerin evinin arasındaki iki üç kilometrelik mesafeyi de buna ilâve ederseniz hesabımız tamam çıkıyor, dedi Selby memnuniyetle.

Şerif direksiyonu kırdı, araba tali yola saptı:

— Siz yolun şu tarafını kontrol edin Sylvia, dedi Selby. Ben de bu tarafına bakarım.

— Bir araba yolu terk etti ise veyahut geri dönmek için manevra yaptı ise hemen anlaşılır, dedi Brandon. Rüzgâr dahi olsa böyle zeminde izler uzun müddet kalır.

Araba yavaş gidiyordu. İlerledikçe Brandon kat'ettikleri mesafeyi söylüyordu.

— Bir kilometre... Bir buçuk kilometre... İki kilometre... Üç kilometre.

Brandon, savcının hatları gerilmiş yüzüne bir göz attı. Güneşin açık renk kumun üzerindeki aksinden korunmak için, Selby, gözleri yarı kapalı dikkatle yolun kenarındaki araziyi tetkik ediyordu. Brandon yarım kilometreleri söylemekten vaz geçti ve monoton bir sesle rakkamlara devam etti:

— Beş... Yedi kilometre... Sekiz!

— Bir kilometre daha, dedi Selby.

Biraz sonra da:

— İleride bir yol kavşağı var galiba. Oradan dönelim Rex. Sylvia ile ben her birimiz bir basamakta duracağız. Bu suretle yoldan alçak olan arazi kısımlarını da iyice tetkik edebiliriz.

Sylvia Martin'in hayal kırıklığı o kadar şiddetli idi ki, nerede ise ağlıyacaktı!

— O. K! Doug, dedi genç kız.

Şerif yol kavşağında döndü ve ağır ağır yol almağa başladı. Sylvia ile Selby basamaklarda ayakta duruyorlardı. Çölün güneşi arabayı yavaş yavaş bir fırın haline sokuyordu. Tekerleklerin havalandırdığı toz havada uçuyor, burun ve boğazlara doluyordu. Kapıların kenarlarına tutunmuş olan genç kızla savcı yolun iki tarafını dikkatle tetkik ediyorlardı. Otomobil şimdi yanında yürünebilecek bir hızla ilerliyordu. Kendilerine bir asır kadar uzun gelen bir zamandan sonra ana yola vardıkları vakit ne Selby ne de Sylvia en ufak bir lâstik izine rastlamamışlardı.

— Şimdi ne yapacağız? diye sordu Brandon.

Selby arabanın kapısını açtı ve kendisini ön kanapeye bıraktı.

— O. K! Rex. Israr etmekte mânâ yok, diye mırıldandı.

— Artrim'lerin arabası belki size bir ip ucu verir Doug, dedi Sylvia Martin.

— Evet belki, diye cevap verdi Selby. İlk rastgeleceğimiz köyde durup bir şeyler yiyelim ve Madison City'ye telefon edelim. Mütehassısın evvelâ araba ile meşgul olması için talimat vermiştim.

Yemeklerini konuşmadan yediler. Sylvia Martin-in muhavereyi canlandırmak için sarfettiği gayret boşa gitti. Yemekten sonra Selby, Artrim'lerin evine telefon etti. Bob Terry ahizeyi mütahassısa verdi:

— Allo! Ben Selby. Çölde bir iz peşindeyiz. Araba hakkında bir mütalâanız var mı?

— Pek mühim değil, diye cevap verdi mütahassıs. Yeni asfaltlanmış bir yol katetmiş. Çamurlukların iç tarafında asfalt parçacıkları buldum. Henüz esaslı bir analiz yapmadım, fakat inşa halinde bir ana yol olması mevzuubahis değil. Olsa olsa tâli bir yoldur. Bunun haricinde arabanın beton yollardan başka bir yerde seyrettiğine da-

ir hiç bir emare yok.

— Teşekkür ederim, dedi Selby. Biz burada nafile uğraşmışız. Kan lekelerine ne dersiniz?

— İnsan kanıdır. Zemindeki lekeleri yaş bezle silmek istemişler fakat duvardakilere dokunmamışlar. Şimdi parmak izleri üzerinde çalışmaktayız.

— O. K! Ne mümkünse yapın. Arabanın bir ceset taşıyıp taşımadığını tespite imkân var mı?

— Her tarafı muayene ettim. Arka kanapede bir şey taşınmış. Büyükçe bir balya gibi bir cisim ve Hudson Körfezi Şirketi'nin battaniyeleri gibi yeşil, kırmızı ve sarı çizgili yün bir battaniyeye sarılmış...

— Bir ceset olup olmadığını kesin olarak söyliyemez misiniz?

— Hayır. Fakat battaniyenin Hudson Körfezi Şirketi'nin battaniyelerinden olduğuna eminim, çünkü misis Artrim'in evinde bunlardan iki tane daha var.

— Teşekkür ederim, dedi Selby. Bir saate kadar döneriz.

Telefonu kapadı ve Sylvia ile Brandon'un yanına döndü:

— Ehemmiyetli bir şey yok, dedi. Araba yeni asfaltlanmış tâli bir yoldan geçmiş. Mütahassısa göre bunun haricinde hep beton yollarda dolaşmış.

Brandon kaşlarını çattı:

— Yetmiş beş kilometrelik bir mesafe dahilinde yeni asfaltlanmış bir yol göremiyorum, diye mırıldandı.

— Mütahassıs asfaltın analizini yapıyor. Döndüğümüzde otomobil kulüplerine telefon edin ve yollar hakkında mâlûmat alın. Yol bakım mühendisliğinden yetmişbeş kilometre mesafe dahilinde asfalt yolların listesini isteriz. Kâfidir zannederim...

Sylvia Martin'in eli Doug Selby'nin elini aradı ve muhabbetle sıktı:

— Çok müteessirim Doug, dedi.

Selby gülümsedi:

— Ne münasebet, diye mırıldandı. İşe asıl şimdi başlıyoruz.

KÖRDÜĞÜM

Mahkeme salonu tıklım tıklım dolmuştu, bir kişilik yer dahi kalmamıştı. Herkes bekliyordu. Becerikliliği ve parlak muvaffakiyetleri gazeteler için yazı ve havadis menbaı olan, meşhur cezacı avukat A. B. C. nin, Selby'yi tuzağa düşürdüğü haberi Madison City'de yayılmıştı.

Selby masasında oturmuş, kımıldamadan celsenin açılmasını bekliyordu. Bütün bakışları üzerinde toplayan Alphonse Baker Carr öbür masada Pete Ribber'in yanında yer almıştı. Arkalarında uzanan mahkeme salonu hafif sesle konuşmanın husule getirdiği uğultu ile dolu idi.

İşgal ettiği mevkiin ehemmiyetini müdrik olan reis Faraday geldi ve koltuğuna oturdu. Uğultu kesildi ve yerini sinirli bir sükûta bıraktı. Hâkim bakışlarını salonda gezdirdikten sonra savcılığın talebi ve bir gün evvel varılan anlaşmaya göre, Pete Ribber aleyhinde açılan davanın ilk duruşmasına başlanıldığını ilân etti.

— İddia makamı hazırdır, dedi Selby.

— Müdafaa hazır, dedi Alphonse Baker Carr. Bu iki kelimeyi öyle bir tarzda söyledi ki bu alelâde beyana

dramatik bir eda vermeğe muvaffak oldu.

Duruşma başlarken, muhakkak mağlûp olacağını bilen bir boksörün ringe çıkarken hissettiğini Selby'de hissetti.

Böyle bir hâdisede, iddia makamının kullanacağı taktik, cinayeti izah etmek, maznunun suçlu olduğu kanaatini uyandırmak için kâfi delil serdetmek ve pusuya yatıp müdafaa avukatının dağarcığındakileri ortaya çıkarmasını beklemek olacaktı.

Buna mukabil, maznunun avukatı, iddia makamının gösterdiği şahitlerin şehadetini çürütmeğe, maznunu cürme bağlayan elindeki kat'î delilleri, terazinin gözüne koymağa savcıyı icbar etmeğe gayret edecek ve nihayet son dakikada gülümsemekle iktifa edip karara müessir olacak beyanı yapacaktı.

Bütün bu usuller büyüleyici bir aktör olan Alphonse Baker Carr'ın lehinde idi.

— İlk şahidim, dedi Selby, misis Rita Artrim olacaktır.

Rita Artrim istemiye istemiye ilerledi, elini kaldırdı ve onu cinayetle itham etmek istiyen, herkesin nefretine mâruz bırakmağa niyetlenen ve zavallı ihtiyar ana ve babasının kalplerinin kırılmasına sebebiyet verecek olan savcıyı düşmanca bakışlarla süzerek yemin formülünü tekrar etti.

— James C. Artrim'den dul kalan Rita Artrim'siniz, değil mi? diye sordu Selby.

— Evet.

— Nerede oturuyorsunuz?

— Portakal Tepe'de 2332 numarada.

— Ayın yedisinde sizinle beraber evde kim vardı?

— Kayın pederim Frank W. Artrim ve hasta bakıcısı miss Ellen Saxe.

— Altıyı yediye bağlıyan gecede gayri tabiî bir şey duydunuz mu?

— Evet.

— Ne duydunuz?.

— Şüpheli gürültüler dcydum.

— Nasıl gürültü olduğunu izah edebilir misiniz?

— Çok yüklü bir arabanın geçişi gibi uğultulu bir gürültü.

— Ne yaptınız?

— Yatağımdan kalktım ve pencereden dışarı baktım.

— Ne gördünüz?

— Gece idi fakat sema aydınlıktı. Pencereden eğildim ve hendeğe kadar uzanan çimenliği gözden geçirdim ve gördüm...

— Neyi?

— Çıplak bir adam...

— Bir adam olduğuna emin misiniz?

— Çok iyi göremedim, fakat adam olduğuna eminim.

— Adam çıplak mı idi?

— Evet.

— Ne yaptı?

— Evin etrafında dolaştı. Sonra evin kapısına doğru geldi. Kapıyı çalmasını bekledim, fakat çalmadan uzaklaştı. Onu bir daha görmedim.

— Sonra ne yaptınız?

— Gördüğümü söylemek için polise telefon ettim.

— Saat kaçtı?

— Saatı tam olarak bilmiyorum.

— Sonra ne yaptınız?

— Pencereye döndüm.

— Fakat adamı tekrar görmediniz?

— Hayır...

— Pencerenizden, şimâl tarafında bulunan, hâlen burada olan müdafaa avukatı Alphonse Baker Carr'ın evini görebiliyormu idiniz?

— Hayır, pencerem evin öbür tarafındadır.

— Sonra ne oldu?

— Telefonumdan tahminen on dakika sonra polis arabasının yamacı tırmandığını duydum. Sonra bir silâh patladı.

— Ne tarafta?

— Hendek tarafında.

— Tahminen saat kaçta olduğunu söyliyebilir misiniz?

— Sabahın ikisi ile iki buçuğu arası.

— Sıra sizde üstad, dedi Selby, Carr'a hitaben.

— Herhalde çok korkmuş olacaksınız misis Artrim, dedi avukat acıklı bir sesle.

— Evet.

— Odanız, evin ikinci katında mıdır?

— Evet.

— Binaenaleyh adamı tepeden görüyordunuz?

— Evet.

— Adamın çıplak olduğuna emin değilsiniz her halde?.

— Hayır eminim. Cildinin beyazlığını iyice gördüm.

— Vücudunu iyice saran bir mayo giymiş olamaz mı?

— Belki... Olabilir... Fakat...

— Silâh sesi duyduğunuzu söylediniz.

— Evet.

— Tek silâh sesi mi?

— Evet.

— Silâh sesi olduğuna nereden hükmediyorsunuz?.

— Silâh sesi olduğunu biliyorum.
— Kestane fişeği patlaması hiç duydunuz mu?
— Bu kadar gürültü etmez..
— Av tüfeği olamaz mı?
— Hayır. Bir tabanca sesi idi.
— Bir kamyonun çıkardığı eksoz sesini hiç duydunuz mu?
— Tabiî.
— Bir tabancanın sesini, kestane fişeğinden, kamyonun eksoz gürültüsünden veya av tüfeğinin patlamasından ayırt edibilir misiniz?
— Evet, zannederim.
— Demek duyduğunuz ses bir tabanca sesi idi?
— Evet.
— Bu sesi duyduğunuz zaman adamın nerede olduğunu biliyor musunuz?
— Hayır.
— Bu tabancayı kimin attığını biliyor musunuz?
— Bilmiyorum.
Carr gülümsedi:
— Soracaklarım bu kadar misis Artrim. Yalnız patlamanın sesine göre, kurşunun hangi marka tabanca ile atıldığını düşünüp söyliyebilirseniz hiç tereddüt etmeyin misis Artrim.

Dinleyicilerin kahkahası Rita Artrim'i şaşırttı... Bir saniye tereddüt etti, kıpkırmızı kesildi ve acele ile yerine döndü.

Selby sonra, misis Artrim'in telefonu üzerine oraya gönderilen radio - otomobil adamlarından biri olan Roger Peale'i çağırdı. Genç polis memuru, kat'î olarak kaçta telefon edildiğini, Portakal Tepe'ye ne kadar zamanda gittiklerini, silâh sesini duydukları ve silâhın alevini gördükleri saati söyledi. Carr bu şahide bir şey sormadı.

Nihayet Selby, cesedin bulunması ile alâkalı hâ-

diseleri anlatması için Larkin'in şehadetine müracaat etti. Larkin her şeyi olduğu gibi izah etti. Selby müdafaa avukatına, soracağı bir şey varsa sorması için işaret etti.

Carr bir iki saniye polis müdürüne hafiçe gülümsiyerek baktı ve hörmetkâr bir tonla sordu:

— Cesedi bulduğunuz zaman ne vaziyette idi?

— Yana yatmış ve ikiye bükülmüştü.

Carr anlamamazlığa peldi:

— Yana yatmış ve ikiye bükülmüş, diye tekrar etti. Pek anlıyamadım efendim. Cesedin vaziyetini lütfen bize gösterir misiniz?

Larkin tuzağa düştü, yere oturdu ve:

— Ceset yana yatmıştı, dizleri karnına doğru çekilmişti... yani böyle...

Polis müdürünün son defa kültür fizik yapmasından sonra her halde çok zaman geçmişti. İkiye bükülmüş ve daracık bir kovuğa sokulmuş bir cesedin vaziyetini canlandırmak istedi, fakat şişman vücudu öyleh allere girdi ki, bizzat reis Faraday'ın dahi ihtarlarına rağmen bütün salon kahkahadan kırıldı. Alphonse Baker Carr gülmelerin yatışmasını bekledi, sonra:

— Teşekkür ederim efendim, dedi. Şimdi anladım, lütfen yerinize geçiniz.

Kızgınlıktan ve utançtan kıpkırmızı kesilen Larkin doğruldu. Carr sözüne devamla:

— Cesedi ilk defa gördüğünüz zaman Mr. Larkin, tabanca mermisinin açtığı yarayı hemen göremediniz, doğru değil mi? diye sordu.

— Hayır değil, dedi Larkin.

— Fakat, dedi avukat biraz hayretle, yaranın — daha doğrusu yaraların demem lâzım — sağ tarafta, biraz arkaya doğru olduğunu zannediyorum, öyle değil mi?

— Öyle, diye homurdandı Larkin.

— Mermilerin de maktulün vücudunda kaldığını zannediyorum.

— Doğrudur.

— Demek mermilerin çıkış deliği yok?

— Hayır yoktu.

— Ve ceset bir yarığın dibinde idi, değil mi?

— Evet.

— Siz de ona tepeden bakıyordunuz, tamam mı?

— Tabiî.

Birden Carr'ın sesi muzafferane yükseldi:

— Öyle ise lütfen izah eder misiniz, dedi, tepeden cesedin sol tarafına bakmakla buyaraları nasıl görebildiniz?

Larkin de sesini yükseltti:

— Beni bu kadar kolay müşkül mevkie sokacağınızı umuyorsanız yanılıyorsunuz. Ben cesedin sol tarafına bakmadım. Ceset sağ tarafı üstte olmak üzere yarığa sokulmuştu, bir kısmı da görünüyordu.

Avukatın yüzü inanmıyormuş gibi bir hal aldı:

— Sağ tarafı üstte mi? diye sordu.

— Evet. Beni mantara bastırmağa kalkışmayın.

— Aman aziz dostum! dedi Carr sitemkâr bir tonla. Tabiriniz veçhile sizi «mantara bastırmağa» kalkışmıyorum. Anlamağa çalışıyorum.

— Kulaklarınızı iyice açın! diye bağırdı Larkin.

— İyi amma, biraz evvel size cesedin vaziyetini göstermenizi istediğim zaman şurada — Alphonse Baker Carr anî ve dramatik bir jestle Larkin'in anlatılamıyacak kadar komik gösterisini yaptığı zemindeki yeri gösterdi — sağ tarafınıza yattınız ve dizlerinizi bükmeğe çalıştınız. Bu suretle sol tarafınızı gösterdiniz!

— Dizlerimi bükmeğe çalışıyordum, dedi Larkin hiddetle.

— Tahmin etmiştim, dedi Carr tekrar gülüşmelere

sebep olan bir tavırla. Fakat dizlerinizi bükmeğe çalışırken cesedi ilk defa gördüğünüz vaziyet ne ise onu almanız lâzımdı.

Larkin soğuk kanlılığını kaybetmeğe başlamıştı:

— İnsan dizlerini bükmeğe çalışırken biraz kanburlaşır, diye izah etti, ve bir tarafa yuvarlanır.

— Peki sonra? dedi Carr.

— Cesedin üstte olan tarafını göstermeğe uğraşmıyordum. Dizlerimi onunkilerin vaziyetine getirmeğe çalışıyordum, sağ tarafa yuvarlandım.

— İyi amma, şimdi de cesedin sol yanına yattığını ve sağ tarafının üstte olduğunu iddia ediyorsunuz, öyle mi?

— Evet.

— Dizlerinizi bükmeğe çalışırken sol tarafa da yuvarlanabilirdiniz demek?

— Evet.

— Demek oluyor ki cesedin bulunduğu vaziyetin tam aksini göstererek beni aldatmağa teşebbüs ettiniz.

— Ne münasebet! Ben yalnız dizlerimi bükmeğe gayret ediyordum.

— Ben sizden, yere oturmanızı ve cesedin vaziyetini almanızı istemiştim.

— Ben de öyle yaptım ya! diye bağırdı Larkin.

Carr bıkmış gibi içini çekti:

— Rica ederim! dedi. Şimdi de vaziyetinizin doğru olduğunu söylüyorsunuz. Bundan evvel yanlış olduğunu iddia ettiniz. Hangisi? Doğru mu, yanlış mı?

— Dizlerimin vaziyeti doğru idi.

— Cesedin dizleri sizinkiler gibi mi duruyordu?

— Evet... Yâni ben dizlerimi onunkiler kadar büküp yukarı kaldırmadım amma

— Demek dizlerinizin vaziyeti de aynı değildi. Vücudunuzun yerdeki vaziyeti de doğru değildi. Öyle mi?

— Bilmiyorum... ben...

— Bilmiyor musunuz! diye bağırdı Carr. Kulaklarınız ağır mı işitir?

— Hayır...

— Suallerimi anlıyor musunuz?

— Evet.

— Anladığınız halde yanlış tarafa yattınız!

— Ben sizi yanlış yola sevketmek istemedim!

— Dizlerinizin vaziyeti doğru değildi.

— Daha fazla bükemedim!

— Tekrar ediyorum yanlış tarafa yattınız.

— Hayır!

— Nasıl hayır, ceset sol yanına yatmıyor mu idi?

— Evet.

— Siz neden sağ yanınıza yattınız?

— Elimden geleni yaptım! İnsan her şeyi birden düşünemez ya!

— Her şeyi mi?

— Cesedin ne biçim yattığını demek istiyorum.

Carr, enteresan bir keşif yapan bir âlim tavrı ile Larkin'i yukarıdan aşağı süzdü. Sesinde merhamet hissediliyordu:

— Evet... Şimdi anlıyorum, dedi ağır ağır. Cesedi bulduğunuz zamanki vaziyetini göstermenizi istediğim zaman, eğer dizlerini düşünmüşseniz fikrinizi dizlerinin vaziyeti üzerinde temerküz ettiriyorsunuz. Yok eğer, yattığı tarafı düşünmüşseniz bu sefer fikrinizi bu cihet üzerinde temerküz ettiriyorsunuz. Fakat ikisini birden düşünüp gösteremiyorsunuz. Doğru mu?

— Hayır, doğru değil! diye haykırdı hiddetinden köpüren Larkin.

— Her şeyi birden düşünemediğinizi demin söylediniz... Aslına bakarsanız iki şey...

— İkiden fazla şey vardı, diye cevap verdi Larkin

biraz düşündükten sonra.

— Affedersiniz. Daha ne vardı?

— Meselâ cesedin ellerinin vaziyeti vardı.

— Elleri ile dizlerini tutuyordu, dedi Carr. Zaten bunu anlamıştım.

— Hayır, ne münasebet! diye bağırdı Larkin, muzafferane. Yumrukları sıkılmış ve kollarını göğsünde kavuşturmuştu.

Alphonse Baker Carr'ın yüzünde bir defa daha inanmıyormuş gibi bir hâl belirdi:

— Yumrukları sıkılmış ve kollarını göğsünde kavuşturmuş mu idi? diye tekrar etti.

— Evet, aynen.

— Güzel amma, siz biraz evvel, yerde ellerinizle dizlerinizi tutuyordunuz.

— Ne yapayım, yukarı çekmek için tuttum.

— Dizlerinizi mi?

— Tabiî!

— Anladım!... Sadece dizlerinizi yukarı çekmeğe çalışıyordunuz.

— Evet.

— Öyle ise ellerinizi cesedinkine benzer vaziyete sokmağa gayret etmiyordunuz.

— Hayır... Ben...

— O zaman düşüncenizi iki şey yerine üç şey üzerinde temerküz ettirmeniz icab edecekti.

— Evet, öyle oluyor.

— Dizlerinizi cesedinki kadar yukarı kaldıramadınız, değil mi?

— Hayır o kadar kaldıramadım.

— Ellerinizin duruşu da cesedinkilerin duruşuna benzemiyordu?

— Hayır, benzemiyordu.

— Cesedin yatış vaziyeti de sizinkine uymuyor-

du, değil mi?

— Kabul ediyorum, fakat size söyledim...

— Aynı vaziyette yatamadınız çünkü bütün bunları birden düşünemediniz. Öyle mi?

— Pek öyle değil, hayır...

— Ben sizin sözlerinizi tekrar ettim! Sıra ile üç şey düşünmeniz icabediyordu: dizlerin vaziyeti, ellerin vaziyeti ve cesedin yatış vaziyeti. Fakat gösterinizde bunların hiç birini hakikata uygun olarak yapmadınız... Hepsi bu kadar teşekkür ederim.

Hiddetinden kıpkırmızı kesilen Larkin cevap vermek istedi, söyliyecek söz bulamadı ve şahit mevkiini terk etti.

— James Prague, diye çağırdı Selby.

Otto Larkin'in isticvabında hazır bulunan James Prague, Alphonse Baker Carr'ın bulunduğu tarafa endişe ile bakarak yemin etti. Fakat müdafi avukatta fena bir niyet sezilmiyordu. Yeni şahidi tetkik ediyordu.

— İsminiz James Prague, yirmi sekiz yaşındasınız, Madison City'de ikâmet ediyorsunuz, öyle mi? diye sordu Selby.

— Evet efendim.

— Ne ile meşgulsunuz Mr. Prague?

— Madison City polis teşkilâtına mensubum.

— Vazifeniz?

— Radio - otomobil şöförü. Gece servisi.

— Ayın altısını yedisine bağlayan geceyi hatırlıyorsunuz. Saat iki raddelerinde Portakal Tepe'ye gitmek için emir aldınız mı?

— Aldım efendim.

— Sebep ne idi?

— Komiserlikten radio ile emir aldık. Portakal Tepe'de, bulvarda 2332 numaranın civarında birinin dolaştığını, gidip bakmamızı söylediler.

— Ne yaptınız?
— Vakit geçirmeden işaret edilen yere gittik.
— Emri saat kaçta aldınız?
— İkiyi yedi geçe.
— Gideceğiniz yere ne zaman vardığınızı biliyor musunuz?
— Biliyorum, efendim. İkiyi on iki geçe.
— Gayri tabiî bir şey duydunuz mu?
— Bir patlama duyduk ve bir silâh alevine benzer bir ışık gördük.
— Saat kaçtı?
— Tam oraya vardığımız zaman, ikiyi on iki geçiyordu.
— Alevin ışığı ne tarafta göründü.
— Hendeğin şimâl tarafından, bulvardaki 2332 ve 2419 no.lu evlerin arasından ve 2419 no.lu evin yanıbaşından.
— Sizde soracaklarınızı sorun, dedi Selby.
— Soracak sualim yok, diye cevap verdi Carr.
— Frank Carter, diye çağırdı Selby.
Carter şahit mevkiine geldi, yemin etti, adını, adresini, yirmi altı yaşında olduğunu ve Madison City polisine ait bir radio - otomobil gündüz servisi ekibinden olduğunu anlattı.
— Ayın yedisinde Portakal Tepe'ye vazife ile gittiniz mi? diye sordu Selby.
— Gittim.
— Saat kaçta?
— On biri kırk bir geçe, isterseniz şöyle söyliyeyim, on ikiye ondokuz kala.
— Portakal Tepe'ye neden gittiniz?
— Radio ile verilen bir haber dolayısile. Çocuklar oynarken bir ceset bulmuşlar.
— Hemen gitiniz mi?

— Evet.

— Cesedi buldunuz mu?

— Evet.

— Nerede idi?

— Hendeğin şimâl tarafında, hâlen burada bulunan Mr. Carr'ın evinden onbeş metre kadar mesafede.

— Portakal Tepe bulvarında 2419 no.lu ev mi?

— Evet, tamam.

— Cesedin vaziyeti nasıldı?

— Bir çukurun dibinde idi. İkiye bükülmüştü, dizleri hemen hemen göğsünün üzerinde idi. Elleri yumruk halinde sıkılmış ve vücudunun iki yanında idi. Sol yanı üstüne yatmıştı, sağ yanı yukarı tarafta idi. Merminin girdiği delik görünüyordu.

— Başka ne buldunuz?

— O esnada bir şey bulmadık, fakat daha sonra bir tabanca bulduk.

— İşte şurada 38 çapında bir Colt. Bahis mevzuu tabanca bu mudur?

— Evet, ta kendisi.

— Bu tabanca nerede idi?

— Hendeğin yamacında bir fundalığın içinde.

— Cesetten ne kadar mesafede idi?

— Dört beş metre mesafede ve cesedin bulunduğu yerin tam üst tarafında idi.

— Suallerinizi sorabilirsiniz, dedi Selby, müdafi avukata.

— Lütfen, dedi Alphonse Baker Carr nazik bir tonla, cesedin vaziyetini bize aynen burada gösterebilir misiniz?

Zayıf ve çevik delikanlı hemen sol yanı üstüne yere uzandı, yumruklarını sıktı göğsüne dayadı, dizlerini de göğsüne doğru büktü.

— Teşekkür ederim, dedi Carr, lütfen yerinize

geçiniz.

Şahit yerine geçti. Carr sözüne devamla:

— Ceset aynen bu vaziyette mi idi?

— Evet! diye cevap verdi polis memuru sert bir tonla. Avukatı hizaya getirmeye hazırlanıyordu.

Carr nezaketle eğildi:

— Sol tarafınıza yattığınızı, yumruklarınızı sıkıp göğsünüze dayadığınızı, dizlerinizi de göğsünüze doğru kaldırdığınızı gördüm.

— Ceset bu vaziyette idi, dedi polis memuru, siz de bunu göstermemi istediniz.

— Tamam, dedi avukat. Bütün bu vaziyetleri hatırlamak için güçlük çekmediniz, değil mi?

— Hayır.

— Çok memnun oldum. Zaten polis müdürüne sorduğum suallerde bir gayri tabiilik olmadığını biliyordum.

— Yüksek mahkemenin müsaadesi ile bu türlü fikir beyanlarına itiraz ediyoruz, dedi Selby. Müdafaa avukatı, şahidi isticvap edip elde ettiği neticeleri mahkemeye beyanla iktifa etmesi lâzım geldiğini bilir.

— Doğrudur, dedi reis Faraday.

— Mahkemeden özür dilerim, dedi Alphonse Baker Carr nezaketle. Müdür Larkin'in takındığı tavırdan vasat zekâda bir kimseden arka arkaya üç şeyi düşünmesini istemenin gayri tabiî olduğu hissine kapıldım. Memnuniyetle görüyorum ki, bu hissimde aldanmışım.

Reis Faraday gülümsemekten kendini alamadı.

— Başka bir diyeceğim yok, teşekkür ederim, dedi Carr.

Sonra Selby'ye dönerek:

— Çok zeki bir şahit, dedi.

Carr'ın Larkin'in izzeti nefsinde açtığı yaraları deşmekte gösterdiği maharet karşısında Selby de gülüm-

sedi.

Sonra Bob Terry şahitlik etti. Maznunun parmak izlerini tetkik etti ve biraz evvel Frank Carter tarafından tanınan 38 çapındaki Colt tabancasının üzerinde bulunduklarını beyan etti.

Los Angeles'ten gelen mütahassıs da şahitler arasında olduğu için Selby, mermi hakkında Bob Terry'ye sual sormadı. Carr da genç memuru isticvaba lüzum görmedi.

Selby, bilâhare Los Angeles'li mütahassıs Victor Hawlins'i çağırdı. Kısa boylu, dudakları etli, kara bıyıklı, kalın çerçeveli gözlüklü, zeki bakışlı, iri mavi gözlü mütahassıs, adını, soyadını, ikâmetgâhını, vazifesini beyan ettikten sonra, bütün kriminoloji kollarını içine alan bir çok diploma ve ünvan saydı, son üç senesi Los Angeles'te olmak şartı ile beş senelik pratiği olduğunu anlattı.

Hawlins, teknisyenlere has kat'iyet ifâde eden b lisanla cesedin fotoğrafı, eşkâli ve parmak izleri polis dosyasında bulunan Morton Taleman'a ait olduğunu; bu adamın iki mermi yediğini, bu mermilerden birinin maznun Pete Ribber'in parmak izlerini taşıyan tabanca ile atıldığını; her iki merminin gayet yakından atıldığını ve aynı istikamette seyrettiklerini; bu mermilerden bir tanesinin ânî ölümü intaç ettiğini; bir merminin Peters fabrikası, diğerinin Winchester fabrikası tarafından imâl edildiğini, Winchester fabrikası tarafından imâl edilen merminin maznunun parmak izlerini taşıyan tabanca ile çıplak vücuda atıldığını, zira Peters fabrikasının imâl ettiği mermide mikroskopik yün parçaları yapışık olduğunu; ve nihayet mermilerin bir tanesinin gayet yakından ve maktûl elbiseli iken, diğerinin de yine yakından, fakat çıplak vücuda atıldığını izah etti.

Selby, şahidi avukatın emrine bıraktı. Carr, bitaraf, zeki ve yalnız delillere istinat ederek konuşan bir

mütehassısın karşısında bulunmanın sevinci içinde şahide sual sormağa başladı:

— Winchester fabrikasının imâl ettiği merminin Peters fabrikasının mâmulâtı mermiden evvel atılmış olduğunu söyliyebilir misiniz? diye sordu gayet nazik bir tonla.

— Hayır.

— Peters fabrikasının mermisinden sonra atılmış olabilir mi?

— Olabilir.

— Bu merminin seyrinden anî ölümü intaç edebileceği kanaatindesiniz. Öyle mi?

— Muhakkak.

— Bu husus Peters mermisi evvelâ atılmış ise varittir tabiî?

— Evet, dedi Hawlins. Eğer Winchester mermisinin evvelâ atıldığını farzedersek onun da anî ölümü intaç edeceğini söylemekte kat'iyen tereddüt etmem.

— Anlıyorum, dedi Alphonse Baker Carr. Yaptığınız tetkikat Peters mermisinin maktul elbiseli iken atıldığı kanaatini veriyor, öyle mi?

— Evet.

— Ve Winchester mermisinin ma nun çıplak iken atılmış olduğu kanaatinde misiniz?

— Evet.

— Ceset bulunduğu zaman çıplak mı idi?

— Öyle anlaşılıyor.

— Binaenaleyh Winchester mermisinin Peters mermisinden sonra atılmış olduğu neticesi hâsıl oluyor.

— Misis Artrim'in şehadeti var, dedi Hawlins, silâh atıldığı aman adam çıplaktı... yani silâhın atıldığı yerin civarında bir adam çıplak olarak dolaşıyormuş.

— Tamam, dedi Carr. Fakat ölümü intaç eden merminin Winchester mermisi olması için adam çı lak

iken vurulmuş olması lâzım. Sonra maktulu giydirmek Peters mermisini cesede sıkmak ve tekrar soymak icab ederdi. Ancak bu suretle muhtelif şahitlerin ifade ettiği gibi cesedi çıplak bulmak imkânı hasıl olabilirdi.

— Bilmem amma, dedi Hawlins ihtiyatla, bütün faktörleri göz önünde tutarsak hâdisenin bu suretle cereyan etmiş olması lâzım.

— Başka sualim yok, dedi Alphonse Baker Carr muzaffer bir tonla.

— Bir dakika, dedi Selby. Şahide bir kaç sual daha sormak istiyorum. Şehadetiniz, Peters mermisinin atıldığı zaman maktulun giyinik olduğunu hiç bir suretle tesbit etmiyor Mr. Hawlins, ancak Peters mermisinin üzerinde yün parçaları bulduğunuzu tesbit ediyor, değil mi?

— Evet, doğrudur.

— Fakat bu yün parçalarının bir ceketten mi yoksa Peters mermisinin atıldığı zaman namlu ile maktulun vücudu arasına tutulmuş küçük bir kumaş parçasından mı geldiğini tesbite yarayacak hiç bir delilin yok zannederim.

— Böyle suallerin sorulmasına muarızım reis hazretleri, dedi Alphonse Baker Carr. Savcılık kendi gösterdiği şahidin ifadesini tashihe yelteniyor zehabını uyandırıyor.

— Bu şahidin ifâdesinin daha sarih olmasına gayret ediyorum, dedi Selby. Maksadım müdafi avukatın suallerine verilen cevapların başka manâlarda anlaşılmasını önlemektir.

— İtiraz kabul edilmemiştir, dedi reis Faraday.

— Hayır, mermi atıldığı zaman namlu ile maznunun arasında bir ceket mi, yoksa bir kumaş parçası mı olduğunu tesbit etmeğe yarayacak delil yok.

— Teşekkür ederim, dedi Selby, soracağım bundan ibaretti.

Sonra şehadet mevkiine adlî tabip doktor Trueman geldi. Cesedin otopsisi ile meşgul olduğunu söyledi, her iki merminin seyrini tarif etti, her ikisinin de ânî ölüme sebep olabileceğini beyan etti.

Selby sorulacak suali olmadığını bildirdi. Carr, ayağa kalktı ve bütün şehadet ve delillerin müvekkilinin kabahatinin ancak bir cesede ateş etmekten ibaret olduğunu ve binaenaleyh beraat ettirilerek serbest bırakılmasını taleb etti. Şurası muhakkaktı ki, iki kişiden birinin - ya Peters mermisini atan, yahut Winchester mermisini atan - şehir hudutları dahilinde bir el ateş etmiş olmaktan başka kabahati yoktu. Hiç bir kanun bir cesede ateş etmeyi yasak etmiyordu. Bu hareket pek hoş bir şey değildi amma, gayrî kanunî bir hareket de değildi ve bir cinayet sayılamazdı. Müvekkili adam öldürmekten zan altında olduğuna göre Alphonse Baker Carr kanunî takibatın hemen durdurulmasını istiyordu.

Reis Faraday mütereddit bir halde Selby'ye döndü:

— Mutabık mısınız? diye sordu.

— Tamamiyle efendim, dedi Selby sadece. Yalnız Yüksek Mahkemeye şunu hatırlatmak isterim: Duruşmanın bu safhasında maznunun suçlu olduğunu ispata hacet yoktur. Ancak bir cinayetin işlenmiş olduğunu ve mâkul bir tarzda bu cinayetle maznun arasında bir irtibatın mevcut olduğunu ispat etmek kâfidir. Bu irtibat ise fazlasiyle ispat edilmiştir.

— Kat'iyen ispat edilmiş değildir! diye itiraz etti Carr. Deliller yalnız bir irtibat olabileceğini gösteriyor. Kanûnda bunun yeri yoktur. Bir insanın masumiyeti ve serbestisi hususunda yazı mı tura mı diye para atılmaz.

— Yazı mı, tura mı, diye güldü Selby. Parayı atan ben değilim. Ben müsbet vak'alardan bahsediyorum, bu vak'alar Morton Taleman'a mermiyi atan tabancayı maz-

nunun tuttuğunu, Morton Taleman'ın öldüğünü ve mevzuubahis merminin anî ölüme sebep olabileceğini ortaya koyuyor. Fakat müdafaa tarzı olarak müvekkilinizin tabancasının kudretini ölçmek için bir cesedin üzerinde tecrübe yaptığını, yahut millî bayramı evvelden kutlamak için silâh attığını ileri sürecekseniz, delillerinizi lütfen beyan ediniz.

Carr kızardı:

— İtirazlarınızı reise söyleyin, dedi.

— Siz çanak tuttunuz, diye cevap verdi Selby, gülümsemeğe devam ederek.

Carr reise baktı ve tebbessümünden münakaşanın faydasız olacağını anladı. Şans dönüyordu. Şimdilik başka bir talebi olmadığını bildirdi. Reis Faraday maznunun mevkufiyetinin devamına karar verdi ve Pete Ribber şerife teslim edildi. Sonra mahkeme başka bir güne tâlik edildi ve salon birden konuşmaların uğultusu ile doldu.

Larkin dişlerini gıcırdatarak uzun adımlarla grupların arasından geçti ve uzaklaştı. Selby, Sylvia Martin'in yanına geldi.

— Doug, diye mırıldandı genç kız Selby'nin kulağına, fevkalâde idiniz! Sizi alt edeceğini zannediyordum.

— Hayale kapılmayın dedi Selby. Sempati yaratmak için Larkin'i hırpaladı. Benden de Ribber'in aleyhinde başka delillerim olup olmadığını anlamağa çalıştı.

— Varmı Doug? diye sordu genç kız.

— Yok Sylvia. Benim için bir iş yapar mısınız?

— Ne isterseniz yaparım.

— Misis Artrim şurada avukatı Sam Roper ile konuşuyor. Onların yanına gideceğim ve sizin gidip misis Artrim'in arabasının kaç kilometrede olduğunu tespit edebilmenize vakit bırakmak için oyalayacağım.

— Muvaffak olamıyacaksınız Doug. Sizi istiskal

edip gidecekler. Sam Roper çok kızgın.

— Muvaffak olacağım, dedi Selby gülerek. Göreceksiniz.

— Pekâlâ Doug. Ben gidiyorum.

Selby, Roper ile misis Artrim'e yaklaştı:

— Size bir şey sormak istiyorum misis Artrim.

— Ne soracaksınız.

— Hudson Körfezi Şirketinin kullandığı çizgili battaniyelere benzer bir battaniyenin evinizde noksan olduğunu gördük. Ne olduğunu biliyor musunuz?

Misis Artrim'in benzi kül gibi oldu. Gözlerinde şiddetli bir korku belirdi. Savcıya düşman gibi bakan Sam Roper müvekkilesine döndü ve husule gelen değişikliği gördü.

— Bu suale cevap vermeyin, dedi acele ile.

— Neden? diye sordu Selby.

— Çünkü sizi alâkadar etmez, diye cevap verdi Sam Roper.

— Ben aynı fikirde değilim, diye ısrar etti Selby.

— Benim fikrim bu merkezde. Evvel emirde evini işgal etmeğe hakkınız yoktu. Hele eşyanın tadadını yapmağa hiç hakkınız yoktu. Ve nihayet müvekkilem malını istediği gibi kullanır. Ona sual sormak istiyorsanız resmen şehadetine müracaat edersiniz, yahut ağır cezaya sevkedersiniz.

— Yani bir cürüm işlendiği zehabını uyandıran kayın pederinin ortadan kaybolması hâdisesinin aydınlanması ve kaybolan insanı bulmak için sorulan suallere cevap vermemesini mi tavsiye ediyorsunuz müvekkilenize?

Roper birden düştüğü vaziyeti kavradı:

— Pekâlâ. Hâdise ile alâkalı suallere cevap vereceğiz, dedi hiddetle.

— Bu battaniye hakkında sualime cevap veremiyecek misiniz misis Artrim? diye israr etti Selby.

— Cevap vermeyin, diye tavsiyede bulundu Roper.

Misis Artrim dudaklarını ısırdı ve başını çevirdi.

Selby eğildi ve:

— Teşekkür ederim, dedi.

Carr geldi savcının elini sıktı:

— Bravo! dedi sadece.

Selby gülümsedi:

— Ben de sizi tebrik ederim, dedi.

Bu sefer de Carr gülümsedi.

— Zaten bunu sizden bekliyordum, dedi.

— Sırası gelmişken söyliyeyim, dedi Selby, cinayet işlendiği sırada nerede olduğunuzu bana söylemediniz?

— Doğrudur, diye kabul etti. Söylemedim.

Arkasını dönüp uzaklaştı.

Sylvia Martin, Selby'yi şerifin bürosuna girerken yakaladı:

— Tamam, tespit ettim, dedi nefes nefese.

— Kaçta? diye sordu Selby.

— 33014, diye fısıldadı genç kız.

Selby cebinden bir kurşun kalemi çıkardı, şerifin masasının üstünden bir kâğıt aldı ve bir çıkarma ameliyesi yaptı.

— 33014, son defa 32542 idi, dedi. O zamandanberi beşyüz kilometreye yakın yol katetmiş. Tam dörtyüz yetmiş iki kilometre.

— Los Angelese gidiş geliş ve civarda bir gezinti, diye fikir yürüttü Sylvia Martin.

Selby, kaşlarını çatmış rakkamlara bakıyordu.

— Sylvia, dedi. Bu kilometre saatı ile alâkadar olmanızı rica edeceğim. Arabayı bir yerde dururken gördünüz mü kilometresini not ediverirsiniz.

Sylvia vaad etti.

— Otomobil kulüplerinin raporları geldi, dedi Şerif. Yetmiş beş kilometre mesafede arabanın çamurluklarına yapışan asfaltın menşeini teşkil edecek hâli tamirde yol yok. Ufak tefek tamirat var amma, asfaltsız yapılıyor. Bundan başka mütahassısın fikrine göre bu alelâde bir yol değil.

— Demek yetmiş beş kilometre mesafede tamir edilmekte olan asfaltlı ana veya tâli yol yok. Öyle mi

— Yok, dedi Brandon.

— James Artrim.in ölümü hakkında fazla malûmat elde ettiniz mi? Karısı onu öldürmüş olamaz mı?

— Olamaz, çünkü kaza yerine kazadan bir hayli zaman sonra gelmiş.

— Kayın pederin hafızasını kaybetme meselesi hiç hoşuma gitmiyor, diye mırıldandı Selby.

— Benim de... kadın kocasını değil amma, kayın pederini öldürmüş olabilir.

— Kayın pederini öldürmesi için yegâne sebep, onun hafızasına tekrar kavuşmağa başlaması olabilir...

— Bir dakika Doug, başlangıçta bir cinayet olmasa idi, kayın pederin hafızasına tekrar kavuşup kavuşmaması ehemmiyeti haiz olmazdı mı demek istiyorsunuz?

— Evet, tamam.

Brandon başını kaşıdı:

— Hım! dedi. Hemen hemen bir izin üzerindeyiz.

— Hemen hemen! dedi Selby acı bir ifâde ile. Maalesef bize lâzım olan «hemen hemen» ler değil. Karşımızda müthiş bir rakip var.

— Benim hoşuma gitmiyen taraf, dedi Brandon, bir avukatın burada Madison City'de bu metodları kullanmasıdır. Otto Larkin'i gülünç düşürmesine aldırmıyorum amma, ahaliyi görmeli idiniz! Memnuniyetten ne yapacağını bilmiyordu!

— Biliyorum, dedi Selby. Jürinin önünde daha

kötü olacak.

— Cesedin duruşu meselesi hiç bir şey ifâde etmiyordu!

— Bütün meşhur ceza avukatları böyle çalışır, Rex. Bu suretle duruşmaya istedikleri havayı verirler ve ahalinin sempatisini kazanırlar. Jüri azası da bir hüküm vermek için gelmiş olduğunu unutur ve umumî havaya kapılır. Ve nihayet aktörü bir nevi alkışlamak olan beraat kararı verilir.

— Buna mâni olmak için her halde bir çare vardır Doug, diye itiraz etti Sylvia Martin.

— Zor iş, dedi Selby. Büyük şehirlerde mütemadiyen böyle usullerle uğraşılır.

— Öyle ise siz de buna benzer bir çareye baş vurun.

— Efkârı umumiyenin aleyhinize dönmesini istiyorsanız bu türlü hareket etmek kâfidir, dedi Selby. Onlara göre savcı böyle numaralara tenezzül etmez. Böyle davalarda zaferi elde etmek için ithamlarda şiddet göstermek, elini kolunu sallamak, karşı tarafa tahkirler yağdırmak, azamî cezayı istemek filân lâzımdır. Bunlarda numaradır amma, herkes ciddî telâkki eder.

— Yutarlar mı? diye sordu Brandon.

— Rol iyi yapılırsa yutarlar.

— Öyle ise siz de dayanın Doug! Hücuma geçin.

Selby, başını hayır diye salladı.

— Bir masumu mahkûm ettirmek tehlikesi vardır. Sonra ben böyle şeyler sevmem. Ben vuracağım darbeyi tam yerine ve kuvvetli vurmak isterim, fakat neden vurduğumu da bilmek isterim. Mahkûmiyet kararının bir mantık neticesi olmasını arzu ederim, yoksa iyi oynanmış bir komedinin neticesi değil...

— Doug, diye yalvardı Sylvia Martin, mahkeme huzurunda siz de karşı tarafınki kadar hakka sahipsiniz.

Rex Brandon başını salladı.

— Onunla münakaşa faydasızdır Sylvia, dedi.

— İyi amma, haksızlık bu! dedi genç kız infialle.

— Evet haksızlık, diye tasdik etti Selby. Ben namlu ile maktulün vücudu arasında tutulan kumaş parçası hikâyesinde arzum hilâfına fazla ileri gittim. Merminin bir ceketin üzerinden atıldığını pekâlâ biliyoruz. Kahve rengi kruaze bir ceket! Kanama sahası da nazarı itibare alınırsa... Fakat Carr henüz bu kostümün mevcudiyetinden haberdar değil.

— Öğrenirse Doug, müdafaasını kuvvetlendirir mi? diye sordu Sylvia.

— Evet, diye güldü Selby. Nasıl olsa mahkemeye ibraz etmemiz lâzım.

— Neden?

— Delillerden biri olduğu için.

— Bu vaziyette maznunun lehinde bir delil teşkil ediyor demektir.

— Biliyorum. Bu hususta Victor Hawlins ile konuşmamız lâzım. Müsait bir zamanda buraya gelmesini söylemiştim. İşte geliyor.

Selby camlı kapıyı açtı. Hawlins şerifin bürosuna girdi.

— Oturun Hawlins, dedi Selby. Tanıştırayım, Martin. «Clarion» dan, mahallî gazetelerden biri. Size bir şey göstereceğiz ve bir kaç sual soracağız.

— Buyurun, dedi mütehassıs.

Selby, şerife işaret etti:

— Kostümü, Rex.

Brandon evvelâ tereddüt etti, sonra istemiye istemiye çelik kasayı açtı ve delik ceketi çıkardı, Selby onu Hawlins'in önüne yaydı.

Mütehassıs cebinden bir pertavsız çıkardı, kumaşın her iki tarafını uzun uzun tetkik etti:

— Peters fabrikasının mermisine yapışık yün kırıntılarının bu kumaştan geldiği kanaatindeyim. Bu kostüm maktule mi ait?

— Onun olduğuna eminiz, dedi Selby.

— Öyle ise kurşunu yediği zaman sı tında bu elbise vardı.

Hawlins bir sigara yaktı ve pencereden gö ünen palmiyelerin titreşen tepelerine daldı.

— Evet sonra? dedi Selby.

— Sizin yerinizde olsam Mr. Selby, muhakkak mecbur olmadıkça bu kostümden hiç bahsetmem.

— Ne demek istiyorsunuz? diye sordu Brandon.

— Daha açık konuşayım, diye cevap verdi Hawlins. Karşı taraf bunun mevcudiyetinden haberdar mıdır?

— Hayır, değildir, dedi Selby.

— Öyle ise siz de unutun.

— Neden?

— Kanamanın şekli ve ehemmiyeti nazarı itibare alınırsa, yara hakkında bildiklerimi de ilâve edersek... ölümü intaç eden merminin Peters mermisi olduğu kanaatına varıyorum.

— Misis Artrim'in, silâh patlamadan birkaç dakika evvel adamı çıplak dolaşırken gördüğü hakkındaki şehadetine rağmen mi bu kanaate varıyorsunuz?

Hawlins kelimeleri tartarak konuştu:

— Eğer bu kostüm ölüye ait ise endirek bir delil teşkil eder. Avukatlar ekseriya endirek delilleri küçümserler, fakat çok defa en teferruatlı şehadetten de kıymetlidirler. Benim fikrime göre bu kostüm sırtında olan adam bir kurşun yemiş ve bu kurşun onu öldürmüş. Kostüm Morton Taleman'a ait ise onu öldüren Peters mermisidir.

— Binaenaleyh Vinchester mermisi bir cesede atılmış oluyor, diye sükûnetle tamamladı Selby.

— Evet.

Bir sukût hasıl oldu.

— Sizin yerinizde olsam Mr. Selby, diye sözüne devam etti Hawlins, masumiyetini ispatı maznunun kendisine bırakırım. Zaten iddianız esaslı delillere dayanmıyor. Bana göre hava hoş, işimi bitirdim, yerime dönüyorum. Bu kostümü gördüğümü kimse bilmiyecek. Ve her halde maznun şehadetime müracaat edecek değil.

Selby inatla başını salladı:

— Hayır, dedi. Ben böyle çalışamam. İlk duruşmada Ribber'in tahtı muhakemeye alınmasına karar verilmesi lâzımdı, onun için bir kaç şey hakkında sükûtu tercih ettim. Fakat ileride adamın idamı mevzuubahis olduğu taktirde her şeyi olduğu gibi anlatacağım.

Hawlins omuzlarını silkti:

— O zaman muvaffakiyetsizliğin sebebini kendinizde arayın, dedi. İnanın bana Selby, büyük şehirlerin savcıları böyle çalışmıyor. Aksi halde en ufak bir mahkûmiyet elde edemezler. Kendi iddialarını kuvvetlendiren delilleri ileri sürerler ve masumiyetini ispata yarayacak delilleri bulmayı maznuna bırakırlar. Hayale kapılmayın. Becerikli bir müdafi avukat daima arzusuna nail olur, Alphonse Baker Carr ise şimdiye kadar gördüğüm avukatların en kurnazıdır.

— Başka davalarda Carr'ı dinlediniz mi? diye sordu Brandon.

— En az bir düzine davada, dedi Hawlins. Yamandır. Zayıf noktayı bulmadan darbeyi indirmez, fakat bulduğu zaman da yıldırım gibi çarpar.

Brandon kalktı, kanlı elbiseyi kasaya koydu ve kapısını hızla kapadı. Selby, Sylvia Martin'e döndü:

— Sylvia, dedi. Gazetenizin yarınki nüshasında, şerif ile savcının mahallî bir temizleme evinde, Peters fabrikasının mermisi ile vuruldduğu zaman Morton Tale-

man'ın üzerinde bulunan kostümü bulduklarına dair bir haberin neşrini istiyorum.

Sylvia uzun uzun Selby'nin gözlerine baktı. Sonra başını hafifçe eğdi ve:

— Peki, Doug, dedi.

Rex Brandon içini çekti.

— Bitaraflığınıza hayranım Mr. Selby, dedi Hawlins.

Fakat söyleyiş tarzına bakılırsa, beceriklilig̃ine pek hayran kalmadığını anlamak güç değildi.

KÖRDÜĞÜM

Cuma günü öğle zamanı Alphonse Baker Carr telefonla Los Angelesten Doug Selby'yi aradı.

— Ribber davasının bir an evvel neticelenmesini istiyorum, dedi. Mahkemenin müstaceliyetle yapılmasını taleb etmek hakkımızdır, müvekkilimin de beraat etmesine muhakkak nazarile bakılabilir... Mamafih davadan vazgeçerseniz...

— Hayır, kat'iyen, dedi Selby.

— Öyle ise duruşma günü için mutabık kalalım. Bu suretle iki tarafın da işine gelen bir gün alırız.

— Hangi günü isterseniz Carr.

— Önümüzdeki salı diyelim.

— Biraz kendimi toparlamağa zaman bırakmıyorsunuz.

Carr bir kahkaha koyuverdi:

— Kendinizi toparlamak ha! Hazırlık duruşmasında serdettiğiniz delillerden başka deliliniz olmadığını siz de benim kadar biliyorsunuz.

— Size bir şeyler takdim etmeğe çalışacağız.

Carr'ın gülmesinde dostça bir eda vardı:

— Sizi çok takdir ediyorum Selby, dedi. Gayet dürüst hareket ettiniz, sizin yerinizde ben olsa idim katiyen böyle hareket etmezdim. Ribber'i beraat ettirecek durumdayım, onun daha fazla hapishanede çürümesine müsaade etmek gülünç olur.

— Sonra, dedi Selby, ilk iddiasından vaz geçer ve cinayeti işlediğini itiraf eder. Biz de elimiz kolumuz bağlı yüzüne baka kalırız.

— Yapmayın Selby, diye mırıldandı Carr, sesinde darılmış gibi bir ton vardı. Şimdiye kadar bir müvekkilimin her hangi bir itirafta bulunduğunu duydunuz mu?

— Pekâlâ. Duruşmayı önümüzdeki salıya alması için reis White'e söylerim.

— Mahkeme iki günden fazla sürmez, değil mi dedi Carr tatlı bir sesle.

— İş jüride.

— Hangi jüri olursa işimizi görür. Lâzım olan, görmek için göz sahibi, işitmek için kulak sahibi ve bitaraf oniki kişidir.

— Salı'ya görüşürüz, dedi Selby.

Telefonu kapadı ve muhtelif tarihlerde misis Artrim'in otomobilinin kaç kilometrede olduğunu gösteren rakkamlarla dolu kâğıdı tetkike başladı. Birden telefon ahizesini eline aldı ve Alphonse Baker Carr'ın Madison City'deki evinin numarasını çevirdi. Cevap veren misis Fermal oldu.

— Ben Doug Selby, savcı. Sizden bir ricam daha var.

— Ne yapmamı istiyorsunuz?

— Alphonse Baker Carr'ın otomobilinin kaç kilometrede olduğunu tespit etmenizi istiyorum. Her eve gelişinde, tarihi, saati ve kilometreyi not edersiniz. Bunu yapabilirmisiniz?

— Kolaylıkla, hepsi bu kadar mı?

— Evet, dedi Selby. Allahaısmarladık misis Fermal.

Telefonu kapadı ve önüne «Glaive» gazetesinin bir nüshasını açtı. Şerifi ve savcıyı vazifelerini yapmağa davet eden ve Frank W. Artrim'i bulmalarını ihtar eden, acı tenkitlerle dolu bir yazı vardı. Selby makaleyi ikinci defa okurken Sylvia Martin büroya girdi.

— Bu lâhana yaprağının yazdıkları kepazelik... diye söze başladı genç kız.

— Mesleğin icapları, dedi Selby.

— Misis Artrim'in avukatı Sam Roper, «Glaive» in baş yazarı Frank Grierson ile iş birliği yapıyor. Sizi mütemadiyen tenkit ettiklerine göre Roper'in müvekkilesini işin içinden sıyıracağına emin olduğuna delâlet eder.

— Morton Taleman katledildiği zaman, dedi Selby, Pete Ribber'in tevkifini kıymetli polis müdürümüz Otto Larkin'in zamanında müdahalesine ve gösterdiği fevkalâde gayret ve liyâkatına borçluyuz. Ondan sonra Larkin'in işi bitmiş oluyor ve maznunu mahkûm ettirmek bana düşüyor. Fakat Frank Artrim'in kaybolma hâdisesinde sanki Portakal Tepe şehir hudutları içinde değilmiş gibi «Glaive» Artrim'i veya cesedini bulmamız için Brandon'u ve beni ileri sürmekte devam ediyor ve Larkin'in mes'uliyetinden hiç bahsetmiyor.

— Ah! bu gazeteciler! dedi Sylvia gülümsüyerek.

Bu kilometre hesaplarından bir şey elde ettiniz mi Doug? Ben tesbit ettiklerimi size verdim.

— Misis Artrim arabasını geri aldığı zaman, diye anlatmağa başladı Selby, dört yüz yetmiş iki kilometre yaptı. Sonra bir iki gün zarfında onbeş yirmi kilometre kadar yaptı yani şehre gidiş geliş filân. Birde bakıyorsunuz yüz elli üç kilometrelik bir seyahat daha. Onbeş ve ondokuz kilometre ile bir iki gün geçiyor ve dün akşam yeniden yüz kırk sekiz kilometrelik bir yol.

— Ne demek istiyorsunuz Doug?

Selby gülümsedi ve başını salladı. Piposunu yaktı, koltuğuna yaslandı ve güzel kokulu dumanın havaya yükselişini seyre daldı.

— Şimdi sıra bende, dedi.

— Nasıl yani Doug?

— Bir nevi üçüncü dereceye baş vuracağım.

— Misis Artrim ile mi?

— Hayır. Pete Ribber ile. Ön sıra locada olmak istermisiniz?

— Mevcudiyetim size faydalı olur mu?

— Evet, muvaffak olamazsam bir rezalet kopacak. «Glaive» kanunları çiğnediğimi, kendimi müdafaadan aciz bir mevkufa işkence ettiğimi haykıracak, dünyanın gürültüsünü koparacak. Basın mensuplarından birinin hazır bulunması fena olmaz.

— Bir şeyler yazabilecek miyim Doug?

— Bir netice elde edersek, evet.

— Bu iş ne zaman olacak?

— Bir saate kadar. Biraz hazırlık yapmak lâzım.

— Neye istinad ediyorsunuz? Fikriniz nedir?

— Kanlı kostüm hikâyesini neşrettiniz, dedi Selby, düşünceli bir tavırla. Carr muhakkak okumuştur, fakat bana bahsetmedi.

— Yani?

— Normal olarak, diye izah etti Selby, maznun avukatının gelip beni bulması, elbiseyi görmek istemesi, bir mütehassısa tetkik ettirip ölümü intaç eden merminin Peters mermisi olduğunu açıklaması, velhasıl kıyameti koparıp müvekkilinin aleyhindeki takibatın durdurulmasını istemesi lâzımdı.

— Carr bütün bunları yapmadığına göre bir sebebimi var diyorsunuz?

— Olduğuna eminim.

— Belki sizi küçümsüyor Doug ve jürinin önünde alkış toplamak istiyor.

— Öyle de olsa vaziyetini evvelden tahkim etmek için elbiseyi bir mütahassısa tetkik ettirmesi lâzımdı.

— Binaenaleyh Doug... ama nasıl olur Doug... diye heyecanla kekeledi genç kız.

— Evet, dedi Selby. Bu kostümün yanlışlıkla Alphonse Baker Carr'ın temizletmek istediği elbiselere karıştırılmış olması ihtimal dahilindedir.

— Ve o bunun farkında mı?

— Farkında olması icab ediyor. Mantıken başka türlü izah edemiyorum.

— Aman Allahım, Doug! dedi Sylvia bir nefeste. O da bir maznun mevkiine düşse... fevkalâde bir şey olacak!

— Hâdise ile alâkası muhakkak, aksi olamaz, dedi Selby kendinden emin bir tavırla. O yalnız Pete Ribber'in avukatı sıfatile hareket etmiyor. Bu işin içinde gizli bir şeyler seziyorum ve aydınlatmak istiyorum.

— Ribber suçlu mudur?

Selby kaşlarını çattı ve bir an düşündü.

— Suçlu da olmasa bir cesede ateş etmiş. Neden?

— Ben bunu demek istemedim, Doug. Cesede sıkılan ikinci kurşunun, müvekkilini beraat ettirmek için

Carr tarafından tertip edilmiş bir dalavere olduğunu düşündüm.

— Herkes böyle düşünüyor, dedi Selby. Fakat farzedelim ki, Ribber hakikaten cesede bir kurşun sıktı. Bunu neden yapmış olabilir?

— Ortalığı bulandırmak ve şüpheleri kendi üzerine celbetmek için.

— Tamam. Bu suretle de hakiki suçluyu korumak için.

— Ribber'e bunu mu söyletmek istiyorsunuz?

— Evet. Suçlu olduğunu ispattan vaz geçiyorum, hakiki kaatili koruduğunu söyletmeğe çalışacağım.

— Mevzuubahis olan Carr mı?

— Bilmiyorum. Öğrenmeğe gayret edeceğim.

— Bir saat sonra mı?

— Bir saat sonra. Hapishanede.

— Ben de orada olacağım Doug. Stenografi bloknotumu da beraber alacağım.

— Lüzumu yok. Siz Ribber'in reaksiyonlarını dikkatle takip edin kâfi. İtiraf ederse bir zabıt kâtibi çağırırım.

— Biraz sonra görüşürüz Doug.

Sylvia acele çıktı. Selby şerife telefon etti ve Bob Terry ile beraber bürosuna gelmesini söyledi. İkisi de karşısına oturunca, Selby niyetini izah etti.

— Bir netice elde edilemez. Doug, dedi Brandon, Ribber sabıkalı kopuklardan biridir. Ne söylerseniz sükût etmekte devam edecek kadar kurnazdır.

— Biliyorum, dedi Selby, fakat dilini çözmeğe çalışacağım, bir plânım var.

— Korkarım muvaffak olmıyacak.

— Bir tabanca lâzım, diye sözüne devam etti Selby, 38 çapında bir Smith Wesson, Petrs fabrikası ma-

mulâtı mermilerle dolu olacak. Bir mermiyi havaya atacaksınız.

— Hepsi bu kadar mı? diye sordu Brandon.

— Evet.

Sonra Bob Terry'e dönerek:

— Parmak izleri taklit edilebilir mi?

— Evet, dedi Bob Terry. Fakat ben belki beceremem.

— Becerebilecek birini tanıyor musunuz?

— Hayır. Ne yapacaksınız ?

— Pete Ribber'in parmak izlerinin Smith Wesson'un üzerinde görünmesini istiyorum.

— Aman Doug, bunu yapmayın, diye yalvardı Brandon.

— Neden?

— Er geç meydana çıkar. Bir kaatili itirafa mecbur etmek için sahte parmak izleri yaptırdığınız öğrenilirse onu mahkûm etmek için de aynı şeyi yaptığınıza hükmederler. «Glaive» artık sizi sahtekâr savcı, yahut buna benzer bir lâkapla tavsif eder ve bu iş size pahalıya mal olur.

— Haklısınız Rex, fakat tam izin üzerinde olduğumu hissediyorum. Harekete geçmem lâzım.

— Dinamitle oynuyorsunuz Doug, diye ikazda bulundu Brandon.

Selby düşünmeğe başladı. Sonra birden:

— Bana baksanıza, diye bağırdı. İşten anlamıyan biri için bütün parmak izleri biri birine benzer, değil mi? Farzedelim ki, tabancanın üzerinde benim parmak izlerim var. Siz Terry, bunları tespit edip Ribber'inkilerle mukayese ediyor gibi yaparsınız. Başınızı da şöyle mânidar bir şekilde sallarsanız o kendi parmak izleri olduğunu zanneder.

— Olabilir, dedi Bob Terry. Tabancayı eline alıp

pertavsızla tetkik etmezse bir şey anlıyamaz. Etse bile yine anlıyamaz.

— Pekâlâ. Bana tabancayı bulun. Parmak izlerimi üzerine bırakayım. Sonra... her zaman ne yapıyorsunuz?

— Kancalı bir kutu imâl ettim. Silâh içinde kenarlara yürümeden durabiliyor...

— Mükemmel. Bir saat sonra hapishanede buluşalım. Sylvia Martin de gelecek. Ribber'in yanına girmeden parmak izlerimi tabancanın üzerine basarım.

— Carr nerede? diye sordu Brandon.

— Los Angeles'te.

— Carr hazır bulunmazsa Ribber konuşmaz.

— Bu gün konuşması şart değil. Zihnini bulandırmak istiyorum o kadar.

Bir saat sonra Selby, Rex Brandon, Sylvia Martin ve Bob Terry hapishanenin küçük bürosunda toplanmışlardı. Selby, Bob Terry tarafından tahtadan bir kutunun içine ustalıkla tespit edilmiş tabancanın üzerine parmaklarını bastı...

— Toz ekeyim mi? diye sordu Bob Terry.

— Hayır şimdi değil, dedi Selby. Beş dakika bekliyeceksiniz sonra nefes nefese içeri gireceksiniz. Ben size tamam mı diye soracağım, sizde evet diyeceksiniz.

— Ne yapmak istediğinizi anlıyamıyorum Doug, dedi Brandon. Böyle hareket etmekle Alphonse Baker Carr'a size hücum etmek fırsatını vermiyor musunuz?

— Evet veriyorum.

— Öyle ise bunu göze almaya sebep ne!

— Çünkü yapacak başka bir şey yok. Mahkemeye şimdiki vaziyette çıkmaktansa Ribber'i tahliye ettirip takibattan vazgeçmek evlâdır.

— Doug, onu tahliye ettirirseniz, dedi Sylvia Martin üzüntü ile. Carr'dan korktuğunuzu, mahkemede onun-

la boy ölçüşmeğe cesaret edemediğinizi, şöhretinize hâlel getirmektense, bir kaatili serbest bırakmağı tercih ettiğinizi söyliyecekler. Ağzınızı açar açmaz hemen bütün bunları yüzünüze vuracaklar.

— Biliyorum. Fakat bütün kozların rakibin elinde olduğunu bile bile oyuna devam etmekten daha iyidir.

— Ne demek istiyorsunuz? diye sordu genç kız.

— Şunu: Pete Ribber bir amatör değildir. Çifte kavrulmuş bir sabıkalıdır. Bir adamı öldürdükten sonra cinayet mahallinde kendi parmak izlerini taşıyan bir tabanca bırakmasına imkân yoktur. Ribber gibi tecrübeli bir adam için bunu yapmak, maktulun göğsüne kendi kartvizitini iğnelemekten farksızdır.

— Evet... Sonra...

— Sonrası şu: Larkin'in kendisini reklâm etmek hırsı sayesinde gözü kapalı içine düştüğümüz bir tuzaktan başka bir şey değil bu vaziyet. Yüzde on şansım dahi olsa, mahkeme huzurunda gülünç mevkie düşmektense hakiki kaatili yakalamayı tercih ederim.

— Neden gülünç mevkie düşesiniz?

— Zira, mahkemede Ribber'in suçlu olduğunu ispat edecek kâfi delil yok elimizde. Jüri de beraatına karar verince yapacak bir şeyimiz kalmıyacak. O zaman Ribber burnumuza gülecek, mütahassısımızın yanıldığını iddia edecek ve Taleman'ı katletmiş olmakla övünecek. Ne yapabiliriz? Hiç. Ama hiçmi hiç!

— Böyle şey yapmaz! diye itiraz etti Sylvia.

— Belli olmaz, dedi Selby. Farzedelim ki, yaptı. Bu kadar gülünç mevkie düştükten sonra istifa etmekten başka çare kalmaz. Ribber'in itirafı ve aleyhindeki deliller karşısında da hakiki suçluya dokunamayız. İnanın bana Alphonse Baker Carr'ın da gayesi budur.

— Bir insanın bunu yapabileceğine inanamıyorum, diye mırıldandı genç kız.

— Ben inanıyorum, dedi Selby. İşte Carr'ın kudreti bunda. Becerikli, şeytanî zekâya sahip, vicdan ve dürüstlükle alâkası olmıyan, kanunları sırf gayesine varmak için kullanan bir avukattır.

— Öyle ise ne yapm k niyetindesiniz?

— Onların silâhları ile dövüşeceğim, dedi Selby. Salı günü mahkemeye mevcut delillerle çıkamam. Ribber-in mahkûmiyetini talebedemem. Ben d hi onun suçlu olduğuna kani değilim.

— Caniler bazen silâhlarını cinayet yerinde bırakırl r, dedi Terry. Bir çok defa vâki olmuştur.

— Evet, diye cevap verdi Selby, fakat o zaman silâhta parmak izi bulunmaz. Kaatil eldiven giyer, istediği adamı vurur ve tabancasını oraya atıverir. Pete Ribber'in silâhın üzerine parmak izlerini bıraktıktan sonra, polisin bulmamasına imkân olmıyacak şekilde cesedin yakınına atmasını akıl ve mantık kabul etmiyor.

— Haklısınız var, diye homurdandı Rex Brandon.

— Tabiî, dedi Selby. Haydi girelim, Bob siz beş dakika bekleyin ve fırtına gibi içeri dalın.

Ribber, gardiyaniyle beraber onları ziyaretçi mahallinde bekliyordu.

— Merhaba Ribber, dedi savcı.

Pete Ribber'in ufacık gözleri üçünü de tetkik etti.

— Yine benden ne istiyorsunuz? diye sordu.

— Sizi görmeğe geldik, dedi Selby tatlı bir sesle. Bir z gevezelik ederiz.

— Ben gevezlik etmek istemiyorum. Benim yerime konuşan bir avukatım var. Nerede olduğunu biliyorsunuz. Bir şey öğrenmek istiyorsanız, telefonu açıp ona sorarsınız.

— Basit formalitelerden ibaret, dedi Selby.

— Formalite mi? Amma da yaptınız ha! Beni bu

kadar saf mı sandınız? Niye bir avukatın cebini şişiriyorum, benim yerime konuşsun diye. Çağırın, gelir. Mecburdur.

— İyi bir avukattır, dedi Selby.

— Bakın orası doğru! dedi Ribber sırıtarak.

— Zeki, kurnaz, becerikli...

— Ha? Reklâmını yapmanız için size paramı verdi kuzum? diye alay etti Ribber.

— Vuracağı darbeyi çok evvelinden hazırlıyan bir adam intibaını veriyor.

— Evet sonra?

— Evvelâ iş yolunda gibi gidiyor, sonra birden vaziyet değişiyor ve insan bakıyor ki başkasının yerine cezayı yiyivermiş.

Ribber'in herkese şüphe ile bakan ufacık gözleri duvarlarda dolaştı.

— Söyliyecek bir şeyiniz varsa söyleyin! dedi.

— Sizde kurnaz bir adamsınız, dedi Selby.

— Öyle mi?

— Bu intibaı bırakıyorsunuz.

— Susmak lâzım geldiği zaman susmasını bilecek kadar kurnazım... O kadar.

— Carr, misis Artrim'in de veâletini alacak mı dersiniz?

— Bunu bana ne diye soruyorsunuz?

— Bilirsiniz diye sordum. Kadın zengindir de...

— Vız gelir bana!

— Geçen gün hoş bir şey işittim, diye devam etti Selby. İki kişi aralarında asılmış bir adamın hissettiği şeyler hakkında münakaşa ediyorlarmış. Nihayet bir direğe bir ip bağlamışlar, bir tanesi iskemleye çıkmış boynunu ilmiğe geçirmiş ve ipi yakalamış. Öteki adam iskemleyi çekmiş, birincisi ipi yavaş yavaş bırakmış, ip gerilince arkadaşı iskemleyi ayaklarının altına sürmüş. Birinci adam

ötekine hissettiği şeyleri anlatmış ve: «Haydi sıra sende» demiş. Öteki de iskemleye çıkmış, ilmiği boynuna geçirmiş ve ipi yakalamış ve ilk defa olduğu gibi arkadaşı iskemleyi çekmiş...

— Sonra ne olmuş? diye sordu Ribber. İstemiye istemiye alâkalanmıştı.

— Sonra... iskemleyi çeken adam üzerine oturmuş, rahat rahat gazetesini okumuş sonra iskemleyi arkadaşının ayaklarının altına sürmüş ve bırakıp gitmiş. Tabii arkadaşının artık iskemleye ihtiyacı kalmamış... Koroner intihara karar vermiş. Başka neye karar verebilirdi ki?

— Sonra? diye sordu Ribber kısık bir sesle.

Selby omuzlarını silkti.

— O kadar. Bir intihar.

— Buraya gelip bana ne diye deli hikâyeleri anlatıyorsunuz! dedi Ribber. Söyliyeceğiniz bir şey varsa Carr'ı çağırtın. Yoksa defolun buradan!

Savcı duymamazlığa geldi:

— Bu hikâyenin mânası şu Pete; Kimin için olursa olsun hiçbir zaman insan boynunu ilmiğe geçirmemeli.

— Bütün bunlar palavra, dedi Ribber hırsla.

— Sizi alâkadar eden meselede, diye tekrar söze başladı Selby, her şey mantıksız ve bu vaziyet nazarı dikkatimi celbetti. Pete gibi bir çok defa deliğe girmiş çıkmış bir delikanlının bir adamı vurup, üzerinde parmak izlerini bıraktığı tabancayı cesedin yakınına atması hiç de tabiî değil diye düşündüm. Kimse bu hatayı işlemez, dedim kendi kendime, yeterki birini korumak istesin ve şüpheleri üzerine çeksin.

» Kafamı yordum. Farzedelimki, dedim, Pete kaatili koruyor ve bana bir tuzak kuruyor... Bu hususta tahkikat yaptım, neler buldum şaşarsınız.

— Hiç bir şey bulamazsınız!

— Aldanıyorsunuz Pete. Zaten tabancanın üzerin-

deki parmak izleri ve eski dostunuz Morton Taleman'ın Winchester mermisin yemeden öldüğü hakkındaki bilgilerime uymuyor. İyice düşündüm ve birden yığınla fikir geldi. Bunları size söylemiyecektim, mahkemede sürpriz yapmak istiyordum amma, bu sabah beni şaşırtan yeni bir şey öğrendim.

» Havadisi evirdim çevirdim, sonra birden asılmak tecrübesi yapan iki adamın hikâyesini hatırladım ve bir hayli güldüm. Pete başını ilmiğe geçirmişse ve iskemleyi ayaklarının altına sürmeğe unuturlarsa çok tuhaf olmıyacak mı? dedim dostum şerife. Hayat böyledir Pete. İnsan ilmiği boynuna geçirmeği göze alırsa, ahbapların birden akıllarına bir şaka yapmak fikri gelebileceğini unutmamalıdır. Bana göre hava hoş. Benim için mühim olan karşımda bir suçlu bulunmasıdır, amma kim olursa olsun, benim için kâfi. Bir cinayet var, bir suçlu olacak, efkârı umumiye de memnun kalacak. Her mahkûm suçlu demektir.

— Neler söylüyorsunuz!... Bütün bütüne saçmalıyorsunuz... dedi Ribber. Yahut...

Kapı birden açıldı. Bob Terry nefes nefese içeri daldı. Elinde küçük bir tahta kutu vardı.

— İşte! dedi.

— Ha! dedi Selby. Buldunuz mu?

— Evet.

— Peters mermileri mi?

— Evet.

— Parmak izlerinin bozulmamasına dikkat ettiniz mi?

— Merak etmeyin, işimi bilirim!

Bob Terry kutuyu açtı, kanca ve tellerle tespit edilmiş tabancayı gösterdi:

— Mükemmel, dedi Selby. Parmak izlerini aldınız mı?

— Henüz almadım. Size getirmek için acele ettim.

— Söyledikleri yerde mi buldunuz?

— Evet.

— Pekâlâ. Şimdi hemen parmak izlerini tespit edin.

Pete'nin mevcudiyetini unutmuş görünüyorlardı. Herkes kutunun üzerine eğilmişti. Ribber bundan istifade ederek mendili ile alnını ve boynunu sildi. Başını uzattı ve Bob Terry'nin tabancanın satıhlarını deve tüyü bir fırça ile beyaz bir toza buladığını gördü. Evvelâ karışık bir takım izler belirdi sonra gayet net iki parmak izi meydana çıktı.

— İşte bunlar, dedi Selby heyecanla. Çabuk Bob!

Bob Terry cebinden bir pertavsız çıkardı ve izleri tetkik etti.

— Siz şerif, dedi savcı. Fişi getirtin.

Brandon kapıya koştu ve açtı:

— Ribber'in parmak izi fişi! diye gardiyana seslendi.

Ribber irkildi:

— Ne?... Ne oluyorsunuz yahu? Bu tabancada benim parmak izlerimin ne işi var?

Şerif, Ribber'in fişini getirdi. Terry parmak izlerini mukayese etti ve hafifçe başını salladı.

— Burada bir şey söylemeyin Bob, dedi Selby acele ile. **Öbür tarafa da bakın.**

Terry tabancayı kutudan çıkardı, çevirdi, deve tüyü fırçası ile toza buladı. Karışık izler arasında gayet net iki parmak izi daha belirdi. Terry bunları da fiştekilerle mukayese etti ve yine hafifçe başını salladı.

Selby onun omuzuna vurdu ve sert bir tonla:

— Dikkat Bob! Burada bir kelime dâhi söylemek yok, dedi.

Terry doğruldu, fişi şerife iade etti, kutuyu kapadı ve Selby'ye hitaben:

— Bunu ne yapayım Mr. Selby?

— Şerifin kasasına koyun. Parmak izlerinin fotoğrafını alın. Tabancanın da fotoğrafını alın ve Hawlins'e mutad tecrübeleri yapmasını söyleyin. Kendisine bilhassa tenbih edin şerifle benden başkasına hiçbir şey söylemesin. Anlaşıldımı?

Terry başını eğdi, kutuyu aldı ve çıktı.

Selby cebinden piposunu çıkardı ve dalgın dalgın Ribber'e bakarak doldurdu.

— Amma da tuhaf iş! dedi nihayet. İlk bakışta bir şey ifâde etmez gibi görünüyor. Ne ise muhakkak olan bir şey var Pete: Jüriyi tatmin eder... Haydi gidelim! Allahaısmarladık Pete!

— Bütün bunlar numara, diye homurdandı maznun. Siz kendinizi kurnaz zannediyorsunuz...

Bu cevap Selby'yi pek neşelendirdi:

— Kurnaz ha! diye tekrar etti kahkaha ile gülerek. Kurnaz ha!

Şerif de bir kahkaha attı ve omuzunun üzerinden mahpusa alaylı bir bakışla baktı.

Selby gülmekten katılarak kapının kenarına dayandı ve parmağı ile Ribber'i göstererek:

— Kurnaz ha! diye tekrar etti.

Kapı kapandı ve kahkahalar işitilmez oldu. Pete Ribber terli alnını mendili ile sildi.

Bitişik odada Selby'nin birden yapmacık neşesi kayboldu.

— İşler yolunda Rex, dedi. Yumurta kuluçka makinesine girdi. Bekliyelim.

— Bakalım ne biçim civciv çıkacak, dedi şerif.

Selby başını salladı.

— Ben de bilmiyorum. Amma merak etmeyin kabuğunu kırmasını bilecek.

— Muhakkak, diye söze karıştı Sylvia. İskemleyi

arkadaşının ayaklarının altına koymayan adamın hikâyesini anlatırken ne hâl aldığını görmediniz mi?

— Hayır. dedi Selby. Dikkatle ona bakarsam belki bir şeyden şüphelenir diye çekindim.

— Endişeli. Tevkifindenberi bu kadar endişelenmemişti.

— Tabii. Şimdiye kadar aleyhinde delil yok gibi idi. Üzerinde parmak izleri bulunan tabanca hikâyesi Carr'ın bir tertibi idi.

— Sizce maksadı nedir?

— Bilmiyorum, fakat bildiğim birşey varsa, o da iz üzerinde bulunduğumuzdur.

— Kendisini toplamadan onu sıkıştırmak daha iyi olmaz mı dersiniz? diye sordu Brandon.

— Hayır, dedi Selby. Dikkat edin fakat rahat bırakın. Eğer bu akşam avukatını isterse A.B.C. de gelirse boş atıp dolu tuttuğumuzu anlarız. Avukatına iskemle hikâyesini anlatacak, Carr ona aptal mevkiine düşmekte mâna olmadığını, bu usullerin üçüncü derece usullerden olduğunu söyliyecek ve teminat verecek.

— İyi ya! dedi Brandon. Demiri tavında iken dövsek daha iyi olmazmı?

— Gevezelik etmiyeck kadar kurnazdır, dedi Selby. Hakkından gelebilmek için yegâne çare onu söyletmek istediğimizi kat'iyen hissettirmemektir. Polis bir adamı mahkûm ettirecek delillere sahip ise onun itirafını beklemez. Eğer adamı söyletmeğe uğraşıyorsa elinde kâfi delil yok demektir, ve Ribber bunu bizim kadar bilir.

— Carr'ın ziyaretinden sonra Ribber'den hiç bir lâf alamayız, dedi Brandon.

— Belli olmaz, dedi Selby. Carr, onu konuşturmak için manevra çevirdiğimizi ispat edecek, fakat Carr'ın kurnaz ve kalleş olduğunu Ribber bilir. Avukatı gittikten sonra düşünmek için bütün gecesi var.

Şerif bir kahkaha koyuverdi.

— Yahut da deliksiz bir uyku çekmek için! dedi. Bu herif hapishaneye bir gardiyandan ziyade alışık. Erkenden uyuyor ve sabaha kadar horluyormuş.

— Kafa ölçüsünü ve eldiven numarasını elde etmeğe çalışın Rex. Bu gece saat on sıralarında hapishaneye bir adamınızı gönderin, Ribber'i uyandırsın ve kanlı siyah bir şapkayı başına giydirip tecrübe etsin. Yalnız şapka tam kafasına göre olmalı. Şapkayı saklayın ve Pete'yi bırakın tekrar yatsın. Sonra gece yarısı ile, bir arasında tekrar uyandırın ve bu sefer eski bir sağ eldiven giydirin. Eldivenin eline uyması icabettiğini söylemeğe lüzum görmüyorum. Ondan sonra pek uyuyamıyacağına bahse girerim.

— İyi amma bunların neye delâlet ettiğini anlıyamıyacak Doug! diye itiraz etti Brandon. Farzedelim ki o adamı hakikaten öldürdü. Nerede ve nasıl öldürdüğünü kendisi bilir. Bu şapka ile eldivenin cinayetle alâkası olmadığını da bilecek.

— Tamam, dedi Selby. Alphonse Baker Carr tarafından yolumuza serpilmiş sahte deliller olduğuna kanaat getirecek.

Brandon memnuniyetle gülümsedi:

— Evet... Muvaffak olacağınıza inanmağa başladım.

Sylvia Martin henüz kanaat getirmemişti.

— İşin fenası, dedi, Alphonse Baker Carr maksadınızı hemen anlıyacak ve müvekkilini ikaz edecek.

Selby'nin gözleri parladı. Sylvia'yı omuzlarından yakladı alnından öptü.

— Tam üzerine bastınız, dedi.

— Birdenbire ne oldunuz böyle? diye sordu Sylvia hayretle.

— Ona herşeyi anlatacağım! diye izah etti Selby.

— Nasıl her şeyi?

— Yapmak istediğimiz her şeyi!

— Delirdiniz mi?

— Deli gömleğini hak etti! diye ilâve etti Brandon.

— İzahedin Doug! diye yalvardı genç kız.

— Carr'a yapmak niyetinde olduğumuz şeyleri anlatırsam o da müvekkiline söyliyecek.

— Tabiî...

— Hakikat olduğu için Carr kelimesi kelimesine Ribber'e tekrar edecek ve nereden öğrendiğini söyliyecek. Başka bir deyimle kendisiyle olan muhaveremizi anlatacak.

— Peki sonra? diye sordu Sylvia sabırsızlıkla.

— Şunu da unutmıyalım ki, karşımızda Ribber gib sık sık dostlarına ihanet etmiş ve daima mukabilini bekleyen bir adam var. Eğer Carr'a söyliyeceklerim kâfi derecede gayri mantıkî olur ve o da müvekkiline aynen tekrar ederse bu sefer Ribber, Carr'ın ona masal okuduğuna kanaat getirecek... neticeyi siz düşünün.

— Pek dolambaçlı amma muvaffak olacağınızı hissediyorum, dedi Sylvia yavaşça. Fakat bu üçüncü dereceyi de aşıyor. En aşağı dördüncü derece...

KÖRDÜĞÜM

Selby, bürosunda aşağı yukarı dolaşıyordu. Adliye Sarayındaki bütün memurlar çoktan gitmişti. Koca bina sessizliğe bürünmüştü. Harita yine yazı masasının üzerine yayılmıştı. Şimdi Madison Citty'nin etrafında bir çok daire va dı.

Koridorda ayak sesleri duyuldu. Selby acele ile haritayı katladı ve bir çekmeceye soktu. Kapı vu uldu. Gitti açtı.

Alphonse Baker Carr odaya girdi. Yüzünde dostane bir tebessüm vardı.

— Geç vakitlere kadar çalışıyorsunuz, dedi.

— Evet, dedi Selby. Buyurun.

— Teşekkür ederim... Şansım varmış kapıcıya rast geldim. İçeri girmeme müsaade etti... sizin de burada olduğunuzu söyledi. Bu kadar yorulmanıza sebep inşallah ben değilimdir.

Selby gülmeğe başladı.

— Mesleğin icapla ı, dedi. İş olunca sıkı çalışmak lâzım. Zaman oluyor günlerce hatta haftalarca hiç bir iş olmuyor...

Car oturdu.

— Müvekkilime ne yapmak istediniz kuzum? diye sordu.

— Ribber'e mi?

— Evet.

Selby gülümsedi.

— Ona bir nev'i üçüncü derece tatbik ediyorum, diye cevap verdi.

— Böyle usuller kullandığınızı bilmiyordum.

— Her türlü usulü kullanırım, yeter ki hakikat meydana çıksın, dedi Selby.

— Ribber'in anlattığına bakılırsa bu usul pek orijinal.

— Olabilir, dedi Selby. Bu kadar karışık bir mesele karşısında insan her çareye başvuruyor.

— Son başvurduğunuz çare hiç hoşuma gitmedi.

— Sahi mi? diye hayret etti Selby.

— Beni dinleyin Selby. Siz iyi bir adamsınız, size dişlerimi göstermek istemem, fakat Ribber'e onu aldatacağımı söylemekle fazla ileri gittiniz.

Selby kaşlarını kaldırdı.

— Bunu da nereden çıkardınız?

— Ribber anlattı. Hikâye şeklinde söylemişsiniz, fakat bunun mânasını anlamak zor değil.

— Bu sizin kuruntunuz. Konuşmamızda isminiz dahi geçmedi.

— Ne demek istediğinizi pekâlâ biliyordunuz!

— Bu kadar kat'î konuşmayın.

— Nasıl yani?

— Beni dinleyin Carr, dedi Selby birden saf bir tavırla. Siz Ribber'in vekilisiniz. Onun masumiyetine kanisiniz, benim de kanaatim sizinkinden pek farklı değil...

— Öyle mi? dedi Carr ihtiyatla.

— O suçlu değilse, suçlu kim? Ribber gibi kurnaz bir tilkinin parmak izlerini taşıyan tabancayı cinayet mahallinde bırakacağına inanamam.

— Ben de inanamam, dedi Carr tatlı bir sesle.

— Kabûl edilecek yegâne şey, Ribber'in bir cese-

de ateş etmiş olmasıdır.

— Nihayet ileri sürdüğüm mucip sebeplerin mâkul olduğunu siz de teslim ediyorsunuz! dedi Carr.

— Ettim bile.

— Öyle ise... takibattan vaz geçiyorsunuz...

— Henüz belli değil, dedi Selby hemen. Meselenin en can alacak noktasını ihmal ediyorsunuz.

— Nasıl?

— Ribber neden bir cesede ateş etsin? Cevap basit: başka birini korumak için. Kimi? Hakiki kaatili. Ribber'in kimi koruduğunu bulursak kaatili de bulduk demektir.

— Anlıyorum, dedi Carr.

— İşte bunun için bu tecrübeyi yapmak istedim. Onu, yeni deliller bulduğumuza inandırırsak koruduğu şahsın suçu onun üzerine yüklemek niyetinde olduğu zehabına kapılır.

— Demek hakiatte yeni delil bulmadınız? diye sordu Carr.

Selby sâfiyane güldü.

— Yok canım. Ribber'i kandırırız diye düşündük, fakat sizi bir an bile kandırabileceğimiz aklımdan geçmedi. Onun için teşebbüs dahi etmedim.

— Öyle ise tabanca bir şey ifâde etmiyor.

— Kat'iyen, dedi Selby gülerek. Yalnız markası ve çapı uyuyor...

— Parmak izleri?

— Uydurma, diye te'min etti Selby.

— Ribber'in parmak izleri değil mi?

— O bahsi... diye mırıldandı Selby ne diyeceğini bilmiyormuş gibi sustu. Carr da bekledi.

— O bahsi kapatalım, diye tekrar söze başladı Selby. Her halde tabancanın üzerine parmak izlerini bırakan Ribber değil.

Carr bir sigara yaktı. Sakin görünüşüne rağmen beyninin hızla çalıştığı aşikârdı.

— Bir netice elde etmek üzereyiz, dedi Selby, mahrem bir şey söylüyormuş gibi bir tavır takınarak. Carr, eğer müvekkiliniz masumsa bizi tamamiyle ikna etmeniz menfaatınız icabıdır.

— Tabiî...

— Ribber'in koruduğu şahsı, yani hakiki suçluyu bulmamıza yardım etmeniz de menfaatınız icabıdır.

— Anlıyorum.

— Bizimle işbirliği yaparsanız, bu muammayı aydınlatmağa muvaffak olur ve müvekkiliniz hakkındaki takibatı durdururuz.

— Ben ne gibi bir yardımda bulunabilirim?

— Bu gece Ribber'e başka deliller göstereceğiz. Fikrim şu: hâdisenin nasıl olduğunu bilmiyoruz. Ribber biliyor. Yeni deliller gösterip her şeyi bildiğimize onu ikna edebilirsek ergeç itirafta bulunur.

Carr hiç bir mütalâada bulunmadı.

— Müvekkilinizle görüşürseniz, diye devam etti Selby, masum olduğuna, fakat birini korumağa çalıştığına inandığımızı ve bizlerin her şeyden haberdar olduğumuzu zannettiğinizi söylerseniz, belki o zaman bildiklerini anlatır.

— Güzel amma, bunda benim ne menfaatim var?

— Anlıyamadınız mı? diye sordu Selby hayretle. Müvekkiliniz hemen tahliye edilir.

— Masumiyetine kanaatiniz varsa neden hemen takibatı durdurmuyorsunuz?

— Efkârı umumiye meselesi, üstadım. Bu akşam «Glaive» in başmakalesini okudunuz mu?

Carr, hayır diye başını salladı. Selby gazeteyi açtı.

— Bakın, dedi. Güzel bir propaganda örneği. Baş-

yazar, meslekî sahadaki mütemadî zaferlerime rağmen «Glaive» in siyasî sahada benimle daima mücadele ettiğini kabul ediyor. «Glaive» aldanmış olabilir diyor, bu zaferler sırf inatçı bir şansın eseri olmıyabilirmiş. Pete Ribber meselesinde seçmenler en maruf avukatlardan birinin karşısında kabiliyetimi ölçmek fırsatını bulacaklarmış. Eğer mahkûm etirebilirsem, diğer zaferlerimin sırf şans eseri olmadığı anlaşılacakmış. Yok eğer, toplanan delillere, silâhın üzerindeki parmak izlerine ve saireye rağmen Ribber'i mahkûm ettiremezsem, olgun olmadığımdan tecrübe sahibi bulunmadığımdan, velhasıl Madison City gibi bir şehrin savcısından beklenen kabiliyet ve evsafı haiz olmadığımdan dolayı, muvaffakiyetsizliğe uğradığım anlaşılacakmış.

— Zafer veya ölüm! desenize diye lâtife etti Alphonse Baker Carr.

— Hemen hemen öyle. Evvelce de söylediğim gibi, Ribber'in tabancanın üzerinde parmak izlerini bırakıp sonra o tabancayı cinayet yerinde terk edecek kadar aptal olduğuna inanamam. Onun tarafından Taleman'a atılmış olan merminin öldüren mermi olduğunu zannetmiyorum. Bütün bunlar aramızda. Size izah ediyorum, çünkü bizimle işbirliği yapmanızdan çok memnun olacağım.

Carr sesini çıkarmadan sigarasını içiyordu.

— Eğer, diye devam etti Selby, Ribber'e bir iz üzerinde olduğumuzu, bu hususta sizden çok malûmata sahip bulunduğumuzu, birini koruduğuna kaani olduğumuzu ve elimizde bizi o koruduğu şahsa götürecek deliller mevcut olduğunu anlatabilirseniz, bu muammanın çözülmesi için büyük bir adım atmış oluruz. Ve başkasının yerine cezalanacağını da kafasına sokabilirseniz hâdise hakkında ne biliyorsa hepsini bülbül gibi anlatır.

— Koruduğu şahsın onu atlatacağını mı zannediyorsunuz? diye sordu Carr.

— Bilmiyorum, dedi Selby, fakat Ribber'in böyle bilmesini istiyorum. Zaten düşünecek olursak o şahsın Ribber'in akibeti ile meşgul olmasına hiç bir sebep yok. Ribber katilden tevkif edildi. Aleyhinde deliller var. Eğer o şahıs, elimize bir kaç delil daha geçecek şekilde hareket ederse Ribber mahkûm olur ve idam ederler. Mesele kapanır ve hakiki kaatil rahatına bakar.

— İyi amma Ribber idam edileceğini görünce her şeyi olduğu gibi itiraf eder, diye itiraz etti Carr.

— Mutabıkız, dedi Selby, fakat ona kim inanır? Sabıkalı, tehlikeli bir serseridir. Taleman'ı öldürmedi ise de ona ateş etmiş bulunuyor. Ribber'i mahkûm ettirmek uzun boylu bir iş değil. Mahkûmiyetinden sonra da bütün söyledikleri son kertede kendisini kurtarmak için uydurduğu yalan ve masaldan ibaret olarak telâkki edilir. Evvelce de ettiği yemine sadakat göstermediğini unutmıyalım. Böyle bir adamın ithamlarını kimse ciddiye almaz.

— Anlıyorum, diye mırıldandı Carr.

Selby ayağa kalktı.

— İş birliğinize güvenebilir miyim? diye sordu.

Carr, muhatabının elini sıktı:

— Düşüneceğim, dedi.

Kapıya doğru yürürken döndü genç savcıyı tepeden tırnağa süzdü, alnı hafifçe kırıştı ve:

— Bakacağım, diye ilâve etti.

Döndü ve kapıdan çıktı.

Koridorda adımlarının sesi uzaklaştı, yavaşladı, birden kesildi, birkaç saniye sonra yine duyuldu. Selby telefonu açtı ve Sylvia Martin'i aradı.

— Hayır ola Doug? dedi Sylvia endişe ile.

— Carr buradan henüz çıktı.

— Ne dedi?

— Pek bir şey demedi amma, kararsızlık içinde bocalıyor. Acaba göründüğüm kadar saf mıyım yoksa kur-

nazca bir oyun mu oynuyorum, bir türlü kestiremedi.

— En ziyade onu düşündüren nedir?

— Ribber, dedi Selby tereddütsüz. Son görüşmeleri her halde pek tatlı olmadı.

— Ne zaman görüşmüşler?

— Üç saat evvel.

— Sizi gelip görmeden evvel epey düşünmüş, Doug, dedi Sylvia Martin.

— Bu arada başka bir şeyler de yapmıştır, Carr hapishanede iken şerifin adamı arabasının kaç kilometre de olduğunu not etmiş. Bir daha gelişinde yine bakacaklar.

— Vaziyet iyi Doug. İşin püf tarafını yakaladınız galiba. Eğer Ribber, avukatının kendisini atlatacağına kanaat getirirse korkacak ve dili çözülecek.

— Sizi haberdar ederim, diye vaad etti Selby.

— «Glavie» in makalesini okudunuz mu, Doug?

— Oyunun kaidesine uygundur. Yakında görüşürüz Sylvia.

— Tabiî. İyi şanslar.

Selby telefonu kapadı, haritasını çekmeceden çıkardı, açtı ve inceden inceye tetkike koyuldu. Bir saat geçti. Bu bir saat zarfında Selby aranacak yerlerin listesini yaptı. Telefon çaldı.

— Bu sefer galiba tamam, dedi şerif. Hedefi onikiden vurdunuz.

— Anlatın bakalım.

— Ribber asabileşmeğe başladı. Carr size gelmeden evvel onunla görüştü sonra yine geldi. O gittikten sonra Ribber'i hücresine götürdük. Bir müddet aşağı yukarı dolaştı. Sonra uzandı ve nihayet uyudu. Horlamağa başlayınca onu uyandırdılar, öbür odaya getirdiler ve şapkayı başına geçirdiler. Tıpatıp uydu.

— Sonra? dedi Selby, elindeki ahizeyi gayri ihti-

— Bilmiyorum, dedi Selby, fakat Ribber'in böyle bilmesini istiyorum. Zaten düşünecek olursak o şahsın Ribber'in akibeti ile meşgul olmasına hiç bir sebep yok. Ribber katilden tevkif edildi. Aleyhinde deliller var. Eğer o şahıs, elimize bir kaç delil daha geçecek şekilde hareket ederse Ribber mahkûm olur ve idam ederler. Mesele kapanır ve hakiki kaatil rahatına bakar.

— İyi amma Ribber idam edileceğini görünce her şeyi olduğu gibi itiraf eder, diye itiraz etti Carr.

— Mutabıkız, dedi Selby, fakat ona kim inanır? Sabıkalı, tehlikeli bir serseridir. Taleman'ı öldürmedi ise de ona ateş etmiş bulunuyor. Ribber'i mahkûm ettirmek uzun boylu bir iş değil. Mahkûmiyetinden sonra da bütün söyledikleri son kertede kendisini kurtarmak için uydurduğu yalan ve masaldan ibaret olarak telâkki edilir. Evvelce de ettiği yemine sadakat göstermediğini unutmıyalım. Böyle bir adamın ithamlarını kimse ciddiye almaz.

— Anlıyorum, diye mırıldandı Carr.

Selby ayağa kalktı.

— İş birliğinize güvenebilir miyim? diye sordu.

Carr, muhatabının elini sıktı:

— Düşüneceğim, dedi.

Kapıya doğru yürürken döndü genç savcıyı tepeden tırnağa süzdü, alnı hafifçe kırıştı ve:

— Bakacağım, diye ilâve etti.

Döndü ve kapıdan çıktı.

Koridorda adımlarının sesi uzaklaştı, yavaşladı, birden kesildi, birkaç saniye sonra yine duyuldu. Selby telefonu açtı ve Sylvia Martin'i aradı.

— Hayır ola Doug? dedi Sylvia endişe ile.

— Carr buradan henüz çıktı.

— Ne dedi?

— Pek bir şey demedi amma, kararsızlık içinde bocalıyor. Acaba göründüğüm kadar saf mıyım yoksa kur-

yari sıkıyordu.

— Küfür etmeğe başladı, bunların artık eskimiş numaralar olduğunu ve böylelikle onu söyletmek istiyorsak hava alacağımızı söyledi. Bir kahkaha attım. Çok kızdı ve herşeyi avukatına anlatmış olduğunuzu ve binaenaleyh artık ona yutturmağa nafile uğraşmamamızı haykırdı.

— Sonra? diye sordu Selby heyecanla.

— Sonra, karşısına oturdum ve ona acıyarak baktım. «Pete, dedim, sana bu martavalları avukatın mı anlattı?» müspet cevap verince: «Pete, diye devam ettim, Doug Selby'yi mahkemede gördün. Kendisi ile konuştun. Sana aptal intibaı verdi mi? Zannediyormusun ki böyle beylik bir numara ile seni söyletmek istese idi her şeyi tutup avukatına anlatırdı?»

— Üzerinde nasıl tesir yaptı?

— Büyük tesir yaptı. Kendi kendine de bu ciheti düşündüğü belli. Yine de başkasından duymak hiç hoşuna gitmedi. Bunun üzerine ayağa kalktım, teessürle başımı salladım ve gardiyana onu hücresine götürmesini söyledim. Kapıdan çıkacağı sırada ilâve ettim: «İskemlenin üstüne çıkıp boynuna ilmiği geçiren adam hakkında savcının anlattığı hikâyeyi hatırlıyorsun değil mi?» dedim. Kudurdu. Gardiyanı itip ve bana doğru hücum etti, sonra vaz geçti. Hali berbat.

— Mükemmel, dedi Selby. Bırakın biraz uyusun, sonra eldiveni tecrübe edin. Carr'ın son gelişinde arabanın kaç kilometrede olduğunu tespit ettiniz mi?

— Evet, söylüyorum: 16302.

— Carr da hemen hemen Ribber kadar endişeli, dedi Selby. Bana uzun uzun baktı ve aptalmı olduğumu, yoksa ona oyun mu oynadığımı anlamağa çalıştı.

— Kararı nedir acaba?

— Zannedersem saflığıma karar verdi. Büromdan

çıkarken gayet durgundu, koridorda düşünmek için bir müddet durakladı. Bütün korkum ona söylediklerimi Ribber'e anlatmaması idi.

— O iş oldu bitti, dedi Brandon, Ribber de yutmadı. Carr'ın başka birinin hesabına çalıştığını ve suçu kendisinin üzerine yıkacağına inanmağa başladı.

— Beni habersiz bırakmayın Rex. Bürodayım. Haritanın üzerinde çalışıyorum.

— İyi şanslar, dedi Brandon, fakat bir cesedi yok etmek için bir seyahat kâfi, seyahatler mütaaddit olduğuna göre bizim mesele ile alâkalı değil demektir.

— Anlıyorum, dedi Selby, fakat şansımı bir deneyeyim.

Telefonu kapadı, bir kaç saniye sonra Alphonse Baker Carr'ın evinin numarasını çevirdi. Cevap veren misis Fermal oldu.

— Allo! Ben Selby. Mr. Carr evde mi? diye sordu.

— Hayır. Henüz gelmedi.

— Gelir gelmez otomobilinin kaç kilometrede olduğuna bakın ve lütfen hemen bana telefon edin.

— Pekâlâ, Mr. Selby.

Selby teşekkür etti ve tekrar haritanın üzerine eğildi. İki saat sonra şerif hapishaneden telefon etti.

— Allo! Doug? Eldiveni Ribber'in eline giydirdiler, gittikçe soğuk kanlılığını kaybediyor. Eldivenin küçüklüğü üzerinde münakaşa etti, parmaklarının zorla girdiğini ileri sürdü...

— Âsabı nasıl?

— Çok bozuk, dedi Brandon. Mahkemenin salı günü olduğunu söyledim. Biliyormuş. «Carr acele ediyor.» dedim. «Tabiî, diye cevap verdi. Beraat edeceğimi biliyor ve beni burada çürütmek istemiyor.» Ben hafifçe gülümsemekle iktifa ettim. Bir çok şey ifâde eden mânalı bir gülümseme. «Belki de iskemleden inmene vakit kalmadan

işi bitirmek istiyor Pete.» diye ilâve ettim.

— Tesir ettimi?

— Ne söylüyorsunuz! diye güldü Brandon. Hiddetinden az daha patlıyacaktı. Küfür etmeğe başladı, boynu ipte onu iskemlenin üstünde bırakacak hergelenin henüz doğmadığını söyledi. Her şeyi olduğu gibi anlatacak zannettim. Teşvik etmek için ağzımı açarken tavsiyeniz hatırıma geldi ve lâkayıt bir tavırla dışarı çıktım.

— Çok iyi Rex. Sizinle görüşmek isterse meşgul bulunduğunuzu ve anlatacaklarının sizi alâkadar etmediğini gardiyanla söyletin. Eğer böyle bir teşebbüse geçmezse onu tahrike çalışırız. Yanındaki hücreye iki adamınızı koyarsınız, aralarında onun işitebileceği şekilde gevezelik ederler ve bir mahpusun firar projesinden bahsederler. Ribber, size şirin görünmenin zamanı geldiğine hükmeder ve gardiyana sizinle görüşmek istediğini söyler. Siz de vaziyeti idare edersiniz.

— Pekâlâ. Ben işi ayarlarım ve icabederse sizi haberdar ederim.

Selby telefonu henüz kapamıştı ki zil yine çaldı.

— Mr. Selby? dedi yavaşça misis Fermal.

— Benim.

— İstediğiniz rakkamı veriyorum: 16451.

Selby hemen bir hesap yaptı. Carr'ın otomobili avukatın hapishaneyi terkedişinden beri yüz kırk dokuz kilometre katetmişti.

— Misis Fermal, dedi Selby, garaja inip bir bıcakla çamurluğun bir tanesinin içini kazırmısınız? Bakın toprak mı, yoksa asfalt ve ince çakıl mı var ve hemen bana telefon edin.

— Fırsat kollamalıyım, dedi misis Fermal.

— Dikkat edin, tehlikeli vaziyete girmeyin, ben beklerim.

Henüz bir çeyrek saat geçmişti ki, misis Fermal telefon etti.

— Var... diye fısıldadı.

— Asfalt mı demek istiyorsunuz, çakıl...

— Evet, dedi kadın yavaşça. Güle güle Roy.

Telefon kapandı, Selby de ahizeyi yerine koydu. Avukat kuşkulanırsa her şey berbat olurdu. Roy, misis Fermal'in oğlu idi.

Selby, şerife telefon etti.

— Rex, dedi, şimdilik Ribber'i bir tarafa bırakın ve büroma gelin. Sizinle acele görüşmem lâzım.

Brandon hemen geleceğini söyledi. Selby Sylvia Martin'i de çağırdı.

Genç savcı haritanın önünde fikrini izah etti.

— Rex'in dediği gibi, bir kaatil öldürdüğü adamın cesedini gömdüğü yere bir çok defa gitmez. Şunu kabul etmemiz lâzım ki, bütün aramalarımıza rağmen Madison City'den çepe çevre yetmiş beş kilometrelik bir sahada gözümüzden kaçan, cinayetle sıkı sıkıya ilgili bir şey var. Bir dağ evi midir, yoksa çölün içinde gizli bir yermidir, bilmiyorum. Benim başka bir fikrim var.

» Madison'un bu bölgesindeki arazi granit ve buna benzer maddelerden müteşekkildir. Arabanın çamurluklarının içindeki asfaltlı çakıl ise bam başka bir şey. Dikkat ederseniz Madison City'nin tam on santimetre etrafında çizilmiş olan şu daire başka bir şehirden geçiyor: El Bocano'dan.

Selby bir müddet sükût etti, sonra sözüne devamla:

— Otomobil kulüpleri ancak belediye hudutları dışında yapılan asfalt tamirlerinden haberdar olabilir. Her hangi bir şehrin belediye hudutları dahilinde yapılan asfalt yol tamirlerini onlara bildirmezler. Otomobil kulüpleri bize yetmiş beş kilometre nısıf kuturlu bir daire için-

de yeni asfaltlanmış bir yol olmadığını bildirdiler. Aradığımızı zannedersem El Bocano'da bulacağız.

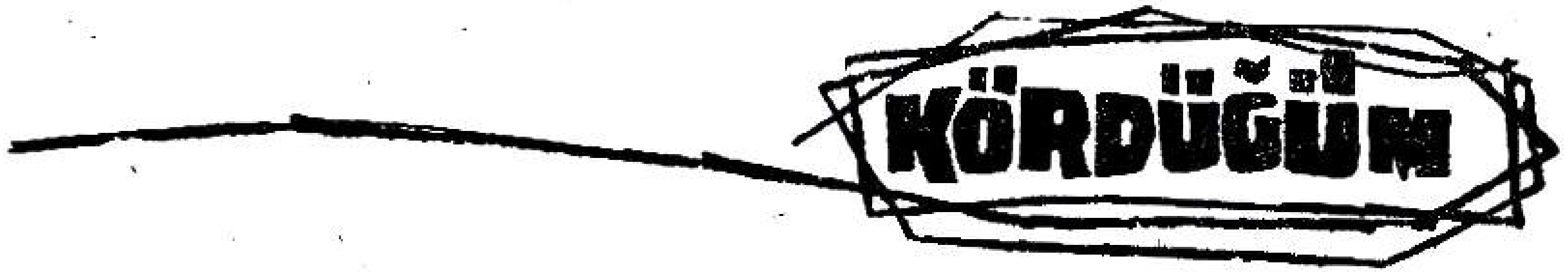
Brandon tasdik etti ve ağır ağır:

— Pekâlâ Doug. Arabam kapının önünde, dedi.

Sylvia bir sıçrayışta ayağa kalktı.

— Haydi gidelim! dedi.

Selby haritasını katladı, çekmeceye koydu, elektriği söndürdü ve onları takibetti.

Araba tam gazla El Bocano'nun dolaylarına giriyordu.

— Nereye gideceğiz? diye sordu Brandon.

— Evvelâ polise, dedi Selby kısaca.

Otomobil küçük şehrin ana caddesine saptı. Son sinema da bitmiş, evlerine gitmek için acele etmiyen bir kaç seyirci kaldırımlarda yavaş yavaş yürüyordu. Brandon onlardan birine polis komiserliğini sordu. Birkaç dakika sonra araba komiserliğin önünde durdu. Nöbetçi komiser, savcıyı, şerifi ve gazeteciyi karşıladı, oturmaları için yer gösterdi ve ne arzu ettiklerini sordu.

— Bir işin üzerindeyiz, diye kısaca izah etti Selby. Elimizdeki yegâne delil bizi buraya yeni asfaltlanmış bir yola getirdi.

Nöbetçi komiser başını iki yana salladı:

— Hayır, dedi. Şehir dahilinde yeni asfaltlanmış

yol yoktur.

Selby hayal kırıklığını saklıyamadı.

— Civarda, yeni asfaltlanmış ufacık bir yol parçası dahi yok mu?

— Hayır, yok.

Selby bir müddet düşündü ve Sylvia Martin'in gözlerindeki merhametle karışık üzüntüyü görmemek için cebinden piposunu çıkardı ve ağır ağır doldurmağa başladı.

— Ha!... Durun bakayım! dedi komiser birden. Nehrin biraz ilerisinde yeni bir kamp yeri var. Kampın önünde bir arazi parçasını tesviye edip asfaltlamak icabetti. Otuz metre kadar bir yer. Belki aradığınız burasıdır.

— Her halde, dedi Selby, gözleri parlıyarak.

Komiser telefonu açtı.

— Size bir memur vereyim, dedi.

Bir kaç dakika sonra, polis memuru Jenkins'in direktifleri ile şerif şehirden çıkıyor, sola sapıyor, bir köprücükten geçiyor ve arabayı yeni asfaltlanmış bir arazide sürüyordu. Çamurlukların içine çakıllar çarpıyordu. Arka kanapede oturan Selby, Sylvia Martin'e gülümsedi:

— Bu sefer bulduk galiba, diye mırıldandı, yolun yan tarafına dikilmiş «Turistik Kamp» yazılı kocaman levhayı göstererek.

— Işık yok, dedi Jenkins. Malsahibi birinci kabinede oturur. Uyandırayım mı?

— Evet, dedi Selby.

Arabadan indiler, Jenkins kapının zilini çaldı.

— Komple! diye bağırdı uykulu bir ses.

— Ben Jenkins, komiserlik...

— Daha yavaş, diye fısıldadı Selby, Jenkins'in omuzunu tutarak.

— Kalkın, diye devam etti Jenkins, size ihtiyacımız var.

— Kimsiniz?

— Jenkins.

— Tanımıyorum.

— Tanırsınız. Açın, mesele mühim.

Bir somye gıcırdadı, ayak sesleri kapıya yaklaştı.

— Polis, dedi Jenkins alçak sesle. Madison City-nin savcısı ile şerifi buradalar. Size bir şey soracaklar.

Gözlerinden uyku akan şişman bir adam kapıyı açtı. Kampın sahibi idi. Sylvia Martin'i görünce hemen pijamasının üzerine bir pantalon geçirdi.

— Ne arzu ediyorsunuz?

— Burada bir kiracınız var... bir erkek, her halde yalnız. Son on gün zarfında bir kadın bir kaç defa onu ziyarete geldi. Otuz iki yaşlarında siyah saçlı, kara gözlü bir kadın. Biçimlidir ve şık giyinir. Bir Cadillac kullanır...

— Anladım, dedi kampın sahibi. Frank Neal'i soruyorsunuz.

— Nerede?

— Biraz ileride, römorkunda.

— Bu römork buraya nasıl geldi? diye sordu Selby. Kim getirdi?

— Şirket. Kiralık römorklardandır. Güzel bir şey doğrusu. Bazı şirketler müşterilerine römork tahsis ederler. Ücreti kiraya dahildir.

— Muhakkak olacak, dedi Selby. Bize yol gösterin.

— Ben gelmek istemem, dedi şişman adam. Ben haber verdim filân zanneder.

— Öyle şeylere aldırmayın, dedi Jenkins, haydi gelin.

— Bir elektrik feneri almam lâzım, dedi kampın sahibi istemiye istemiye.

— Zahmet etmeyin, dedi. Brandon kendisininkini göstererek.

— Gidelim öyle ise.

Küçük grup, ortasında «Duş» ve «Tuvalet» yazılı ve kapılarında birer zayıf ampul yanan ahşap iki baraka bulunan, römorklara tahsis edilmiş mahalle vardı.

— Kapıyı vurun, dedi Selby.

Kampın sahibi kapıya vurdu.

Cevap yok.

Tokmağı çevirdi. Kapı açıldı.

— Tuhaf!... dedi.

Brandon onu yana itti, fenerini yaktı ve ışık hüzmesini römorkun içinde gezdirdi. Bozulmuş yatak boştu. Bir sandalyenin arkalığında bir erkek ceketi asılı idi. Yatağın ucunda bir çift ayakkabı duruyordu. Brandon atıldı ve elini çarşafların arasında gezdirdi.

— Henüz sıcak, dedi.

— Adam her halde Jenkins'i duymuş olacak, dedi Selby. Rex, çabuk duşlara ve tuvalete bir göz atın. Jenkins, biz de sizinle şu arkaya bakalım.

— Şurada çitin arasında bir geçit vardır, diye fısıldadı kampın sahibi. Boş konserve kutularını ve çöpleri nehre buradan atarım.

Brandon elektrik feneri ni Selby'nin eline verdi.

— Benim ihtiyacım yok, dedi. Duşlarda ve tuvalette bulamazsam arkanızdan gelirim.

— Siz burada kalın Sylvia, dedi Selby, ve kendinize dikkat edin. Haydi Jenkins gidelim.

Dar patikayı takibettiler. Doug Selby ayaklarının altında kum hissedince fenerinin ışığını yere çevirdi.

— Buraya geldiğimize isabet etmişiz, dedi Jenkins'e. Bakın terlik izleri.

On metre kadar koştular. Birden Selby fenerini söndürdü.

— Duydunuz mu? diye fısıldadı.

İleride bir yaprak hışırtısı sonra madenî bir ses duydular. Adam boş konserve kutusu yığınına düşmüştü. Jerkins, o zamana kadar omuzunda duran makineli tabancayı eline aldı. Selby bir ıslık çaldı. Şerifin düdüğü ona cevap verdi. Rex Brandon koşarak geliyordu, Sylvia Martin de arkasından.

— Duşlarda ve tuvalette kimse yok, dedi şerif nefes nefese.

Elektrik fenerinin hüzmesi bir kavis çizdi ve durdu. İleride bir şey kımıldıyordu.

— Haydi, dedi Selby ve kurumuş derenin kumlu yatağında koşmağa başladı.

Karanlığı bir şimşek yırttı, arkasından bir şimşek daha. Jenkins bir ah çekti, makinalı tabancasının tetiğine bastı, kısa bir müddet ateş etti, sendeliyerek iki adım attı ve yere yığıldı.

Karanlıkta üçüncü bir şimşek çaktı. Kurşun Selby'nin kulağında vızladı. Sonra Rex Brandon'un 45 lik tabancasının havlaması duyuldu.

Selby fenerini söndürdü ve yanından koşarak geçen Sylvia Martin'i belinden yakaladı.

— Yere yatın Sylvia, dedi.

Genç kız, Selby'nin elinden kurtuldu.

Şerif Brandon'un sol eli Selby'nin kolu üzerinde kaydı, elektrik fenerini buldu ve kaptı. Selby feneri tekrar ele geçirmeğe çalıştı.

Brandon omuzu ile onu itti:

— Budalalık etmeyin, sizin silâhınız yok! dedi ve karanlığa daldı.

Sylvia da arkasından fırladı. Selby, onu elbisesinden yakaladı. Genç kız kızgınlıkla kurtulmağa çalıştı.

— Beni rahat bırakın! Tam yazacak bir mevzu yakalamışken...

Bir kumaş yırtılması duyuldu ve genç kız kurtuldu. Selby, karanlıkta kaybolan Rex Brandon'un silûetini gördü. Tereddüt etti. Jenkins'in makinalı tabancasını almağı düşünmüştü. Sylvia Martin, şerifin arkasından koşuyordu. Selby'de koşmağa başladı, Sylvia'yı belinden yakalamak istedi, yakalıyamadı, ayak bileği ve bacağı eline geçti. Genç kız yere düşer düşmez kurtulmak için yine çabalamağa başladı.

— Doug Selby, sizden nefret ediyorum.

Sylvia'nın savurduğu tekme az daha Selby'nin kulağına geliyordu. Genç adam Sylvia'nın bacağını bıraktı iki kolu ile onu sardı ve göğsünde sıkarak debelenmesine mâni oldu.

— Ne yapmak istiyorsunuz küçük şeytan?

— Bırakın beni!

— Sizinle münakaşa edecek vaktim yok, dedi. Sizi koruyacağım diye Rex'i kaybettim!...

Selby, genç kızı bıraktı ve kampa doğru koştu, Sylvia ayağa kalktı, sendeledi ve şerifin arkasından karanlığa daldı.

Selby patikayı buldu ve geldi çitteki geçidin yanı başında beklemeğe başladı. Kurumuş derenin istikametinde artık ateş edilmiyordu. Selby, şerifin fenerinin yanıp hemen söndüğünü gördü. Sonra on metre solda tekrar yandı, bir kavis çizdi ve kayboldu.

— Şerif neredesiniz? diye bağırdı Sylvia Martin.

Şerif cevap vermedi. Selby dişleri arasından küfretti.

Hafif bir gürültü işitir gibi oldu. Birkaç saniye sonra bir gölge kımıldadı. Jenkins'in ayağa kalkmağa çalıştığını ve yüzü koyun tekrar yere düştüğünü gördü. Gölge olduğu yerde duruyordu Selby hücum etmek için hazırlandı.

Gölge yaklaştı, patikayı buldu ve koşmağa başla-

dı. Adamın üzerinde koyu renk bir pantolon ve kumun üzerinde iyi farkedilmiyen açık renk bir gömlek vardı. Biraz sonra Selby, adamın sık sık aldığı nefesini duydu ve atılmağa hazır bekledi.

Üç adıma kadar yaklaştığı zaman, adam her halde onun mevcudiyetini farketti ve birdenbire durdu. Selby meçhul adamın sağ elini göremiyordu, fakat omuzlarının vaziyetine göre tabancanın kendisine doğru yöneltildiğini biliyordu.

— Eller yukarı! diye bağırdı Selby, ve hücum etti.

Beklenmedik emir meçhul adamı bir an tereddüde sevketti, bu tereddüt Selby'nin hamlesini tamamlamasına meydan verdi. Sağır edici bir patlama, yüzünün çok yakınında göz kamaştırıcı bir ışık... ve düşmanının bacaklarına saldıran Selby hayretle hâlâ yaşadığını farketti!

Meçhul adam düşerken bir el daha ateş etti.

Sessizce boğuşuyorlardı. Adam kuvvetli idi. Üste çıkmış, Selby'yi yere bastırıyordu. Şimdi kum Selby.nin ağzına doluyor, burnunu tıkıyor ve nefes almasına mâni oluyordu.

Son bir gayretle kolunu kurtardı ve başını havaya kaldırdı. Hayal meyal geniş omuzlar ve soluk bir yüz farketti. Bütün kuvvetile kısa bir kroşe attı. Yumruk yerini buldu. Adam mukabele etmek için geri çekilirken Selby sol kolunu da kurtardı. İki rakip aynı zamanda vurdular. Selby yumruğu alnına yedi, rakibi de gözüne. Canını dişine taktı ve hamle etti, adamı devirdi ve yediği darbelere aldırmadan bir yumruk daha vurdu, rakibinin göğsüne oturdu ve kollarını dizlerile zaptetti.

Geliyorlardı. Elektrik fenerinin hüzmesi gözlerini kamaştırdı. Bağırmak istiyordu, fakat ağzı kum dolu idi. Şimdi altında atletik bir vücut görünüyordu ve son gayreti ile onun kalkmasına mâni oluyordu.

— Debelenme, yoksa beynini yakarım

— Brandon!

— Şu feneri tutun Sylvia!

Kelepçelerin karakteristik şıngırtısı duyuldu.

Sersemlemiş olan Doug Selby fenerin yere doğru indiğini gördü ve Sylvia'nın kollarının boynuna dolandığını hissetti.

— Ah! Sevgilim, yaralı mısınız?

Genç kızın yüzü Selby'ninkine çok yakındı. Onu ayağa kaldırmağa çalışıyordu. Brandon, meçhul adamı yakasından tuttu, bir çekişte ayağa kaldırdı.

Selby, ağzını dolduran kumu tükürdü, mendilini çıkardı, dudaklarını, dilini ve diş etlerini sildi.

— Arabamızı çalmak için buraya geri geleceğini düşündüm, dedi. Koşarak kaçmasına imkân yoktu.

— Elektrik feneri ne cehenneme gitti? diye homurdandı şerif.

— Ah, affedersiniz Rex, dedi Sylvia.

Karanlıkta eli ile etrafı aradı. Bir kaç saniye sonra fenerin ışığı, kırk yaşlarında, kuvvetli yapılı ve sağ gözü şişmeğe başlayan bir adamın yüzünü aydınlattı.

— Kimsiniz? diye sordu Brandon.

— Yanılmıyorsam, dedi Selby, bu adam ölümü için sigorta kumpanyalarının yarım milyon dolar ödedikleri James C. Artrim'in ta kendisi.

Kamp dahilinde şurada burada ışıklar yanmağa başlamıştı. Bir kadın bağırıyordu. Uzakta bir canavar düdüğü ötüyordu.

— Kendiniz bulun, hergeleler! dedi kelepçeli adam. Mademki bu kadar işgüzarsınız bulun bakalım. Ben hiç bir şey söylemiyeceğim.

— Kes sesini! Burada kadın var, dedi şerif adamın malûmyerini ayağı ile dürterek.

Sonra Sylvia Martin ve Selby'ye hitaben ilâve etti:

— Siz burada kalın, ben gidip Jenkins'e bakayım.

Kum ayaklarının altında hışırdadı ve fenerin ışığında yerde yatan bir adam göründü. Sonra şerifin geniş omuzları fenerin ışığını maskeledi.

— Ben sizi tanıyorum, dedi kelepçeli adam Doug Selby'ye. Siz kendinizi çok akıllı zannediyorsunuz değil mi? Haydi bakalım beni itham edin de görelim.

Selby, genç kızı belinden yakaladı ve kendisine doğru çekti, elbisesinin altında Sylvia'nın gerilmiş vücudunun titrediğini hissetti. Şerifin ayak seslerinin yaklaştığını duydular, bir polis arabasının kampa girdiğini ve kabinelerin arasından geçtiğini gördüler.

— Haydi bakalım beni Madison City'ye götürün, dedi yere çömelmiş bulunan kelepçeli adam. Bakalım son söz kimin olacak!

— Size ihtiyacımız yok, dedi şerif gayet soğuk bir tonla. Siz burada kalacaksınız, El Bocano polis memurlarından birini öldürdüğünüz için sizi muhakeme edecekler. Eğer idama mahkûm olmazsanız o zaman sizi Madison City'den isteriz. Fakat zannıma göre buna hacet kalmıyacak.

KÖRDÜĞÜM

Madison City'ye dönerlerken Selby vaziyeti hülâsa etti.

Misis Artrim ile kayın pederi rolünü oynayan kocasını sigortayı dolandırmakla suçlandırabiliriz. Artrim, El Bocano'da adam öldürmekle suçlandırılır ve idam edilir. Mahkeme suçun işlendiği yerde görülür. Belki o zaman Morton Taleman'ın ölümünü izah eder. Belki de susmağı tercih eder. Fakat Pete Ribber elimizde. Hâdisede oynadığı rolü bilmiyoruz. Aslına bakarsanız pek bir şey bildiğimiz yok.

— Doug, dedi Brandon düşünceli bir tavırla, Artrim veya Ribber — yahut her ikisi — itirafta bulunurlarsa, zannedersem Alphonse Baker Carr'ı cinayetle itham edebileceğiz.

— Belki, fakat onları söyletmek güç olacak.

— Doug, diye söze karıştı Sylvia Martin, Alphonse Baker Carr'ın Artrim'in müdafaasını üzerine almıyacağına bahse girermisiniz?

— Ben sizin fikrinzde deǧilim Sylvia, diye cevap verdi Selby. Bilâkis müdafaasını üzerine alacak ve Artrim'in bizleri soyguncu zannettiğini, korkutmak maksadı ile havaya ateş ettiğini, yahut ayağı takılıp düştüğünü ve düşerken de istemiyerek ateş ettiğini, adam vurduğunun farkında olmadığını, ayağa kalktıktan sonra havaya ateş

etmeğe devam ettiğini ileri sürecek.

— Buadam jüriyi kandırır mı kandırır, dedi Sylvia Martin. Doug size tekme attığım için özür dilerim. Fakat benim de vazifem var, adam yakalanırken benim de orada bulunmam lâzımdı.

— Günün birinde bir kurşunun seyrine mâni olacaksınız, sonra benim halim ne olacak?

— Benim de, dediğiniz gibi sizin kadar bir kurşunun seyrine mâni olmağa hakkım var! diye haykırdı genç kız.

— Siz kadınsınız, dedi Selby, çabalamanın tesiri ile fazlaca açılmış bulunan dekoltesine gayri ihtiyarî gözlerini indirerek.

Sylvia utancından ve aynı zamanda memnuniyetinden kızardı.

— Yok canım! dedi. Aman nasıl oldu? Demek bunu keşfettiniz nihayet! Ben kendimi, sizin için bir haber alma makinasının bir parçası olduğumu zannediyordum!

Selby, genç kızın ellerini avucuna aldı.

— Bırakın bu lâfları! diye mırıldandı. «Clarion»a telefonda ne dediniz?

— Her şeyi anlattım.

Selby kaşlarını çattı.

— Şimdilik bir kaç şeyi saklamak lâzımdı. İleride...

— Clarion ilâve baskısını çıkartmadan evvel bütün hâdiseyi aydınlatacağınıza eminim. Bizim size karşı olan itimadımızın yüzde onunu siz kendi nefsiniz için hissetseniz...

— Acele hareket etmek lâzım, dedi Selby, belki de karşıma aşılmaz bir mania çıkıverir.

— Aşarsınız, dedi Sylvia, yoksa karışmam ha!...

— Evvelâ kime gideceğiz? diye sordu Brandon omuzunun üzerinden.

— Pette Ribber'e, dedi Selby.

— Misis Artrim'e birini gönderelim mi?

— Zamanı değil, dedi Selby.

— Neden?

— Carr'ın haberi olur, komşusudur. Aptal da değildir.

Hapishaneye giriyorlardı. Bir taraftan dezenfektanların kokusu, diğer taraftan mahdut bir yere sığdırılmış bir sürü insanın teneffüsünden hasıl olan ağır koku burunlarına doldu.

— Çabuk Ribber'i getirin, dedi Selby nöbetçi gardiyana ve genç kıza dönerek:

— Stenografiye edebilecek misiniz Sylvia? diye sordu.

— Çok sür'atli olmadığı taktirde evet.

— O zaman esaslı şeyleri yazarsınız. Sakın sözünü kesmeyin.

Bitişik odaya geçtiler. Kilit içinde dönen bir anahtarın gıcırtısını duydular. Sonra ağır bir çelik kapı kapandı. Daha sonra gardiyanın sesi ve Pete Ribber'in itirazları duyuldu.

— Yine ne oluyor? Ne zanediyorsunuz yani! Böyle ikide birde aklına esen hergele beni...

Ses birden kesildi. Bir tartaklama gürültüsü geldi.

Brandon, Selby'ye baktı ve göz kırptı.

Birkaç saniye sonra gardiyan, Ribber'i odaya itti.

— Yine mi siz! Hay Allahın cezaları! diye haykırdı Ribber. Şimdi de bana bir kravat takıp tecrübe edeceksiniz galiba?

Brandon, Ribber'i gömleğinin yakasından yakaladı, odanın öbür ucuna götürdü ve zorla bir tahta sandalyeye oturttu.

— Otur burada, dedi, ve doğru dürüst konuş! Ara-

mızda kadın var!

— Pekâlâ, pekâlâ, dedi Ribber. Merak etmeyin hiç konuşmayacağım!.

— İşi bana bırakın, dedi Selby.

— Dalaveranızı iyice ayarladınız galiba ha? diye alay etti Pete Ribber. Şimdide bana kurtulmam için bir şans vereceksiniz değil mi? Hepsi palavra...

— Beni dinleyin Ribber, dedi Selby, size hakikaten bir şans vereceğim, gaz odasından kurtulmak için yegâne şans. Enayi rolünde devam etmek istiyorsanız onu da siz bilirsiniz, beni alâkadar etmez. Sandalyeye bağlı iken asitin içine komprimelerin düşmesinden hasıl olan zehirli gazın ıslığını duyduğunuz zaman, camın arkasından sizi seyreden meraklıların yüzlerine bakın. Ve bir kaç saniye daha yaşamak için nefesinizi tuttuğunuz vakit beni hatırlayın!

Ribber dudaklarını büzdü ve üç saniye kadar sükût etti.

— Sizden daha kurnazları da beni korkutmak istedi amma söktüremedi, diye bağırdı nihayet.

— Başkalarının hesabına cezalanmağı kabul ediyorsanız, onu da siz bilirsiniz.

— Allah rızası için bırakın da uyuyayım! İki saatte bir gelip palavra yapmayın!

— Taleman'ın elbiseli iken yediği kurşunu atan tabanca elimizde, diye devam etti Selby. Onun sahibi yakalanmadan evvel bir polisi vurdu. El Bocano'da bir römorkta oturuyordu. İsmi James C. Artrim. Kendisi ve karısı için mevzuubahis menfaat yarım milyon dolar. Nasıl yakaladığımızı belki merak edersiniz.

Ribber, kuruyan dudaklarını ıslattı ve sükût etti.

— Buradan El Bocano'ya gidiş geliş takriben yüz elli kilometre kadardır, diye devam etti Selby. Frank Artrim'in kaybolduğu gece misis Artrim'in arabasının yüz

kırk sekiz kilometre yol katettiğini tespit ettik. Çamurluklarının içinde de asfalt ve kum bulduk. Ciddi aramalar yaptık ve Madison City'den yetmiş beş kilometre mesafede yeni asfaltlanmış hiç bir yol bulamadık. N hayet El Bocano'nun hududunda, Artrim'in saklandığı turist kampını ve önündeki asfaltlanmış yolu bulduk.

— Bunlardan bana ne!

— Şimdi anlıyacaksınız, dedi Selby. Sizi mahkûm ettireceğime kanaatim yoktu, fakat öyle h ssediyorum ki, muvaffak olmam için bana lâzım olan delilleri veriyorlar.. Müşkülpesent değilim. Bir mahkûmiyet elde ettikten sonra... Efkârı umumiyenin benden istediği bundan ibaret.

— Şapkadan ve eldivenden bahsediyorsunuz galiba. Onları nerede buldunuz?

Selby bu suale cevap vermedi. Sözüne devam etti.

— Alphonse Baker Carr sana son defa ziyarete geldiği zaman şerifin adamlarından biri arabasının kilometre saatinin gösterdiği rakkamı tespit etti. Üç saat sonra arabasını garaja koyduğu zaman k lometre saatini bir daha tetkik ettirdim. Senden ayrıldığından beri yüz elli kilometre kadar bir yol yapmıştı. Çamurlukların iç tarafında aynı asfalta rastladık.

— Ne olacak yani? dedi Ribber.

— Ne olacağını siz düşünün, diye cevap verdi Selby. Rita ve James Artrim'in elinde yarım milyon dolar var. Sigorta şirketi bu parayı geri almak için haklarında dava açacak. Fakat şimdiki halde paranın sahibi onlar ve Taleman'ın katli hâdisesinde karı kocayı işin içinden sıyıracak olan avukat bu paranın mühim bir kısmını cebine atacak. Taleman'a atılan Peters mamulâtı mermi Artrim'in tabancası ile atıldığına göre onu kurtarmak için baş vurulacak bir tek çare var, o da Winchester mamulâtı merminin ölümü tevlit ettiğini ispat etmektir. O zaman

James C. Artrim bir cesede ateş etmekten başka bir şey yapmamış oluyor.

» Bu ufacık dalaverenin sizin aleyhinizde kullanılabileceği hiç aklınıza gelmedi mi? Para Artrim'de. Alphonse Baker Carr'ı fazla tanımam, her halde sizin kadar değil. Belki sizi katil diye mahkûm ettirmek suretiyle kendisini kurtarmağı Artrim.e teklif eder. Belki de Artrim'in müdafaasını bir meslektaşına bırakır. Orasını bilemem. Yahut Carr paraya fazla itibar etmiyen dürüst bir avukattır. Söylediğim gibi siz onu benden iyi tanırsınız.

Ribber soğuk kanlılığını muhafaza etmeğe gayret ediyordu, fakat muvaffak olamıyordu. Dudakları titriyor, bakışları endişesini belli ediyordu.

— Buradan çıkınca doğruca gidip misis Artrim'i tevkif edeceğim, diye devam etti Selby. Carr resmen sizin avukatınız olarak kalacak fakat ileride James Artrim beraat ettiği zaman — siz de idam mahkûmlarının hücresine nakledildiğiniz vakit — belki Alphonse Baker Carr'ın bankadaki hesabı bir hayli kabarmış olacak. Ben bu usulleri pek bilmem, nihayet küçük bir şehrin savcısıyım, fakat bildiğim şu: Carr sizden ayrıldıktan sonra arabası ile yüz elli kilometre yapmış ve yeni asfaltlanmış bir yol kat'etmiş.

Selby saatine baktı ve:

— Bildiklerinizi anlatmak için size üç dakika müsaade ediyorum Ribber, dedi.

Hapishanenin penceresinden giren gri ışık Ribber'in soluk yüzüne trajik bir ifâde veriyordu. Selby gözlerini saatinden ayırmıyordu...

Odada tam bir sessizlik vardı. Ribber güçlükle yutkundu, sanki daha düşünmek içinmiş gibi bakışlarını başka tarafa çevirdi... ve inatla sükût etti.

Selby saatini cebine soktu.

— Pekâlâ, dedi lâkayıt bir tonla. Gidip Rita Art-

rim'i tevkif edelim... Gardiyan, mahpusu hücresine götürün. Haydi şerif!

Ribber öksürdü.

Savcı ona hiç aldırmadan kapıya doğru yürüdü.

Gardiyan elini Ribber'in omuzuna koydu:

— Kalk! dedi.

Ribber başını çevirdi. Sylvia Martin dışarı çıkmıştı bile. Brandon kapının eşiğini geçiyor, Selby de kanadı tutuyordu. Hiç biri arkasına bakmıyordu. Ribber, boğazlanan bir hayvan gibi bağırdı.

— Gelin, gitmeyin! diye haykırdı. Hepsini anlatacağım!

Selby arkasına baktı. Sanki tereddüt ediyordu.

— Anlatacağım hepsini! diye inledi Ribber. Artrim'lere o cesedi bulan Morton Taleman ile benim. Tamamiyle yanmış bir ceset bulmak için altı ay uğraştık...

— Rex, dedi Selby, artık konuşmağa karar verdi, galiba.

Üçü de odaya döndüler. Sylvia Martin çantasından bir bloknot çıkardı.

— Nihayet bulabildik cesedi, diye tekrar söze başladı Ribber. Altı ay bu numarayı yapmak için bekledik. Yani kayın peder numarasını. Aslında kayın peder çoktan kaçmıştı. Pis bir işe girmiş ve hududu geçmek mecburiyetinde kalmıştı. Senelerdir onu kimse görmemişti, fakat Rita Artrim, kendileri ile beraber gelip oturacağını etrafa yaymıştı.

» Tabiî, sigorta kumpanyasından yarım milyonu çekmek için ihtiyatlı olmak lâzımdı. Doğru değil mi? Her şey hesaplanmıştı. Artrim dişlerini öyle bir dişçiye tedavi ettirdiki, müşterisinin çokluğundan artık hepsini hatırlıyamaz hale gelmişti. Alfabe sırasile fişler tanzim ediyordu. Bu vaziyet çok işimize gelmişti. Yanık cesedi tedarik eder etmez, dişlerimi tedavi bahanesi ile o dişçiye gittim

ve işlenmemiş bir fiş aşırdım. Başka bir dişçiye para ile ceset için boş fişi doldurttuk. Tekrar öbür dişçiye gittim ve doldurttuğumuz fişi dolaba soktum.

» Kazadan sonra misis Artrim sözde kayın pederini hususî bir kliniğe yatırdı. Yüzündeki yaralar diyeceksiniz. Ne yarası!... Bütün o kesikler bir estetik operatörü tarafından yapıldı. Fazla da uğraşmadı zaten. Baba ile oğul o kadar çok biri birlerine benziyorlardı ki, oğulu biraz ihtiyarlatmak kâfi geldi. Kaza bahanesi ile bir kaç kesik... sonra işler tamam! Hafızasını kaybetme numarası da sigortanın sual sormaması için tertiplendi. Anlıyorsunuz değil mi?

» Sigortanın adamlarını en çok aldatan diş tedavi fişi oldu. Dişçiyi çağırdılar, adam, şüphelenmeden sahte fişi çıkardı, cesedin dişleri ile mukayese etti ve ölünün Artrim olduğuna yemin etti. İşin en tuhaf tarafı, sigorta kumpanyası, eksperine aynı mukayeseyi bir daha yaptırdı. Ah! Ne güldük, ne güldük!

Ribber bir kahkaha koyuverdi.

— Sonra, diye devam etti, işler tıkırında gitti. Tabiî Morton ile ben, bu kadar ucuza atlatılmamıza razı olmadık. Bize beş bin dolar vermişlerdi. Beşyüz bin dolara karşılık beş bin! Olacak işmi idi!

» Maamafih fazla yüklenmedik, fakat ara sıra ufak tefek bir şeyler istiyorduk. Sonra Morton ile kavga ettik. Ben kafayı çektim, biçimsiz bir iş yaptım, deliğe tıktılar. Alphonse Baker Carr'ı vekil tâyin ettim. Beni ancak o kurtarabilirdi.

» Alphonse Baker Carr gibi adamlarla nasıl iş yapıldığını bilirsiniz. Onun vaadlara karnı toktur, parayı peşin vermek lâzım. Bende metelik yoktu. Hapisten çıkar çıkmaz para sahibi olacağımı söyledim, burnuma güldü. Herkes böyle söylüyor zaten...

» Ne yapabilirdim? Hakikaten bir gelir menbaım

olduğuna inandırmak için ona vaziyeti biraz anlatmam lâzımdı. Lüzumundan fazla anlattım. Ne kurnazdır o!

» Beni kefalet akçesi ile tahliye ettirdi. Fakat ben işi anlamıştım. Bütün bildiklerimi öğrendikten sonra beni mahkûm ettirecekti. Atlattım onu. Mahkemeye gitmedim, kefalet akçesi ile filân ne hali varsa görsün, dedim. Maalesef uzun sürmedi. Misis Artrim, Portakal Tepe'ye yerleşti. Alphonse Baker Carr da komşu malikâneyi satın aldı. Astronomi ile alâkalandığını söylüyordu değil mi? Hepsi martaval! Teleskopa uyan fotoğraf makinaları vardı. Tekerlekli sandalyesinde otururken Artrim'in profilden, cepheden muhtelif pozlarını çekti. Darbeyi vurmağa hazırlanıyordu.

» Gerisini biliyorsunuz. Meteliksiz kalmıştım. Misis Artrim'i görmem lâzımdı. Beni fena kalpli bir adam zannetmeyin. Ondan bir defada bin dolardan fazla para istememişimdir, hem bu paraları aldıktan sonra müşterek bahiste çoğaltmağı niyet ederdim. Morton böyle değildi. Doymak bilmezdi. Doğrudan doğruya Artrim ile görüştü. Artık neler cereyan ettiğini tahmin edebilirsiniz.

» Ben ihtiyatlı hareket ediyordum, fakat Alphonse Baker Carr ergeç oraya gideceğimi biliyordu. Beni bekliyordu. Bana bütün bildiklerimi söyletmiş, bir sürü kâğıt imzalatmıştı. Benimle meşgul olacağını söyledi. Böyle ilânihaye onları sızdırmama müsaade etmiyeceklerini ve beni öldüreceklerini, bunu anlamamak için aptal olmam lâzım geldiğini anlattı, mâkul buldum.

» Fakat bir iki gün sonra Alphonse Baker Carr'ın beni temizlemek niyeti olabileceğini düşündüm ve huzurum kaçtı. Elime fırsat geçince ortadan kayboldum. Misis Artrim ile konuşup beşbin dolar istemek ve bir daha beni görmiyeceğine dair söz vermek istiyordum. Hakikaten de artık onu rahatsız etmeğe niyetim yoktu. Zaten işler çatallaşıyordu.

» Konuşmağa muvaffak olamadım. Beni pencereden görmüş, tanımamış ve bir serseri zannetmiş. Radyo - otomobilin geldiğini duyunca ne yapacağımı bilemedim. Üzerimde tabancam vardı ve Los Angeles polisi tarafından aranıyordum. Alphonse Baker Carr'dan kaçmıştım, beni hapiste çürütüp yerime Artrim'i, hem de büyük mikyasta, sızdırmak niyetinde olduğundan şüpheleniyordum.

» Fena kıstırılmıştım. Silâhımı hendeğe attım ve işi bozuntuya vermemeğe çalıştım amma, beni enseleyip deliğe tıktılar. Parmak izlerimi aldılar amma, şansım yardım etti, ertesi gün bıraktılar. Üzerimde beşyüz dolar vardı, bu parayı bana, o kâğıtları imzalatırken Carr vermişti.

» Fakat Alphonse Baker Carr uyumuyordu, ertesi sabah hapisten çıktığım zaman onu arabasında kapının önünde buldum. Bana «Bin!» dedi. Ne yapabilirdim? İtaat ettim. Carr beni evine götürdü ve vaziyeti izah etti. Bana imzalattığı kâğıtları sigorta kumpanyasına verdiği takdirde, bu gibi sahtekârlıkları ihbar edenlere verilen primi alabileceğini ve kendisinin tereyağından kıl çeker gibi işin içinden sıyrılabileceğini, Artrim ile karısının hapse atılacağını ve böylece kendisinden başka kimsenin istifadesi olamıyacağını ispat etti.

»Bir şey yapabilecek durumda değildim. Altın yumurtlayan tavuğumu öldürmek, üstelik beni de kodese tıktırmak Carr'ın elinde idi. Eğer ben onunla iş birliği yaparsam Artrim'i iyice sızdırmak, bana da bir kaç kırıntı vermek kabil olacaktı. Yalnız ikimizin de huzurunu kaçıran Morton Taleman idi. Er geç ortaya çıkacağını biliyordum. Netekim öyle oldu. Aklı sıra açık gözlük etmek istedi ve aradığını buldu.

» O gece silâh sesini duydum ve ne olduğunu anladım, sanki orada imişim gibi.

— Morton Taleman'ı kim öldürdü? diye sordu Selby.

— Her halde Carr, yahut Artrim. İkisi de olabilir.

— Sonra? dedi Selby.

— Sonra, Carr işlerin çatallaştığını, artık evinde kalamıyacağımı söyledi. Silâh sesi duyduğunu, bir hâdisenin cereyan etmiş olmasından korktuğunu anlattı. Beni evinden uzaklaşmağa mecbur etti.

— Sonra ne yaptınız?

— Aptal gibi tabancamı aramak için bir saat kaybettim. Bulamadım. Tabiî bulamazdım. Carr'a nereye attığımı ve onu bulup almasını söylemiştim. Bana cevaben artık o tabanca ile meşgul olmamamı ve üzerimde taşımakta mâna olmadığını söyledi. Fakat o hergele tabancamı bulmuş ve üzerindeki parmak izlerimi bozmamak için eldivenle tutup Morton'un cesedine ikinci kurşunu sıkmış ve tabancamı hemen oraya bırakmış demek. Ondan sonra eve dönüp mükemmel bir kahvaltı etmiştir. Cinayeti üzerime yüklemiş bulunuyordu.

» Gazetelerden, üzerinde parmak izlerim mevcut olan tabancamın bulunduğunu öğrenince gittim kendisinden izahat istedim. Ağzımı kapadığım taktirde bana onbin dolar vereceğini vaad etti. Bir daha muhakeme edilmemek üzere beraatimi garanti etti. Sonra bir itirafname imzalıyacaktım ve bu suretle artık hiç kimse itham edilemiyecekti.

— Size Taleman'ı öldürdüğünü söyledi mi? diye sordu Selby.

— Delimisiniz! diye haykırdı Ribber. Alphonse Baker Carr hiç bir zaman bir şey söylemez! Hiç kimseye!.

Selby ve Brandon bakıştılar.

— Sandalye ve ilmik hikâyesine kadar dayandım, diye devam etti Ribber. Bu hikâye beni endişelendirdi, ilmiği boynuma kendim geçirmiştim, öyle değil mi? Alphonse Baker Carr'ın Artrim ile iş birliği yaptığını söylediğiniz zaman artık tahammülüm kalmadı...

— Morton Taleman'ı kimin öldürdüğünü bilmiyor musunuz?

— Hayır Mr. Selby bilmiyorum. Ne üzerine isterseniz yemin ederim.

— Bütün anlatılanları yazdınız mı Sylvia? diye sordu Selby.

Genç kız evet diye başını eğdi.

— Normal yazıya çevirirmisiniz?

— Sizin için mi, yoksa gazete için mi?

— Gazete için.

— Bir saat daha bekliyebilirim, dedi Sylvia. İlâve nüsha çıkarırız. Bir saat daha beklersem başka havadis ilâve edebilecek miyim?

— Her halde, dedi Selby.

Sonra Ribber'e hitaben ilâve etti:

— Pekâlâ Ribber. Şu masaya oturun. Gardiyan size kâğıt kalem verecek. Bana anlattıklarınızın hepsini yazacaksınız.

— Olur, dedi Ribber. Yalnız beni dinleyin, Alphonse Baker Carr'ın canına okudum demektir. Artık benim avukatlığımı yaptığını istemiyorum. Bana göre fazla kurnaz. Kendisi yine işin içinden sıyrılır, suç benim omuzlarıma yüklenir. Beni onun elinden kurtaramaz mısınız?

— Onu artık avukat olarak istemiyor musunuz? diye sordu Brandon.

— Hayır.

— Görmek dahi istemiyor musunuz?

— Hayır.

— Carr, sizi görmek için bir fırsat bulacak, dedi Brandon gülerek.

— Ne zaman bulacak?

— Elleri kelepçeli buraya getirdikleri zaman!

— O zaman dahi onu görmek istemiyorum!...

Gardiyan kalem kağıt getirdi.

— Nereden başlıyayım? diye sordu Ribber.

— Başından başlayın, dedi Selby.

— Artrim ile tanıştığım zamandan mı?

— Evet. Bütün dolandırıcılığı ve ondan sonra ne oldu ise hiç bir noktayı ihmal etmeden teferruatı ile yazın.

Ribber masanın başına oturdu ve yazmağa başladı. Brandon, Selby ve Sylvia Martin odadan yavaşça çıktılar.

— Şimdi kozumuzu paylaşacağız muhterem avukat bey! dedi Brandon ellerini uğuşturarak.

— Hayır, dedi Selby.

— Neden Doug? diye sordu Sylvia gözlerini açarak.

— Onu suçlandıramayız. Evet, büyük bir şantaja teşebbüs etti, fakat hâdiseler onu tatbik mevkiine koymasına müsaade etmedi.

— Taleman'ı öldürmüş olamaz mı?

— Hayır. Katil Artrim'dir.

— Polis geldiği zaman Artrim yatağında idi!

— Aşağıda bodrumda öldürdü. Carr hiç bir suretle Talemanı oraya götüremezdi. Artrim, gizli bir randevu süsü vererek adamı oraya sokabilirdi. Polisi, cinayetin işlendiği saat ve yer hakkında aldatarak kurtulmak istedi.

— Ya misis Artrim?

— Ona gidelim.

Sabah güneşi civar tepeleri aydınlatmağa başlamıştı, fakat kuytu yerler henüz gölgeli idi. Şerifin arabası Portakal Tepe'ye tırmanmağa başladı. Selby hüzünlü idi, yamaçları kaplayan geniş portakal bahçelerini seyrediyordu. Tepelerinde, sema, bulutsuz, derin bir maviliğe bürünmüştü.

— Rita'ya bunu yapacağıma kafamın kırılmasını tercih ederim, diye homurdandı Brandon.

Selby sesini çıkarmadan tasdik etti:

— Kendisini şu kadarcıktan hatırlıyorum da... Ya zavallı ana, babası... Kötü meslek vesselâm...

Araba Artrim'lerin evinin önünde durdu, Brandon, Selby'nin önden gitmesine ve kapının zilini çalmasına memnun oldu.

— Belki de haberi vardır, dedi Selby biraz bekledikten sonra.

— Kaçtı ise ne yapacağız? diye sordu şerif. Alarm verecek miyiz?

— Vermek lâzım gelecek, dedi Selby. Belki El Bocano'dadır.

Evin etrafını dolaştılar. Selby garajın kapısını itti. Kapı kilitli değildi.

Cadillac orada idi. İki adamla Sylvia Martin endişe ile bakıştılar. Selby garajı katetti ve evle irtibatı temin eden kapıyı açtı. Üçü de mutfağı, ofisi ve yemek odasını geçtiler. Rita Artrim'i salonda buldular.

Sâkin görünüyordu. Artık hayatının rotasını çizen müfrit ve biri birine zıt hislerin tesirinden kurtulmuştu.

Masanın üzerinde, yazı makinesinin yanında, altında ölünün imzası bulunan bir yazı duruyordu. Selby aldı ve okudu:

«Mr. Carr son haberleri verdi. Kendisi El Bocanoya James'i müdafaa etmek için gidiyor. Benim sükûnetle beklememi tavsiye etti. Kanaatince işin içinden sıyrılmam imkân dahilinde imiş.

» Fakat şimdi artık neye yarar ki?...

» Fena yola saptım. Bu küçük şehirde hayat o kadar yeknasak ki, ne pahasına olursa olsun kurtulmak istedim. Jim ile evlendim. Bir müddet çok eğlendim. Büyük oyun oynamak çok hoşuma gidiyordu. Günün her saatı bize yeni heyecanlar getiriyordu. Zamanla alıştım, artık

hiç bir şey beni eğlendirmez oldu. Şans da döndü ve Jim büyük paralar kaybetti. Sigorta şirketini sızdırmak fikri uyandı. İki sene sürer, fakat zengin oluruz, diyordu.

Hapsolmak tehlikesi vardı, fakat biz onu da gözümüze aldık. Ya hep ya hiç! Başlangıçta her şey iyi gitti. Sonra beklenmedik bir şey oldu. Bize şantaj yaptılar. Gittikçe işi azıttılar. Kaçmağı düşündüm, Jim mâni oldu. Kaçmak fayda vermez diyordu, bizi yine bulurlar.

» Paramız boldu, fakat sahip olamıyorduk. Bizden insafsızca para çekiyorlardı. Artık bıçak kemiğe dayanmıştı. Bir münakaşa esnasında Jim kendini kaybetti ve boğazımı sıktı. Bir hafta izleri kaybolmadı. Bir çıkmaza girmiştik. Bir gün Jim her şeyi düzelteceğini söyledi. Allahıma yemin ederim ki, niyetini bilmiyordum. Kaçmamız için hazırlık yaptığını zannettim. Talimatı veçhile El Bocano'da bir römork kiraladım ve hasta bakıcıya uyku ilâcı içirdik. Sonra Jim'i El Bocano'ya götürdüm ve polise kayın pederimi kaçırdıklarını haber verdim.

» Jim'in yaptıklarını sonradan öğrendim. Talemanı öldürdükten sonra onu soymuş ve cesedi hendeğe atmış. Daha sonra çıplak olarak evin etrafında dolaşmış, benim polise telefon ettiğimi duyunca hendeğin öbür tarafına geçmiş ve polisler gelirken bir el ateş edip hemen odasına dönmüş, bastonla yere vurarak hasta bakıcısına bağırmağa başlamış.

» Şafak sökerken, Taleman'ın cesedini attığı yerde bir silâh patladığını duymuş. Pencereden bakmış fakat bir şey görememiş. İşte bundan sonra işe Carr da karıştı. Ötekiler arasıra, nispeten az miktarda para isterlerdi. Carr, paranın yarısını hemen kendisine vermemizi istedi. Ötekiler bize dolandırıcılık için şantaj yapıyorlardı. Avukat ise bizi kaatil diye ihbar edeceğini söylüyordu.

» Feci bir durum. Carr bize, Ribber'in muhakeme edileceğini, beraat edeceğini sonra kendisine bir itirafna-

me imzalatıp onu uzaklaştıracağını anlatıyordu.

Jim, Taleman'ın elbiselerini dolabın dibinde kendisine ait eski bir kostümün altına saklamıştı. Münasip bir zamanda onları küçük parçalara ayırıp yakmak niyetinde idi. Hastabakıcıya Jim'in gri kostümünü temizletmeye vermesini söylemiştim. Ahmak kız Taleman'ın kostümünü de beraber vermiş. Jim, polisin vaziyeti bildiği ve onu yakalamak için esaslı delil aradığı fikrinde idi. Selby'nin sükûtu, Carr da dahil hepimizi çıldırtıyordu.

» Annemin beni anlıyacağını ümit etmek istiyorum. Babam beni anlıyamaz. İçtimaî nizamları hakir görmeği ben annemden tevarüs ettim. Mamafih kendisi bu nizamlara uyacak ve doğru yolda yürüyecek kadar kuvvetli bir iradeye sahipti. Bazen, böyle hareket ettiğine esef eder gibi olurdu. Ben ise onu örnek olarak alamadım! Kötü yollara saptım ve işte akibetim. Bu zehiri aylardır saklıyorum. Acı vermediğini ve çabuk tesir ettiğini söylerler. Şimdi alacağım. Allahaısmarladık anne!»

Selby itirafnameyi masanın üzerine attı.

— İşte bu kadar, dedi.

Sylvia Ma tin kanapeye uzanmış hareketsiz duran kadına baktı ve göz yaşlarını güçlükle zaptetti.

— Doug, bana sulu gözlü gazeteci olmaz diyeceksiniz amma, bu yazıyı nasıl yazacağım ben... diye kekeledi genç kız.

Selby telefonu açtı ve Koroner'in bürosunu aradı.

KÖRDÜĞÜM

Alphonse Baker Carr, savcılık bürosunda Doug Selby'nin karşısında oturuyordu.

— Bu itirafnameyi yazarken kadının samimi olduğuna inanmak isterim, diyordu. Bunu kendisini temize çıkarmak istemekten ziyade muvazenesiz bir beynin tezahürü olarak vasıflandırmağı tercih ederim. Hakikatte onu öldüren kendisidir, Kocası da karısının başı derde girmesin diye cesedi saklamak istemiş. Her ne hal ise bunu delil olarak aleyhte kullanamazsınız. Fakat benim için nahoş bir vaziyet. Buranın ahalisi beni düzenbaz bir adam zannedecek.

«Size pes derim Selby. Kilometre saatlarına bakmak ve bir haritanın üzerine daireler çizmekle Artrim'i bulmak! Artrim'in kayın peder olmayıp koca olduğundan şüphelenmemiştim. İnanın bana ona kayın peder nazarı ile bakıyordum.

— Şu El Bocono'daki cinayet işinde onu müdafaa edecek misiniz? diye sordu Selby.

— İstemiyerek ölüme sebebiyet vermek, diye hemen tashih etti Carr, nefis müdafaası meselesi. Gece karanlığında römorkuna giren adamlar tarafından takibediliyordu. Peşini bırakmayan iki haydut olduğunu zannetmiş ve nefsini müdafaa için ateş etmiş. Fakat bu hâdisenin

sizin selâhiyet mıntıkanız dahilinde cereyan etmediğine memnunum Selby.

Selby çekmecesini açtı, şehrin plânını ve bir küçük pergel çıkardı.

Plânı masasının üzerine yaydı.

— Carr, bu plânın üzerine bir daire çizmiştini. Büyük bir daire. Şimdi de küçük bir daire çizeceğim, dedi Selby.

Söylediği gibi yaptı ve Carr'ı bakmağa davet etti.

— Görüyorsunuz değil mi? diye sordu.

— Bu daire evimin etrafını çeviriyor, dedi Alphonse Baker Carr.

— Tamam, dedi Selby. Bu dairenin içinde kalmanızı tavsiye ederim. Şimdiki halde elimde jüriye takdim edecek bir şey yok. Artrim'e şantaj yapıyordunuz fakat karısının ifşaatını reddetmek ve bu hâdisede müdafaasını üzerinize almak için mutabık kaldınız. Kadın öldü, bütün kötülükleri ona yüklemeğe çalışıyorsunuz. Buna muvaffak olamıyacaksınız. Sigorta dolandırıcılığı başka bir şehirde yapıldı. Artrim cinayet suçundan El Bocono'da muhakeme edilecek. Onu beraat ettirirseniz veyahut idama mahkûm olmazsa ben takibata geçeceğim. Onu burada keza cinayet suçundan muhakeme edecekler ve muhakkak mahkûm olacağına emin olabilirsiniz.

— Neticeyi garanti edemem, dedi Carr, ben sadece onu müdafaayı kabul ettim.

— Biliyorum, dedi Selby, El Bocono'da da büyük şehirlerde tatbik ettiğiniz usulleri tecrübe edeceksiniz. Fakat El Bocono'da söktüremiyeceksiniz. Küçük şehirlerde adaletin tatbik tarzı hakkında daha çok şey öğrenmeğe ihtiyacınız var, Carr. Küçük şehirlerin ahalisi kurnaz avukatların manevralarını hoş görmez. Her halde esas gayeden inhiraf edemiyecek kadar basit düşüncelere sahiptirler...

Carr hiç istifini bozmadı, fakat tükürüğünü yuttu ve bu tükürük boğazından güçlükle geçti.

— Pek alâ, Selby, dedi birden tabii tonunu kaybetmiş bir sesle. Siz buranın savcısısınız, Sylvia Martin'in «Clarion» da imzası ile çıkan yazılarına artık son vermesini istiyorum. Benim için zararlı oluyor ve El Bocano'da yapacağım müdafaa üzerinde te'sir yapabilirler. Bu neşren hakaret ve tezvirattır. Size resmen müracaat edip şikâyette bulunuyorum.

Selby parmağını çizdiği küçük dairenin üzerine bastı.

— Carr, dedi. Dairenize girin ve orada kalın. Dışarı çıkmağa teşebbüs etmeyin. Sylvia Martin makalelerini yazmaktan vaz geçmiyecektir. Hakaretamiz sayıyorsanız gazeteyi dava edin. Bakalım, Madison City sokaklarından gelişi güzel toplanmış on iki jüri âzası ne diyecek.

— Devam etmesine mani olmıyacak mısınız? diye sordu Carr.

Selby, hayır diye başını salladı.

— Dirayetlisiniz Carr, dedi. Kurnazsınız, ve beceriklisiniz, aynı zamanda cesaretlisiniz. Fakat usulleriniz ancak sizin kafanızda olanlara karşı muvaffak olur. Madison City ziraatle uğraşan küçük bir şehirdir. Biz de belki köylü sayılırız ama, kendi kurduğumuz girift kombinezonların içinde puslayı şaşırmak tehlikesine hiç bir zaman maruz kalmayız.

Carr sandalyesini itti.

— O. K.! Selby, dedi. Beni kendinize düşman etmek istiyorsanız, siz bilirsiniz. Bu sefer şansınız yardım etti. Fakat günün birinde döneceği tutar. İşte o gün beni karşınızda bulacaksınız.

Selby gülümsedi. Neş'esiz ve sert bir gülümseme idi bu.

— Carr, dedi ağır ağır. Sylvia Martin bu makale serisini bitirdiği zaman Madison Cty'de sizi dinleyecek ve te'siriniz altında kalacak tek bir jüri âzası bulamıyacaksınız. Dairenizin içinde kalırsanız sizi rahat bırakırız. Dışarı çıkarsanız pişman olursunuz.

Carr arkasını döndü, kapıya yürüdü ve açtı. Eşikte döndü, eğildi ve gülümsedi.

— Bunu tahmin etmeli idim, dedi. Büyük şehirlerde avukat olarak muvaffak olabilirsiniz, fakat siz burada hakiki kıymetinizi takdirden aciz bir sürü budala ve gülünç denecek bir ücret için çalışmağı tercih ediyorsunuz! Beni mazur görün, fakat ben bu vaziyeti acıklı buluyorum. Hoşunuza giderse şunu da ilâve edeyim, size kolay kolay kimse diş geçiremez... Allah cezasını versin dürüstlük denilen şeyin! Allahaısmarladık.

Amorette Standish kapının kapandığını duydu. Bürosununkini açtı.

— Sylvia Martin sizi görmek istiyor efendim, dedi, Mr. Carr burada iken haber vermedim. Kıvılcım hasıl olur diye korktum.

— Gelsin, dedi Selby.

— Doug, dedi Sylvia oturur oturmaz, sizden bir şey rica edeceğim. Ötekilerin tarzında bir makale daha yazdım. Carr, patrona bu yazıların hakaretamiz ve haysiyet kırıcı unsurlar ihtiva ettiğini söylemiş, o da neşretmeğe çekiniyor. Siz bir defa...

Selby, genç kızın uzattığı makina ile yazılmış yaprakları aldı ve birinci sahifenin baş tarafına «neşredilebilir» diye yazdı ve imza etti.

— Fakat Doug, okumadınız...

— Lüzumu yok.

Selby, Sylvia'ya şehir plânını ve Portakal Tepe'nin üst tarafına çizdiği kırmızı daireyi gösterdi.

— Alphonse Baker Carr, meslekî faaliyeti dola-

yısı ile artık bu dairenin dışına çıkmıyacak, dedi.

Sylvia Martin, Selby'nin gözlerinin içine pırıl pırıl bir bakışla baktı.

— Doug, başınızı kaldırın, biraz daha. Bu tarafa eğin.

— Ne oluyor kuzum?..

— Artık kımıldamayın! Öylece durun. Vaziyetiniz mükemmel.

— Fakat...

Genç kızın kahkahası sessiz büroda çınladı.

— Sizi öpeceğim, koca budala!

SAVCI,

HARİTAYA DURMADAN

DAİRELER

ÇİZİYORDU.

ÇÜNKÜ,

A. B. C.

SUÇLULAR

ÇEVRESİNİN

BU ZEKİ AVUKATI
İŞLERİ

KÖRDÜĞÜME

ÇEVİRMİŞTİ